

Қазақстан Республикасы Ішкі Істер Министрлігі
Бәрімбек Бейсенов атындағы
Қарағанды академиясы

Заң институты
Қылмыстарды сотқа дейінгі тергеу кафедрасы

БЕКІТЕМІН
Қылмыстарды сотқа дейінгі тергеу
кафедрасының бастығы

полиция полковнигі

_____ А.Қ.Қалиев
«_____» _____ 2017 ж.

Пәннің оқу-әдістемелік кешені
(ПОӘК)

«Жеке тұлғаға және меншікке қарсы қылмыстық
құқық бұзушылықтарды тергеп-тексеру» пәні бойынша күндізгі оқыту
факультетінің 3 курс курсанттарына (2014 ж. алым) 2016-2017 оқу жылының 6
семестріне арналған

Қарағанды, 2017

«Жеке тұлғаға және меншікке қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтарды тергеп-тексеру» пәнінің оқу-әдістемелік кешені дайындаған: Қылмыстарды сотқа дейінгі тергеу кафедрасының аға оқытушы полиция капитаны Б.Е.Жақсыбаев.

«Жеке тұлғаға және меншікке қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтарды тергеп-тексеру» пәні бойынша күндізгі оқыту факультетінің 3 курс курсанттарына (2014 ж. алым) 2016-2017 оқу жылының 6 семестріне арналған оқу-әдістемелік кешені «Жеке тұлғаға және меншікке қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтарды тергеп-тексеру» жұмыстық оқу бағдарламасы (SYLLABUS) негізінде жасалған.

Пәннің оқу-әдістемелік кешені кафедра мәжілісінде талқыланды.

2017 ж. «_____» № _____ хаттама

Қылмыстарды сотқа дейінгі тергеу
кафедрасының бастығы, з.ғ.к.

А.Қ.Қалиев

Пәннің оқу-әдістемелік кешені Академияның оқу-әдістемелік кеңес мәжілісінде мақұлданды.

2017 ж. «_____» № _____ хаттама.

МАЗМҰНЫ

№	Құжаттар тізімі
1	Пәннің жұмыстық оқу бағдарламасы
2	Пән бойынша тапсырмалар тапсыру және орындау кестесі
3	Пәннің оқу-әдістемелік қамтамасыз етілуі картасы
4	Аудиториялық сабақтарды өткізудің тақырыптық жоспарлары
5	Дәріс, семинар және тәжірибелік сабақтардың жоспарлары
6	Дәріс кешені (дәріс тезистері, көрнекі және үлестірме материалдар, ұсынылатын әдебиеттер тізімі)
7	Пәнді оқытудың әдістемелік нұсқаулығы
8	Курсанттардың өзіндік жұмысы үшін материалдар
9	Оқу-танымдық, қосымша, өндірістік практикадан өту және есеп беру құжаттар нысаны бойынша әдістемелік нұсқаулық
10	Білім алушылардың оқу жетістігін бағалау және бақылау бойынша материалдар
11	Оқу сабақтарын бағдарламалық және мультимедиялық қамтамасыз етілуі
12	Арнаулы аудиториялар мен оқу-әдістемелік кабинеттер тізімі
13	Әдістемелік әзірлемелер (талдаулар)

Қазақстан Республикасы Ішкі істер Министрлігі
Бәрімбек Бейсенов атындағы Қарағанды академиясы
Заң институты
Қылмыстарды сотқа дейінгі тергеу кафедрасы

«Бекітемін»
Қазақстан Республикасы ІІМ
Б.Бейсенов атындағы Қарағанды
академиясы бастығының
оқу ісі жөніндегі орынбасары
з.ғ.д., профессор
полиция полковнигі

З.С.Тоқыбаев

«_____» _____ 2016 ж.

Пән бойынша жұмыстық оқу бағдарламасы
(SYLLABUS)

PSPD 3217 «Жеке тұлғаға және меншікке қарсы қылмыстық
құқық бұзушылықтарды тергеп-тексеру» пәні бойынша

5B030300 – «ІІО сотқа дейінгі тергеп-тексеру» мамандығы

оқыту нысаны: КОФ
курс: 3
семестр: 6
кредит саны: 2 (90 сағат)
дәріс: 7
семинар: 7
тәжірибелік сабақтар: 16
КООЖ: 15
КӨЖ: 45
Емтихан

Қарағанды - 2016

«Жеке тұлғаға және меншікке қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтарды тергеп-тексеру» пәні бойынша 5В030300 «ПО сотқа дейінгі тергеп-тексеру» мамандығына арналған жұмыстық оқу бағдарламасы (SYLLABUS)

Құрастырған: Қылмыстарды сотқа дейінгі тергеу кафедрасының аға оқытушысы полиция капитаны Б.Е.Жақсыбаев

Кафедра мәжілісінде қарастырылды _____

«_____» _____ 2016 ж., № _____ хаттама

Қылмыстарды сотқа дейінгі тергеу
кафедрасының бастығы
з.ғ.к. полиция полковнигі

А.Қ.Қалиев

ОӘК мәжілісінде бекітілді _____

«_____» _____ 2016 ж., № _____ хаттама

© Қазақстан Республикасы ІІМ Б.Бейсенов атындағы Қарағанды академиясы, 2016 ж.

3.1. Негізгі ақпарат:

1. Шифр және мамандық атауы	5B030300 «ІО сотқа дейінгі тергеп-тексеру»
2. Курс, семестр	3 курс, 6 семестр
3. Пәннің циклі	Таңдау бойынша компонент. PSPD 3217
4. Кредит саны	2
5. Сабақ өткізу орны	Оқу аудиториясы, дәріс залы.
6. Дәріскер (Т.А.Ә., лауазымы, ғылыми дәрежесі, басқада байланыс ақпараты)	ҚСДТ кафедрасының бастығы з.ғ.к. Қалиев А.Қ., кафедра доценті з.ғ.к. Сүлейменов Т.Н., кафедраның аға оқытушысы Бейсенбаев А.Ж. Байланыс телефондары – 30-34-03, 333, 307.
7. Қалған сабақ түрлерін жүргізетін оқытушылар (Т.А.Ә., лауазымы, ғылыми дәрежесі, басқада байланыс ақпараты)	ҚСДТ кафедрасының бастығы з.ғ.к. Қалиев А.Қ., кафедра доценті з.ғ.к. Сүлейменов Т.Н., кафедраның аға оқытушылары Бейсенбаев А.Ж., Шақжанов А.Т., Б.Е.Жақсыбаев. Байланыс телефондары – 30-34-03, 333, 307.

3.2. Пререквизиттер:

Мемлекет және құқық теориясы. Құқықтың мазмұны және түсінігі. Құқық қорғау органдары: Қазақстан Республикасының Прокуратурасы, Қазақстан Республикасының ішкі істер органдары, Қазақстан Республикасының алдын ала тергеу органдары. Қазақстан Республикасының қылмыстық құқығы. Қылмыстың түсінігі. Қылмыстың құрамы. Қылмыстық жауапкершілік және оның негіздері. Қылмыстың субъектісі. Қылмыстық жауапкершілікті болғызбайтын мән жайлар. Қылмыстың сатысы. Қылмысқа қатысушылық. Жазаның түрлері, жүйесі, мақсаты және түсінігі. Жаза тағайындау. Соттылықты алып тастау және жою. Қылмыстық құқық.

3.3. Постреквизиттер:

"Криминалистика", "Қазақстан Республикасының Прокурорлық қадағалау", "Қылмыстық процесс", "Жедел іздестіру қызметі негіздері", "Соттық риторика", "Сот медициналық және психиатриялық негіздері".

3.4. Пәнді қысқаша сипаттау:

Мақсаты: «Жеке тұлғаға және меншікке қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтарды тергеп-тексеру» пәні Қазақстан Республикасының ІІМ жоғарғы оқу орындары жүйесінде оқытылатын пәндердің бірі болып табылады. Күндізгі оқу факультетінің курсанттары 5B030300- «ІО сотқа дейінгі тергеп-тексеру» мамандығы бойынша Қазақстан Республикасының жалпы білім беру мемлекеттік стандарттарына сәйкес аталған пәнді оқуға міндетті.

Курсанттармен «Жеке тұлғаға және меншікке қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтарды тергеп-тексеру» пәнін оқып үйрену сабақтардың жоспарымен

және тақырыптық жоспармен танысуы қажет. Бұл пәнде Қазақстан Республикасының Ішкі істер органдарының қызметкерлері іс жүргізу құжаттарын құру бойынша дайындықтарын іске асыруы бойынша тергеуші (анықтаушының) ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметіне байланысты сұрақтар толық көлемде орын алған.

Оқытылатын пәннің негізгі мақсаты болып «5В030300- ПО сотқа дейінгі тергеп-тексеру» мамандығы бойынша курсанттарды дайындау болып табылады. Олар Академияны бітіргеннен соң құқыққорғау органдарының алдына қойған тапсырмаларды орындауға оның ішінде қылмыстың алдын алуда, болған қылмысты тез арада ашып сапалы тергеуде себептерін тигізеді.

Курсанттардың міндеттері.

Курсанттар білуі қажет:

- қылмыстық сот ісін жүргізу міндеттеріне жету үшін негізгі маңызы бар құқық және нормаларын;

- жалпы қылмыстардың санаттарының теориялық негіздерін;

- ПО алдын- ала және анықтау органдарының тергеу ретіне жататын қылмыстарды ашу және тергеу тактикасы мен әдістерін;

- басқа құқық қорғау органдарымен және қоғаммен өзара әрекеттесу түрлерін;

қылмыстарды ашу және тергеу барысында жедел бөліністердің басқа да қызметтерімен өзара байланысын;

- тергеудің алғашқы кезеңінде процессуалдық, тактикалық және ұйымдастырушылық шешімдерді қабылдау теориясын;

- қылмыс жасаудағы күдіктіге қатысты процессуалдық мәжбүрлеу шараларын қолданудың процессуалдық тәртібін;

- кейінге қалдырылмайтын және алғашқы тергеу әрекеттерінің тактикалық тәсілдерін;

- криминалистикалық техниканың тактика-техникалық мүмкіндіктерін;

- жедел және криминалистикалық есептердің жүйесін;

- қылмыстарды ашу және тергеу мақсатында заттай дәлелдемелерді белгілеу, іздеу, табу, алу және зерттеу тәсілдері мен әдістерін, заманауи техника-криминалистикалық құралдарды;

Курсанттар мыналарға шебер болуы қажет:

- қылмыстық сот ісін жүргізу міндеттеріне жету үшін негізгі маңызы бар құқық нормаларын дұрыс қолдануды;

- криминалистикалық техниканың тактика-техникалық мүмкіндіктерін, заттай дәлелдемелерді зерттеу әдістерін және жедел-криминалистикалық тіркеулерді енгізулерді қолдануды;

- қылмыстарды ашу және тергеу мақсатында қолданбалы ғылымдардың, арнайы білімдердің мүмкіндіктерін қолдануды;

- құжаттық ревизияларды және түгендеулерді жүргізудің тактикасы мен әдістемесін қолдануды;

- жедел-іздістіру шараларын жүргізу барысында түскен мәліметтерді ресімдеу және қолдануды;

- статистикалық карточкаларды толтыру және жедел және криминалистикалық тіркеулерді қолдану;
- қылмыстарды ашу және тергеу мақсатында заттай дәлелдемелерді іздеу, табу, бекіту, алу және зерттеу қазіргі техникалық-криминалистикалық құралдарын, әдістерін және тәсілдерін қолдануды;
- қылмысты ашуды және кінәлі тұлғалар анықтауды қамтитын тергеу болжамдарын құруды;
- қылмыстық іс жүргізу заңнамасына сәйкес тергеу іс-әрекеттерін ұйымдастыру және жүргізуді;
- Қазақстан Республикасының және басқа елдерінің құқыққорғау қызметтері және бөліністерімен өзара әрекеттесуді жүзеге асыруды;
- процеске қатысушылардың құқықтарын жүзеге асыруын және міндеттерін орындауын қамтамасыз етуді, қауіпсіздігін қамтамасыз етуге шараларды қолдануды;
- процессуалдық мерзімдерді санау және оларды ұзарту туралы мәселені шешуді;

Курсанттар мыналарды білуі қажет:

- басқа білім саласы бойынша және сот сараптамасын жүргізу әдісі ;
- сараптамалық-криминалистикалық есептерді, картотекаларды, енгізу, қылмыстарды ашу және тергеуде оларды қолданудың тиімділігін арттыру бойынша іс шараларды дайындау және жүзеге асыру түрі;
- жедел ақпараттарды тексерудің құралдары мен тәсілдерін және оны өңдеу мен сараптау туралы ұсынымдары болуы қажет.

Тек қана толық көлемде осы білімдер мен шеберліктерді меңгерген курсант таңдаған мамандыққа сәйкес өзіне қойылған міндеттерді орындауға тиіс маман деп тануға болады.

Күтілетін нәтижелер: аталған пәнді оқып үйрену тергеушінің іс қағаздары мен қиын процессуалдық іс құжаттарын толтыру, нәтижелерін бекіту, тергеу әрекеттерін жүргізуде іскерлігі мен шеберлігін дамытуға көмектеседі. Мұндай іскерлікті дамыту қылмыстық істер бойынша тергеу әрекеттерін өздігінен жүргізу барысында тәжірибелік қызметін қалыптастырады.

3.5. Пән бойынша тапсырмаларды орындау және тапсыру кестесі:

№	Жұмыс түрлері	Мазмұны және мақсаты	Ұсынылған әдебиеттер тізіміне сілтеме	Бақылау нысаны (рейтинг-	Балы (рейтинг-шкалаға сәйкес)	Есеп беру нысаны	Тапсыру мерзімі
1	2	3	4	5	6	7	8
2	1) Дәріс конспектілерін тексеру. 2) Тақырып	Ағымдағы бақылау			0-100	Жауап Конспект	Кесте бойынша

	бойынша сұрау. 3) Есептерді шешу.						
3	1) Дәріс конспектілерін тексеру. 2) Тақырып бойынша сұрау. 3) Есептерді шешу.	Ағымдағы бақылау			0-100	Жауап Конспект	Кесте бойынша
5	1) Дәріс конспектілерін тексеру. 2) Тақырып бойынша сұрау. 3) Есептерді шешу.	Ағымдағы бақылау			0-100	Жауап Конспект	Кесте бойынша
6	1) Дәріс конспектілерін тексеру. 2) Тақырып бойынша сұрау. 3) Есептерді шешу.	Ағымдағы бақылау			0-100	Жауап Конспект	Кесте бойынша
7	1) Дәріс конспектілерін тексеру. 2) Тақырып бойынша сұрау. 3) Есептерді шешу.	Ағымдағы бақылау			0-100	Жауап Конспект	Кесте бойынша
8	1) Дәріс конспектілерін тексеру. 2) Тақырып бойынша сұрау. 3) Есептерді шешу.	Ағымдағы бақылау			0-100	Жауап Конспект	Кесте бойынша

9	1) Дәріс конспектілерін тексеру. 2) Тақырып бойынша сұрау. 3) Есептерді шешу.	Ағымдағы бақылау			0-100	Жауап Конспект	Кесте бойынша
10	1) Дәріс конспектілерін тексеру. 2) Тақырып бойынша сұрау. 3) Есептерді шешу.	Ағымдағы бақылау			0-100	Жауап Конспект	Кесте бойынша
11	1) Дәріс конспектілерін тексеру. 2) Тақырып бойынша сұрау. 3) Есептерді шешу.	Ағымдағы бақылау			0-100	Жауап Конспект	Кесте бойынша
12	1) Дәріс конспектілерін тексеру. 2) Тақырып бойынша сұрау. 3) Есептерді шешу.	Ағымдағы бақылау			0-100	Жауап Конспект	Кесте бойынша
13	1) Дәріс конспектілерін тексеру. 2) Тақырып бойынша сұрау. 3) Есептерді шешу.	Ағымдағы бақылау			0-100	Жауап Конспект	Кесте бойынша
14	1) Дәріс конспектілерін тексеру. 2) Тақырып	Ағымдағы бақылау			0-100	Жауап Конспект	Кесте бойынша

	бойынша сұрау. 3) Есептерді шешу.						
15	1) Дәріс конспектілерін тексеру. 2) Тақырып бойынша сұрау. 3) Есептерді шешу.	Ағымдағы бақылау			0-100	Жауап Конспект	Кесте бойынша
16	1) Дәріс конспектілерін тексеру. 2) Тақырып бойынша сұрау. 3) Есептерді шешу.	Ағымдағы бақылау			0-100	Жауап Конспект	Кесте бойынша
17	1) Дәріс конспектілерін тексеру. 2) Тақырып бойынша сұрау. 3) Есептерді шешу.	Ағымдағы бақылау			0-100	Жауап Конспект	Кесте бойынша

3.6. Курстың саясаты.

а) кестеге сәйкес міндетті түрде барлық аудиториялық және аудиториялық емес КОӨЖ сабақтарына қатысу.

б) сабақтарға әрдайым дайындалу;

в) КОӨЖ және семинар сабақтарында белсенділік таныту

г) босатып алған сабақтар бойынша оқытушымен белгіленген уақытта өтемдер жасау;

д) өзіндік жұмыстардың барлық түрлерін уақытында орындау.

е) тәртіпті сақтау.

Рұқсат етілмейді:

а) Сабақтан кешігу және кетіп қалу;

б) тапсырманы уақытында орындамау;

в) сабақ барысында ұялы телефонды қолдану, бөтен әңгімелер айту, сағыз шайнау;

г) алдау.

3.7. Ұсынылған әдебиеттер тізімі:

№ п/ п	Автор, атауы	Жылы, басылым орны
1. Нормативтік құқықтық актілер		
1	Қазақстан Республикасының Конституциясы 30 тамыз 1995ж.(өзгерістер және толық-р.)02.02.2011 ж.	//http://online.zakon.kz.
2	Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексі 2014 жылғы 3 шілде.	//http://online.zakon.kz.
3	Қазақстан Республикасының Қылмыстық-процестік кодексі 2014 жылғы 4 шілде.	//http://online.zakon.kz.
4	Қазақстан Республикасы «Қылмыстық іске қатысушыларды мемлекеттік қорғау» 2000 жылғы 5 шілдедегі №72 Заңы.	//http://online.zakon.kz.
5	№ 199-V 23.04.2014 жылғы «Қазақстан Республикасының ПО туралы Заңы».	//http://online.zakon.kz.
6	«Қылмыстық құқық бұзушылық туралы арыздар мен хабарламаларды қабылдау және тіркеу, сондай-ақ Сотқа дейінгі тергеп-тексерудің бірыңғай тізілімін жүргізу қағидаларын бекіту туралы» № 99 2015 жылғы 18 тамыз Қазақстан Республикасы Бас Прокурорының бұйрығы.	//http://online.zakon.kz.
7	2012 жылғы 31 мамырдағы «Тергеу әрекеттерінің барысы мен нәтижелерін бекітуде техникалық құралдарды қолдану туралы Нұсқаулықты бекіту туралы» № 68 Қазақстан Республикасы Бас Прокурорының бұйрығы.	//http://online.zakon.kz.
8	«Анықтау мен тергеудің заңдылығын қадағалауды ұйымдастыру туралы нұсқаулықты бекіту туралы» 2012 жылғы 23 мамырдағы №70 Қазақстан Республикасы Бас прокурорының бұйрығы.	//http://online.zakon.kz.
9	«БП қылмыстық іс жүргізудің сотқа дейінгі сатысында заңдылықты қадағалау бойынша Департаменттің ережесін бекіту туралы» № 125 от 09.10.2012 жылғы 9 қазандағы Қазақстан Республикасы Бас Прокурорының бұйрығы.	//http://online.zakon.kz.
10	«Қылмыстық процестегі адам мен азаматтың конституциялық құқықтары мен бостандықтарын	//http://online.zakon.kz.

	сақтауда прокурорлық қадағалауды күшейту туралы» 2006 жылғы 17 тамыздағы № 46 Қазақстан Республикасы Бас прокурорының бұйрығы.	
11	«Бұлтартпау шарасы ретінде кепіл және үйде қамап ұстауды қолдану туралы нұсқаулықты бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Бас Прокурорының, Қазақстан Республикасы Ұлттық қауіпсіздік Комитеті төрағасының, Қазақстан Республикасы ішкі істер Министрлігінің және экономикалық және сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес бойынша Қазақстан Республикасы Агенттігі (қаржы полициясы) төрағасының №56 2005 жылғы 18 қазандағы бірлескен бұйрығы.	//http://online.zakon.kz.
12	Қазақстан Республикасының «Жедел-іздістіру қызметі туралы» Заңы 2014 жылғы 15 қыркүйек.	//http://online.zakon.kz.
13	«Сот сараптамасы туралы» 1997 жылғы 12 қарашадағы № 188-1 Қазақстан Республикасының Заңы //.	//http://online.zakon.kz.
14	ҚР ПМ 28.06.2011 жылғы №311 бұйрығы «Ішкі істер органдарындағы жедел тергеу топ кезекшілерінің келіп түскен арыздар мен хабарларға бірыңғай тәртіпте қарау туралы нұсқаулықты бекіту».	//http://online.zakon.kz.
15	Соттардың, прокуратура, алдын ала тергеу, анықтау сот сараптамасы органдарының қылмыстық, азаматтық істер жөніндегі және әкімшілік құқық бұзушылық істері туралы құжаттарды, айғақ заттарды алу, есепке алу, сақтау, беру және жою тәртібі туралы Нұсқаулық. (Қазақстан Республикасының Бас прокуратурасы 1998 жылғы 1 желтоқсан N 1043 Қазақстан Республикасының Әділет министрлігі 1998 жылғы 12 қараша N 121 Қазақстан Республикасының Ұлттық қауіпсіздік Комитеті 1998 жылғы 8 желтоқсан N 73 Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 1998 жылғы 30 желтоқсанда тіркелді. Тіркеу N 658 Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі 1998 жылғы 22 желтоқсан N 598 Қазақстан Республикасының Ішкі істер министрлігі 2 желтоқсан N 429 Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кіріс министрлігі 1998 жылғы 28 желтоқсан N 111 Қазақстан Республикасының	//http://online.zakon.kz.

	Әділет министрлігінде 1998 жылғы 30 желтоқсан N 658 бірлескен бұйрығымен бекітілі).	
16	«Қылмыстық құқық бұзушылықтар туралы арыздар мен хабарларды қабылдау және тіркеу, сондай-ақ Сотқа дейінгі тергеп-тексерудің бірыңғай тізілімін жүргізу қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Бас Прокурорының 2014 жылғы 19 қыркүйектегі № 89 Бұйрығы. (10.08.2015 жылғы № 99 және 23.09.2016 № 148 жылғы өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы ҚРБП бұйрығы.)	// http://online.zakon.kz .
17	«Қазақстан Республикасы ішкі істер органдарының тергеу, анықтау бөліністерінің және әскери-тергеу бөліністерінің қызметін жетілдіру бойынша шаралар туралы» Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің 2015 жылғы 16 наурыздағы № 220 бұйрығы.	// http://online.zakon.kz .
18	«Сот-медициналық сараптаманы ұйымдастыру және жүргізу тәртібі туралы нұсқаулықты бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2010 жылғы 20 мамырдағы N 368 Бұйрығы.	// http://online.zakon.kz .
2. Негізгі әдебиеттер		
19	Н.Ә.Назарбаев «Қазақстан жаңа жаһандық нақты ахуалда: Өсім, реформалар, даму». Қазақстан Республикасы Президентінің Қазақстан халқына Жолдауы 2015 жыл 30 қараша.	//Қазақстан Республикасы Президентінің арнайы сайты. // http://www.akorda.kz/ .
20	Кенжетәев Д.Т., Калиев А.К., Балтабаев Т.Н., Примерные образцы уголовно-процессуальных документов досудебного расследования.	Қараганда 2014.
	Тяжина А.О., Ногайбаева А.С., Новеллы досудебного расследования по УПК Республики Казахстан учебно-практическое пособие (краткий анализ в схемах).	Қараганда 2015.
21	Бейсенбаев А.Ж., Кондратьев И.В. Дознание по присвоению или растрате вверенного чужого имущества образцы процессуальных документов. Учебно-практическое пособие.	Қараганда 2015.

22	Тяжина А.О., Ногайбаева А.С., Бейсенбаев А.Ж. Досудебное производство по уголовным делам: образцы процессуальных документов.	Караганда 2014.
23	Тяжина А.О., Ногайбаева А.С. Досудебное расследование отдельных категорий уголовных правонарушений (изнасилование).	Караганда 2015.
24	Калиев А.К., Кондатыев И.В., Хасенов Е.А. Досудебное расследование уголовных правонарушений (убийство). Учебно-практическое пособие (под общей редакцией д.ю.н., профессора Токубаева З.С.)	Караганда, 2015.
25	Калиев А.К., Шакжанов А.Т., Ақшолоақов Р.Б. Алаяқтық жолмен жасалған қылмыстарды сотқа дейінгі тергеп-тексеру. Әдістемелік нұсқаулықтар мен процессуалдық құжаттардың үлгілері. Оқу-тәжірибелік құрал.	Караганда, 2015.
26	Сарсенбаев Т.Е., Хан А.Л. Уголовный процесс. Досудебное производство.	Астана, 2000.
27	Громов В.И. Заключение эксперта как источник доказательства.	М.://Юстиция.1997.
28	Шурухнов Н.Г. Тактика следственного осмотра и освидетельствования Криминалистика: Курс лекций.	М.: Эксмо. 2006.
29	Журсимбаев С.К. Роль прокурора при отправлении уголовного правосудия.	Алматы, 2002.
30	К.К.Калиев, А.О.Тяжина, Т.Н.Балтабаев, Т.Н.Сүлейменов, А.К.Бекбулатов. «Досудебное расследование уголовных правонарушений связанных с тайным хищением чужого имущества»	Караганда, 2015.
31	А.Қ.Калиев, Т.Н.Сүлейменов, А.Ж.Бейсенбаев, А.Т.Шакжанов, «Сотқа дейінгі тергеп-тексеру барысындағы іс жүргізу құжаттарының үлгілері».	Қарағанды, 2016.
32	А.М.Сайтбеков, А.Қ.Калиев, И.К.Абдикамалова, «Қазақстан Республикасының Қылмыстық процестік кодексі бойынша сотқа дейінгі тергеп тексеру сызбасы».	Қарағанды, 2015.
3. Қосымша әдебиеттер		
33	Руководство для следователей / Под ред. Н.А. Селиванова В.А., Снеткова.	Москва, 1998.
34	Бахин В., Когамов М., Карпов Н. Допрос на предварительном следствии (уголовно –	Алматы:Жеті жарғы, 2004.

	процессуальные и криминалистические вопросы): Монография.	
35	Доспулов Г.Г. Процессуальные основы допроса.	Алматы, 1996.
36	Гинзбург А.Я. Опознание в следственной, оперативно-розыскной и экспертной практике: Учебно-Тәжірибелік пособие /	Москва, 1996.
37	Бахарев Н.В. Очная ставка: уголовно процессуальные и криминалистические вопросы	Москва: Госюриздат 1983.
38	Гаврилов А.К. Следственные действия: (процессуальная характеристика, тактические и психологические особенности) А.К. Гаврилов, Б.П. Смагоринский.	Москва: ИКФ Экмос, 1994 г.
39	Алиев Т.Т. Доказательства, понятие, свойства / Т.Т. Алиев, Н.А. Громов, А.И. Гришин // Закон и право.	А. - 2002
40	Ахпанов А.Н. Возбуждение уголовного преследования и применение мер процессуального принуждения: Учебное пособие.	Караганда, 2000.
41	Шуменова Р.Т. Система процессуальных гарантий обеспечения принципов уголовного судопроизводства. Монография.	Алматы, 2003.
42	Бегалиев К. А Меры пресечения по УПК РК// Гос. и право.	Алматы, 2003.
43	Капсалямов К.Ж. Уголовно-процессуальная сущность залога // Сб. науч. трудов.	Караганда: КВШКНБ РК, 1997.
44	Жалыбин С. М. Обеспечение прав человека при уголовном преследовании. - Правовая реформа в Казахстане.	Алматы – 2001г.
45	Балтабаев К.Т. Домашний арест в уголовном судопроизводстве РК: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук.	Караганда, 2001.
46	Майлыбаева Н.Б. Недвижимое имущество: государственная регистрация и проблемы правового регулирования	Караганда, 2010
47	Кадацкий С.Н., Ширинских Д. :Понятой в уголовном судопроизводстве	Караганда, 2013г.
48	Саханова Н.Т. Принцип состязательности и равноправия сторон в уголовном процессе Республики Казахстан	Караганда, 2012г.

49	Майтанов А.М. Дознание в уголовном судопроизводстве Республики Казахстан	Караганда, 2013г.
4. Ғаламтор көзі		
15 0	http://adilet.zan.kz	

3.8.Пән бойынша сабақ жүргізудің тақырыптық жоспары.

«Жеке тұлғаға және меншікке қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтарды тергеп-тексеру» пәні бойынша 2016-2017 оқу жылына
(6-семестр) 3 курс (2014 ж.а.) курсанттарына сабақ өткізуге арналған
ТАҚЫРЫПТЫҚ ЖОСПАРЫ:

Кредиттер саны - 2 (90 сағат)

№ р/с	Тақырып саны	Тақырып атауы	Кредиттер саны (сағат)	Аудиториялық сағаттар			КӨЖ	КӨЖ
				Дәрістер	Семинар сабақтары	Тәжірибелі к сабақтар		
1.	1.	Адам өлтіру қылмыстарын тергеп-тексеруде тергеушінің қызметі.	15	1	1	3	3	7
2.	2.	Денсаулыққа қасақана зиян келтіру қылмыстарын тергеп-тексеруде тергеушінің ұйымдастырушылық қызметі.	14	1	1	3	2	7
3.	3.	Зорлау қылмыстарын тергеп-тексеруде тергеушінің процессуалдық қызметі.	13		1	2	2	7
4.	4.	Бөтен мүлікті ұрлау қылмыстарын тергеп-тексерудің ерекшеліктері.	12	1	1	2	2	6
5.	5.	Тергеушінің тонау және қарақшылық қылмыстарын тергеп-тексерудегі ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметі.	12		1	2	2	6
6.	6.	Тергеушінің алаяқтық қылмыстарды тергеп-тексерудегі қызметі.	12	1	1	2	2	6
7.	7.	Қорқытып алу						

	қылмыстарын тергеп-тексерудің ерекшеліктері.	12	1	1	2	2	6
Барлығы 6 семестрде:		90	7	7	16	15	45

3.9. Сабақтар жоспары:

Тақырып № 1. Адам өлтіру қылмыстарын тергеп-тексерудегі тергеушінің қызметі.

Дәріс - 1 сағат

Дәріс сұрақтары:

1. Адам өлтіру қылмыстарының жалпы сипаттамасы.
2. Адам өлтіру қылмыстарын тергеп-тексеру барысында жүргізетін тергеу әрекеттерінің ерекшеліктері.

Дәріс тезисы:

Жеке адамға қарсы қылмыстардың жалпы сипаттамасы.

Адам өлтірудің криминалистік сипаттамасы. Нақтыланып, анықталатын жағдайлар. Тергеудің алғашқы кезеңінің ерекшелігі. Әдеттегі тергеу жағдайлары. Куәлардан жауап алу. Мәйіттің аты-жөнін анықтаудың әдістері мен тәсілдері. Мәйітті тану үшін әкелу және аты-жөнін анықтау жөніндегі басқа да шаралар мен оның ерекшеліктері. Тергеуші мен анықтау органдарының арасындағы қарым-қатынастар. Сот-медициналық және басқа да сот сараптамаларын тағайындау.

Адамның хабар-ошарсыз кетуіне байланысты оның біреу өлтірген болар деген болжаумен жүргізілетін алғашқы тергеу және жедел-іздістіру әрекеттері. Адам өлтірудің тәсілдеріне байланысты тергеу болжауларын жасау. Мәйітті бөлшектеп, оны жойып жіберген істер бойынша тергеу жүргізуінің ерекшелігі.

Қылмыскердің жалдап кісі өлтіру қылмысын тергеу ерекшелігі.

Сотқа дейінгі тергеп тексеру барысында тергеушінің қолындағы алғашқы мәліметтердің сипаты мен көлеміне байланысты барлық қылмыстарды шартты түрде мынандай үлкен екі топқа бөліп қарастырылуы мүмкін: 1. Адам өлтіру қылмысы анық жағдайда жасалған; 2. Адам өлтіру қылмысы анық емес жағдайда жасалған.

Бірінші топқа, тергеудің басында-ақ адам өлтіру қылмысын жасаған тұлға белгілі болған айқын фактілерді жатқызамыз.

Мұндай қылмыстар әдетте «тұрмыс-тіршіліктік қатарына жатады, олар көбінде, күнделікті тұрмыс-тіршіліктегі болатын жан-ұядағы, сондай-ақ

көршілердің, болмаса туысқандардың тағы басқа да жақын танитын адамдардың бір-бірімен ұрыс-керістері, өзара келісе алмаушылықтарынан туындаған жан-жалдар мен жеке бастық араздар. Бұл қылмыстарды жасау кезінде қылмыскерлер қылмысты жасауға байланысты алдын-ала айла әдістерді таңдап, болмаса оның ізін жасыруға алдын ала дайындалмайды. Керісінше күтпеген жерден туындаған жан-жалдың нәтижесінде қолына түскен тұрмыс-тіршілікте қолданылатын заттарды, атыс қаруын т.б. қылмыс құралы ретінде пайдаланады.

Анық емес жағдайларда жасалған адам өлтіру қылмыстарын – күш қолдану белгілері бар мәйіттің табылуына байланысты немесе хабар-ошарсыз кеткен адамдардың өлгендерін куәландыратын мәліметтер бойынша сотқа дейінгі тергеп тексеруге байланысты тергеу әрекеттері жүргізілетін қылмыстарды жатқызамыз. Мұндай жағдайларда сотқа дейінгі тергеп тексеруді бастау кезінде тергеушіде адам өлтіру қылмысының жасалу жағдайы (қылмыскердің, көбіне жәбірленушінің жеке басы туралы; қылмысты жасау ниеті мен мақсаты) туралы ешқандай мәліметтер болмайды.

Қылмыскердің адам өлтіру үшін нақты бір тәсілді таңдап алуына мынадай факторлар әсер етеді: жәбірленуші мен күдіктінің жасы, жылы, физикалық дамуы, қылмыстың жасалу уақыты мен жері, оның ниеті мен мақсаты, қылмыскердің қылмыс құрбанымен өзара байланысының болуы мен оның сипаты, сондай-ақ басқа да жағдайлар.

Адам өлтіру қылмыстарын жасауда қолданылатын тәсілдердің кеңінен тараған түрлеріне келесілерді жатқызуға болады:

- әртүрлі құралдарды, заттарды қолдану арқылы жәбірленушіге тікелей дене жарақатын салу;

- жәбірленушіні жылжып келе жатқан транспорт құралдарынан (поезд, автокөлік, теплоход) лақтырып жіберу.

- жәбірленушінің организміне улы заттарды жіберу және т.б.

Қылмыскерлер адам өлтіру қылмыстарын жасау кезінде қылмыс құралы ретінде тұрмыс-тіршілікте пайдаланатын (асханалық және жиналмалы пышақ, балға, балта және т.б.) заттарды, қылмыскердің қылмыс жасау үстінде қолына түскен оқиға болған жердегі кездейсоқ заттарды (тас, құбыр, темір кесінділері, бөтелке т.б.) және басқа да қолдан жасалған әртүрлі суық қаруларды қолданады.

Қылмыскерлер адам өлтіру қылмысын жасыру тәсілдерін таңдап алуына қылмыс жасалатын жер (орын) және қылмыскер мен жәбірленушінің өзара арақатынас сипаты әсер етеді.

Жәбірленуші мен қылмыскер өзара таныс болмаған, болмаса олар кездейсоқ танысқан жағдайларда, қылмыс болған жер күдіктіге еш қатысы жоқ болған жағдайларда, адам өлтіру қылмысын жасап болған соң, олар оқиға болған жерден тезірек қашып кетуге тырысады

Егер қылмыскер мен оның құрбанының арасында – туыстық, достық, жыныстық (ашыналық) немесе басқа да тұрақты қатынастар, болмаса адам өлтірген жер күдіктінің жеке басына қатысты (тұрғын-үй, сая-жай, жеке гараж,

жұмыс орны т.б. болған жағдайларда жәбірленушінің өлімі туралы факт, яғни нақты бір жерден оның мәйітін табу жағдайлары нақты бір тұлғаға күдік келтіруге әкеп соқтырады.

Адам өлтіру тәсілі мен мәйіттің денесіндегі жарақаттардың сипатына байланысты жәбірленушінің өлу фактісін жасыру мүмкін емес жағдайларда қылмыскерлер адам өлтіру қылмысын жасырудың басқа да әртүрлі тәсілдерін жүзеге асыру әрекеттерін ойластырады.

Қылмыс жасауға себеп болатын жағдайларға – күдікті мен оның құрбанының арасындағы жеке бас араздығы, бұзақылық, кек алу, көре алмаушылық, қызғаншақтық, пайдақорлық ниет, сонымен қатар басқа қылмыстың ізін жасыру немесе оны жасау жолдарын жеңілдету жатады.

Нақты қылмысты, адам өлтіру қылмысын жасау ізін жасыру үшін қылмыскер алдын-ала, күні бұрын арнайы дайындалып, өзінің және жәбірленушінің әрекетінің кезектілігін анықтап жоспарлап алады.

Жәбірленуші. Адам өлтіру қылмысын криминалистік сипаттауда жәбірленушінің өзінің жүріс-тұрысын виктимологиялық аспекті тұрғысынан қарастыруға болады. Яғни ол дегеніміз қылмыстың жасалуына, қылмыс құрбанының өзі себеп болады. Олар спирт ішімдіктерін кездейсоқ адамдармен бірге ішіп, мас болып кездейсоқ адамдардың немесе айналасындағы адамдарды балағаттап өздері тиісіп, соның негізінде ұрыс, жанжал, төбелес шығып, қылмыстың жасалуына бірден бір себеп болады. Көбінде мұндай жағдайларда адам өлтіру бойынша жасалған қылмыстың жәбірленушісі ер адамдар болады. Ал әйел адамдары қылмыстың құрбаны болуына – жыныстық қатынас жасау, пайдакүнемдік ниет, сондай-ақ қызғаныштың пайда болуы себеп болады.

Қылмыскер мен жәбірленушінің жүріс-тұрысында белгілі бір байланыс болады. Жәбірленушінің жеке басы мен оның өлер алдындағы мінез-құлқын жақсылап тексеру қажет.

Кейбір жағдайларда өзге тұлғаларға қарағанда өте қауіпті тұлғалар категориясы да кездесіп жатады, олар айналасындағыларға қауіп төндіре отырып, ақырында қылмыстың құрбаны өздері болулары мүмкін.

Қылмыскер. Адам өлтіруге байланысты қылмыстарды әдетте 18-бен 50 жас аралығындағы алкогольдік ішімдікке немесе нашакорлыққа құмар ер адамдар жасайды. Олар, қоғамдағы басқа тұлғалардан өздерінің: дөрекеліктерімен, қатыгездіктерімен, жыныстық құштарлығы жоғарлығымен, әйелдерді силамайтындығымен, бұрын қылмыстық жазаға тартылғандығымен ерекшеленеді. Тәжірибеде қылмыскерлердің арасынан психикалық аурулармен ауыратын адамдар да жиі кездеседі, олардың маскүнемдіктен немесе нашакорлықтан емделуге мұқтаж екендіктері көбінде тергеу барысында нақтыналады .

Мәселен, мәйітті оңаша жерлерге көміп тастау, оны бүркемелеу (құммен, шөппен, жапырақтармен және т.б.), мәйітті немесе оның бөлшектерін суға ағызып жіберу, жәбірленушінің бетін адам көріксіз етіп бұзу әрекеттері, бұл мәйіт қылмыскердің жақын адамы (әйелі, туысы, досы және т.б.) екендігін жиі куәландырады. 5 және 17-ті жас аралығындағы балалар мен жасөспірімдерді

өлтіру қылмыстардың көбінде 10 мен 16-ты жас аралығындағы ер жыныста жасөспірімдер жасайды. Көпшілігінде олар жәбірленушінің досы, танысы болып келеді.

Мәйітке әдеттен тыс айдаларды қолдану белгілері (мәйітті жалаңаштау, киімсіз қалдыру немесе оның киімін тығып тастау, жағуға жарамсыз заттарды қолданбақшы болып әрекет ету, мәйітті ұсақ бөлшектерге бөліп тастау) немесе мәйіттің денесіне сансыз көп жарақаттар салу белгілері қылмыскердің жүйке ауруымен ауыратындығын көрсетеді.

Кәдімгі тергеулік жағдайлары, тергеу болжауы мен жоспарлау.

Кәдімгі жағдайлар – тергеу әдістемесінің ерекшеліктерін (кәдімгі тергеу болжауларының, кәдімгі мәселелерді, сондай-ақ оларды шешу құралы мен тәсілдерін) алдын-ала анықтауға мүмкіндіктер беретін, тәжірибеде барынша жиі кездесетін тергеу жағдайлары.

Нақты жағдайды тексере отырып, тергеуші кәдімгі мәселелерді шешу жөніндегі білімді қолданады, шындықты ескере отырып, оларды модернизациялайды (жаңа жағдайға сәйкес өзгертеді).

1-жағдай – қылмыс анықталған (ашылған), қылмыскер ұсталған және оның жеке басы анықталған. Кейде тергеудің бастапқы кезінде мақсаты мен ниеті анық емес болады, ал кейде оның кінә нысаны да. Қылмысқа қатысушылар да анықталмауы мүмкін. Жәбірленушіні өлтірген кездегі әрекет құқыққа қайшы болып табылатындығы немесе табылмайтындығы алғашқыда айқын болмайды (мысалы, қажетті қорғану кезінде).

2-жағдай – қылмыс анықталмаған (ашылмаған), бірақ мәйіт бар (жасырылмаған), ешқандай көз бояушылық (инсценировка) жасалмаған және ол бірден табылған немесе қылмыс біте салып көпке ұзамай табылған. Қылмыскер белгісіз. Қылмыскердің ізіне түсу мен оны ұстау бойынша жедел-іздігі әрекеттерін ұйымдастыруға мүмкіндіктер бар. Сондықтан да кәдімгі болжаулар да осындай ұқсас жағдайларда болып келеді. Бұл қылмыскердің жеке басы (немесе күдіктінің араласатын ортасы) жөніндегі болжаулар, мүмкін болатын дәлелдемелер туралы болжаулар және қылмыскердің жасырынған жері жөніндегі іздігі болжаулары.

3-жағдай – қылмыс ашылған, жақын арада жасалған, бірақ оның механизмі белгісіз. Мәйіт табылып, оның жеке басы анықталған. Өзін-өзі өлтіргендігі, немесе бақытсыздық жағдайдан өлгендігін, немесе өзінің табиғи өлігі жөнінде көрсететін мәліметтер бар, бірақ қылмыстың ізін жасыру үшін көз бояушылық (инсценировка) жасау мүмкіндігі туралы (күмән бар) күдік келтіріледі. Мұндай жағдайларда болжаулар тергелетін оқиғаның механизмі жөнінде құрылады, содан кейін қылмыстың түрткісі (мотив) мен қылмыскердің жеке басы бойынша болжаулар жасалады.

4-жағдай – қылмыс ашылмаған, танылмаған мәйітті тауып алу дерегі бойынша сотқа дейінгі тергеп тексеру басталған. Мәйіттегі жарақаттар қылмыстың жасалғандығын көрсетеді, бірақ мәйіт адам танымастай жағдайда болғандықтан, оны сыртқы бейне белгілері бойынша тану соншалықты қиын.

Мұндай жағдайларда болжаулар алдымен қылмыс құрбанының жеке басы бойынша құрылады және тексеріледі.

5-жағдай – қылмыс ашылмаған және бұрын жасалған (жасалғанына көп уақыт болған), қылмыс жасалған деп жорамалдауға болады. Себебі адам басының және басқа да мүшелерінің, сүйектері киімдерінің қалдықтарымен табылған, бірақ өлімнің себебі белгісіз (тергеудің бастапқы кезінде), қылмыс жасалған деп болжауға болады, сондай-ақ қылмыс жасалмаған өлімнің себептері басқа да жағдайларға байланысты болған деп те болжауға болады.

6-жағдай – қылмыс ашылмаған, мәйіт бөлшектелген және бұл бөлшектер жасырылған. Қылмыстың барлық элементтерінің ішінен тек қылмыстың ізін жасыру тәсілі мен мәйіттің бөлшегі табылған жер ғана белгілі.

7-жағдай – адам жоғалған. Қылмыс ашылмаған, оның жоғалғанына көп уақыт болған, мәйіттің табылмауына байланысты, ол өлді деп жорамалданады.

8-жағдай – жаңа туған нәрестенің мәйіті табылған. Қылмыс нәрестенің шешесімен немесе оған жақын басқа да адамдармен жасалуы мүмкін.

Күш қолдану белгілері бар мәйіт табылған жағдайларда жүргізілетін алғашқы тергеу әрекеттері.

Оқиға болған жерді қарап тексеру. Адам өлтіру ісі бойынша оқиға болған жерді қарап тексерудің ерекшеліктері, криминалдық жағдайдың ашылуымен және қылмыс жасалған жердің сипатымен қамтамасыз етіледі.

Оқиға болған жердің және нақты бір қылмыс жағдайының ерекшеліктеріне байланысты топ құрамына басқа да мамандар кіргізілуі мүмкін. Мәйіт қарап тексеріледі, қылмыстың ізі табылу мүмкіндігіне байланысты ол табылған жер мен оның аумағы қаралады. Мәйіт табылған жерден едәуір ара қашықтықтан іске қатысты іздер мен басқа да объектілер табылған жағдайларда, оларды қарап тексеру өзінше жекеленген тергеу әрекетін құрайды (әрекеттерінен тұрады).

Мәйітті қарап тексеру барысында оның-жынысы, шамамен жасы, дене бітімі, бойы; оқиға болған жердегі жылжымайтын объектіге қарысты мәйіттің орналасу жағдайы анықталады; мәйіттің орналасу жәй-күйі, сондай-ақ басының және аяқ-қолдарының орналасу жағдайлары мен ерекше белгілері бекітіледі. Қарап тексеру кезінде мәйіт танылмаған жағдайларда ауызша суреттеу әдістемесі бойынша хаттамаға толық сипаттамаланып бекітіледі. Содан соң хаттамаға белгілі бір кезектілікпен мәйіттің денесі мен киімдері, олардан табылған заттар және оның жатқан аумағы сипатталып жазылады.

Мәйіттің киімдерін қарап тексеру барысында, оның киімінің жай-күйіне, оның жыл-мезгіліне сәйкестігіне және жәбірленушінің дәл осы кездегі физикалық жағдайына аса назар аудару қажет.

Мәйіттің денесін қарап тексеру кезінде одан табылған мәйіттік құбылыстардың көрінісі мен оның дәрежесі, дене жарақаттары - қан болса оның тоқтағандығы, олардың саны, өзара орналасуы, өлшемі, (түр-түсі) денесіндегі бөгде іздер мен басқа да бөлшектер нақты сипатталып көрсетіле отырып хаттамаға бекітіледі.

Қылмыстың жасалу тәсілі көрініс табатын дене жарақатының сипатына байланысты мәйітті қарап тексерудің белгілі бір ерекшеліктері бар. Мәселен, мәйіттің денесіндегі шауып-кесуден түскен жарақаттарды, сондай-ақ өтпейтін қатты заттармен келтірілген жарақаттарды қарап тексеру кезінде жарақаттың санына, жарақаттың өзара орналасуына, өлшеміне, нысанына, киімдерінің жай-күйіне, денесіндегі жарақаттардың киіміндегі зақымдармен сәйкестігіне, жәбірленушінің денесіндегі арпалысу және қорғаныс іздерінің болуына аса назар аудару қажет.

Оқиға болған жердегі қан іздерінің сот-медициналық ғана емес, сонымен қатар криминалистік маңызы бар екендігі міндетті түрде ескерілуі тиіс. Оларды зертеу негізінде тергеу жағдайына маңызды мынандай мән-жайлар: қылмыстың жасалған жері, оның механизмі, жәбірленушіге дене жарақатын салу кезіндегі оның күй-жайы және т.б. анықталады.

Оқиға болған жердегі қылмыстық іздерді табу, бекіту алу және зерттеу үшін криминалистік техника құралдарын тергеу әрекетіне пайдалану, жоғары мамандықты талап етеді. Танылмаған мәйіттің жеке басын анықтауға жүргізілетін әрекеттер. Егер, мәйітті қарап тексеру барысында оның құжаты табылмаған және оқиға болған жердегі тұлғалармен танылмаған жағдайларда, тергеуші жәбірленушінің жеке басын анықтауға байланысты шаралар қолданады.

Куәлардан жауап алу. Адам өлтіру қылмыстық ісі бойынша куәлар ретінде – қылмысты көзімен көрушілерден, туысқандарынан, таныстарынан, бірге жұмыс істеген қызметтес тұлғалардан сондай-ақ, күдіктілерден жауап алынады.

Көзімен көрушілерден жауап алудың негізгі мақсаты – олардан қылмыстың жасалу жағдайы мен қылмыскердің белгілері туралы мәліметтер алу.

Жәбірленуші мен күдіктінің тізімдегі куә ретіндегі таныстары, көршілері мен қызметтестерінен жауап алу, тәртіп бойынша күдікті мен оның құрбанының жеке басымен, сондай-ақ қылмыстың жекеленген жағдайларын анықтауға байланысты сұрақтар бойынша жауап алынады.

Күдіктінің туыстарынан жауап алу кезінде жоғарыда аталған сұрақтардан басқа да, яғни оның қылмыс жасамай тұрып және қылмыс жасағаннан кейінгі жүріс-тұрысы, қылмыстың ізін жасыруға байланысты әрекеттері туралы мән-жайлар анықталады.

Сот-медициналық сараптама. Кейінге қалдыруға болмайтын тергеу әрекеттерінің ішінде адам өлтіру қылмыстары бойынша өлімнің болу себептері мен дене жарақаттарының сипатын анықтауда сот-медициналық сараптаманың алатын орны ерекше. Сонымен қатар, сот-медициналық сараптаманың шешіміне бұл жалпы сұрақтардан басқа да мән-жайлар жатады, анықтау бағытталған, яғни олар іс бойынша тергеу әрекетіндегі құрылған болжауларға байланысты келесідей сұрақтарды анықтауға бағытталуы мүмкін:

• Жасалған қылмыс жағдайы бойынша: өлімнің себебі мен болу уақыты; мәйітте дене жарақатының болуы немесе болмауы, олардың саны, пайда болу механизмі мен сипаты; қандай жарақат тірі кезінде, ал қайсысы өлгеннен кейін

келтірілген; дене жарақатын салудың кезектілігі, жарақат келтіру кезінде жәбірленуші қандай күйде болды; дене жарақатынан кейін оның қозғалып-жылжуға, қарсы әрекет етуге қабілеті болды ма; дене жарақатының қайсысы өміріне қауіпті болды; соққы қандай күшпен берілді; мәйітте қорғану немесе арпалысу белгілері бар ма;

- Оқиғадан бұрын болған жағдайларға байланысты: жәбірленушінің қанында ішімдік құрамы бар ма және жиналған ішімдік құрамына оның мас болу дәрежесі сәйкес келе ме, жәбірленуші өлер алдында тамақ ішкен бе, тамақтанған уақыты қашан және қандай тамақ түрін ішіп-жеген, жәбірленуші қайтыс болар алдында жыныстық қатынаста болған ба;

- Қылмыс құралы бойынша: жәбірленушіге дене жарақаты бір әлде бірнеше қару құралын қолдану арқылы салынған ба; бұл құралдардың түрі, пішіні, өлшемі қандай; дене жарақаты сараптамаға ұсынылған құралдардан болған ба;

- Жәбірленушінің жеке басын анықтауға байланысты: бөлшектенген мәйіттің бөлшектері аталып отырған нақты бір тұлғаныкі ме, жәбірленушінің жынысы, шамамен жасы қандай; жәбірленуші тірі кезінде қандай аурулармен ауырған; қанша рет операция жасалған; ішкі организміңде қандай да бір патологиялық өзгерістер мен аномалиялық ауытқулықтар бар ма; тіс құрылысының ерекшеліктері; жәбірленушінің қанының түрі мен тобы қандай;

- Күдіктінің жеке басына қатысты: жәбірленушінің жыныстық мүшесінен табылған қан дақтары мен ағза іздері қандай топқа жатады; мәйітті бөлшектеген тұлғаның анатомия саласынан және техника бөлімінен тәжірибесі болған ба; мәйітті бөлшектеген адам солақай емес пе;

- Қылмыстың ниеті мен мақсаты бойынша: мәйіттің денесінде күш қолданып жыныстық қатынасқа түсуді сипаттайтын іздер бар ма; түсік тастау белгілері жоқ па; келтірілген дене жарақаттары қинау арқылы салынғандығын сипаттайтын белгілер бар ма; олар жәбірленушіні ерекше азаптаумен жасалған жоқ па;

- Тергелетін оқиғаны еліктеуге байланысты: мәйіттің қалпы өзгеріске ұшыраған ба; жәбірленушінің денесіндегі жарақаттар оның өзіне-өзі қол жұмсауы арқылы келтірілмеген бе; жәбірленушідегі дене жарақаттары оның киіміндегі зақымдармен сәйкес келе ме; егер сәйкес келсе оны немен түсіндіруге болады; жәбірленушінің мойнына ілмек, жіп байланған ба; мәйіт табылған жер қылмыстың жасалған жері ме, жоқ па және т.б.

Мәйітті сот-медициналық зерттеулер барысында сарапшының алдына қосымша сұрақтарды қоюға байланысты деректер анықталуы мүмкін, бұл деректер дереу тексерісті қажет етеді.

Адам өлтіру қылмыстарын тергеп тексеру барысында сот-медициналық сараптамамен қатар, зерттеудің басқа да түрлері жүргізіледі. Шаш, қан іздерін және организмнен бөлініп шығатын басқа да іздерді зерттеу үшін сот-биологиялық сараптама тағайындалады. Мәйіттің тырнағының астынан, болмаса қылмыс құралынан бөлшектері, ішкі орган тіндері табылған кезде, олардың пайда болуы мен тобын анықтау мақсатында цитологиялық зерттеулер

жүргізіледі. Мәйіттің және күдіктінің денесі мен киімдерінен талшық іздері табылған жағдайларда заттар мен материалдарды зерттеу сараптамалары тағайындалады. Оқиға болған жерден табылған қол, аяқ, транспорт және бұзу құралдарының іздері бойынша әртүрлі трасологиялық зерттеулер жүргізіледі.

Адам өлтіру қылмысының жасалу тәсілдері мен тергеліп отырған істің нақты жағдайына байланысты, балистикалық, пиротехникалық, химиялық, физика-химиялық, токсикологиялық, гидрологиялық және басқа да сараптамалар тағайындалуы мүмкін.

Күдіктіден жауап алу. Жауап алуды жоспарлау мен оны жүргізудің тактикасы тергелетін қылмыс жағдайына, тұлғаның жеке басы туралы жиналған мәліметтер мен дәлелдемелерге қарамастан құрылады және таңдалып алынады, жауап алудың мақсаты – жауап алу барысында алынған барлық факторлардың нақтылығын және олар жөніндегі мәліметтердің қайнар көздерін анықтау, осыған байланысты берілген жауаптарды нақтылау мен таңдап тексерудің маңыздылық ерекшеліктерін анықтау.

Күдіктіден жауап алу кезінде барлық уақыттарда шынайы, нақты жауаптар алына бермейді, көбінде дәлелді жауаптар тергеушінің қолында бар мәліметтерді дәлелдеме ретінде ұтымды пайдалану жолымен алынады. Осыған байланысты жауап алудың мынандай ерекше маңызды тактикалық тәсілдері бар: жауап алынатын тұлғаны логикалық әңгімеге тарту арқылы оның сезімін ояту; оны дәлелдемелерді тексеруге қатыстыру; тергеу арқылы алынған деректердің мағынасын түсіндіру.

Жауап алынатын тұлғалардың жеке басы мен тергелетін іс бойынша нақты бір жағдайларға байланысты басқа да тактикалық тәсілдер қолданылады.

Тергеу барысында күдікті ретінде қылмыстық іске тартылатын тұлға анықталған жағдайларда тергеудің жаңа кезеңі басталады. Тергеудің бұл кезеңінің міндеті қылмыскерді әшкерлеу және олардың кінәлілігін дәлелдеу.

Күдіктінің жауаптарын (көрсетпелерін) тексеру. Күдіктінің берген жауаптары мен көрсетпелері дәлелдеменің қайнар көзі болып табылады. Жауап алу кезінде дәлелді жауаптар алудың маңызы ерекше. Қылмыстың әрекеті орындаушы тұлғаға ғана мәлім фактілер дәлелдеме болып табылуы мүмкін. Сондықтан да олар мұқият тексерілуі қажет. Тексеру әрекеттері қатарына тергеу эксперименті, көрсетпені оқиға болған жерде тексеру және басқа да әрекеттер жатқызылуы мүмкін. Қылмыскер өзінің кінәлілігін өкінішпен мойындауы, болмаса мойындамауына қарамастан келесі мәселе оны әшкерелеу болып табылады.

Қылмыскерді әшкерелеу оқиғаны көзімен көрген-куәлардың берген жауаптары мен көрсетпелерінің көмегімен оларға қылмыскерді танытуға көрсету және қажет болған жағдайларда беттестіру әрекетін жүргізу арқылы; сондай-ақ қылмыскердің тұрғын-жайларына, жұмыс орындарына және т.б. тінту жүргізу; қылмыскерді куәландыру, олардың киімдеріне және бұл шараларды жүргізу кезінде табылған объектілерге қарап тексеру әрекетін жүргізу; бұл объектілерді танытуға көрсету мен заттай дәлелдемелерді идентификациялық зерттеу нәтижелері көмегімен жүзеге асырылады.

Қылмыскердің жеке басын зерттеу – тергеліп отырған бұл кезең тек процессуалдық сипаттағы сұрақтарды шешу, күдіктінің әрекетін қылмыстық-құқықтық саралау және кейінгі соттық жазалауды жекелеумен ғана емес, сонымен қатар, бұл әрекеттер құрылған болжаулардың жылжуына маңызды ықпал етуімен және тергеу әрекеттерінің тактикалық тәсілдерін таңдап алумен де тығыз байланысты.

Кінәнің түрі мен түрткісін анықтау – тергеудің бұл кезеңіндегі маңызды бөлімі. Қылмыс жасауда нақты бір кінә түрі мен белгілі бір ниеттің болуын міндетті түрде дәлелдеу қажет. Келесідей мән-жайлар анықталуы тиіс: Жәбірленушінің өлер алдындағы және қылмыс жасалу кезіндегі жүріс-түрісі мен мінез-құлқы (жәбірленуші жағынан балағаттаудың, бопсалаудың, арандатуудың және т.б. болу, болмауы). Тергеушінің қорытынды кезеңіндегі басты мәселе қылмыстық істі кейінгі сот-тергеуіне жіберуге байланысты негізді, әрі дұрыс шешім қабылдау болып табылады. Бұл шешімді қабылдау алдын-ала дайындық жұмыстарын қажет етеді.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:
1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып № 1. Адам өлтіру қылмыстарын тергеп-тексерудегі тергеушінің қызметі.

Семинар - 1 сағат.

Семинар сұрақтары:

1. Адам өлтіру қылмыстарын тергеп-тексерудің жалпы сипаттамасы.
2. Адам өлтіру қылмыстарын тергеп-тексеру барысында бірінші кезекте және кейін жүргізілетін тергеу әрекеттері.
3. Адам өлтіру қылмыстарын тергеп-тексеру барысында тағайындалатын сараптамалардың түрлері.

Өткізу нысаны: ауызша жауап.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:
1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып № 1. Адам өлтіру қылмыстарын тергеп-тексерудегі тергеушінің қызметі.

КОӨЖ – 1 сағат.(1)

Өзіндік бақылау сұрақтары:

1. Қарап-тексерудің жалпы қағидалары?
2. Қарап-тексерудің мағынасы?
3. Оқиға болған жерді қарап-тексеру кезінде куәгер ретінде кімді қатыстыруға болады?

4. Оқиға болған жерді қарап-тексеру кезінде куәгерлер қандай рөлді атқарады ?
5. Оқиға болған жерді қарап-тексеру хаттамасы қандай кезеңдерден тұрады?
6. Қандай мақсатпен оқиға болған жерді қарап-тексеру жүргізіледі?

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:
1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып № 1. Адам өлтіру қылмыстарын тергеп-тексерудегі тергеушінің қызметі.

Тәжірибелік -1 сағат.(1)

Жаттығу.

Кіріспе: 15.08.2016 жылы Қарағанды қ. ПБ Михайловка ПБ кезекші бөліміне азамат М.А.Малғаждаровтан хабарлама түскен, онда ол Қарағанды қаласының «Кирзавод» шағын ауданының маңындағы орманда, белгісіз ер адамның мәйітін тауып алған, жасы 40-45 шамасында, орташа дене бітімі, қатыгездікпен өлтірген белгілерін байқаған, денесінде жарақаттары байқалған. Оқиға болған жерге жедел-тергеу топ келген соң келесі бастапқы мәлімет белгіді болды: орманның солтүстік-батыс жағында, орманнан 1,5 метр қашықтықта сол жағында адамдар жүретін жол орналасқан жерде 40-45 жасы шамасындағы, белгісіз ер адамның мәйіті жатыр. Мәйітін басы солтүстікке бағытталған, аяқтары оңтүстік жаққа бағытталған. Ер адам мәйіті іш жағымен жатыр, оң қолы шамалы бүгілген, сол қолы басына қарай созылған, сол аяғы тізесінен бүгілген, он аяғы созылған, басы оң жағына қарай бұрылған, беті шөпке тиіп тұр. Мәйіттің үстінде: ақ түсті футболка, қара трико, қара туфли.

Тапсырма:

1. ҚР ҚПК 27-тарауының тиісті баптарын қолданып оқиға болған жерді қарап-тексеру хаттамасын құрастыру.
2. Оқиға болған жерді қарап-тексеру тергеу әрекетіне еліктеу жүргізу.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:
1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып № 1. Адам өлтіру қылмыстарын тергеп-тексерудегі тергеушінің қызметі.

КӨЖ – 3 сағат.

Тақырып бойынша рефераттарды қорғау.

1. Аса қатыгездікпен жасалынған адам өлтіру қылмыстарын тергеп-тексеру ерекшеліктері.
2. Жаңа туған баланы анасының өлтіруі қылмысын тергеп-тексеру ерекшеліктері.
3. Қазақстан Республикасында және шетел мемлекеттерінде адам өлтіру

қылмыстарын тергеп-тексеру айырмашылықтары.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:

1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып № 1. Адам өлтіру қылмыстарын тергеп-тексерудегі тергеушінің қызметі.

КОӨЖ – 1 сағат.(2)

Өзіндік бақылау сұрақтары:

1. Адам өлтіру қылмыстарының түрлері.
2. Адам өлтіру қылмыстарын тергеп-тексеру барысында бірінші кезекте жүргізілетін тергеу әрекеттері.
3. Адам өлтіру қылмыстарын тергеп-тексеру барысында күдіктіні анықтап ұстауға бағытталған тергеушінің әрекеттері.
4. Тергеушінің адам өлтіру қылмыстарын ашу мақсатында ІІО-ң басқа да бөлімдерімен байланысы.
5. Адам өлтіру қылмыстарын тергеп-тексеру барысында тағайындалатын сараптамалардың түрлері.
6. Күдіктіден жауап алу ерекшеліктері.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:

1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып № 1. Адам өлтіру қылмыстарын тергеп-тексерудегі тергеушінің қызметі.

Тәжірибелік -1 сағат.(2)

Жаттығу.

Кіріспе: 15.08.2016 жылы Қарағанды қ. ІІБ Михайловка ІІБ кезекші бөліміне азамат М.А.Малғаждаровтан хабарлама түскен, онда ол Қарағанды қаласының «Кирзавод» шағын ауданының маңындағы орманда, белгісіз ер адамның мәйітін тауып алған, жасы 40-45 шамасында, орташа дене бітімі, қатыгездікпен өлтірген белгілерін байқаған, денесінде жарақаттары байқалған. Оқиға болған жерге жедел-тергеу топ келген соң келесі бастапқы мәлімет белгіді болды: орманның солтүстік-батыс жағында, орманнан 1,5 метр қашықтықта сол жағында адамдар жүретін жол орналасқан жерде 40-45 жасы шамасындағы, белгісіз ер адамның мәйіті жатыр. Мәйітін басы солтүстікке бағытталған, аяқтары оңтүстік жаққа бағытталған. Ер адам мәйіті іш жағымен жатыр, оң қолы шамалы бүгілген, сол қолы басына қарай созылған, сол аяғы тізесінен бүгілген, он аяғы созылған, басы оң жағына қарай бұрылған, беті шөпке тиіп тұр. Мәйіттің үстінде: ақ түсті футболка, қара трико, қара туфли.

Тапсырма:

1. Күдіктіден жауап алу хаттамасын құрастыру.
2. Күдіктіден жауап алу тергеу әрекетіне еліктеу жүргізу.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:
1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып № 1. Адам өлтіру қылмыстарын тергеп-тексерудегі тергеушінің қызметі.

КӨЖ – 2 сағат.

Тақырып бойынша рефераттарды қорғау.

1. Адам өлтіру қылмыстары бойынша күдіктіден жауап алу ерекшеліктері.
2. Эксгумация.
3. Мәйітке дактилоскопия жүргізіу.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:
1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып № 1. Адам өлтіру қылмыстарын тергеп-тексерудегі тергеушінің қызметі.

КОӨЖ – 1 сағат.(3)

Өзіндік бақылау сұрақтары:

1. Адам өлтіру қылмыстарын тергеп-тексеру барысында тағайындалатын сараптамалардың түрлері.
2. Сараптама объектілері.
3. Мәйітке сот-медициналық сараптама тағайындау.
4. Жеке-дара, комиссиялық және кешенді сараптама.
5. Мәйітті тану үшін көрсету.
6. Үлгілерді алудың негіздері.
7. Үлгілерді алу тәртібі.
8. Дәрігердің немесе басқа маманның үлгілерді алуы.
9. Сарапшыдан және маманна жауап алу.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:
1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып № 1. Адам өлтіру қылмыстарын тергеп-тексерудегі тергеушінің қызметі.

Тәжірибелік -1 сағат.(3)

Жаттығу.

Кіріспе: 15.08.2016 жылы Қарағанды қ. ПБ Михайловка ПБ кезекші бөліміне азамат М.А.Малғаждаровтан хабарлама түскен, онда ол Қарағанды қаласының «Кирзавод» шағын ауданының маңындағы орманда, белгісіз ер адамның мәйітін тауып алған, жасы 40-45 шамасында, орташа дене бітімі, қатыгездікпен өлтірген белгілерін байқаған, денесінде жарاقاتтары байқалған. Оқиға болған жерге жедел-тергеу топ келген соң келесі бастапқы мәлімет белгіді болды: орманның солтүстік-батыс жағында, орманнан 1,5 метр

қашықтықта сол жағында адамдар жүретін жол орналасқан жерде 40-45 жасы шамасындағы, белгісіз ер адамның мәйіті жатыр. Мәйітін басы солтүстікке бағытталған, аяқтары оңтүстік жаққа бағытталған. Ер адам мәйіті іш жағымен жатыр, оң қолы шамалы бүгілген, сол қолы басына қарай созылған, сол аяғы тізесінен бүгілген, он аяғы созылған, басы оң жағына қарай бұрылған, беті шөпке тиіп тұр. Мәйіттің үстінде: ақ түсті футболка, қара трико, қара туфли.

Тапсырма:

1. Мәйітке сот-медициналық сараптама тағайындау.
2. Сот-биологиялық сараптама тағайындау.
3. Күдіктіге сот-наркологиалық сараптама тағайындау.
4. Күдіктіге сот-психиатриялық сараптама тағайындау.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:

1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып № 1. Адам өлтіру қылмыстарын тергеп-тексерудегі тергеушінің қызметі.

КӨЖ – 2 сағат.

Тақырып бойынша рефераттарды қорғау.

1. Сот-медициналық сараптама.
4. Сот-медициналық сараптаманың объектілері.
5. Заттай айғақтарға химиялық-токсикологиялық сараптамалар тағайындау.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:

1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып №2. Денсаулыққа қасақана зиян келтіру қылмыстарын тергеп-тексеруде тергеушінің ұйымдастырушылық қызметі.

Дәріс - 1 сағат

Дәріс сұрақтары:

1. Сотқа дейінгі тергеп-тексеруде денсаулыққа қасақана зиян келтіру қылмыстық құқықбұзушылығының жалпы сипаттамасы.
2. Денсаулыққа қасақана зиян келтіру қылмыстарын тергеп-тексеру барысында жүргізетін тергеу әрекеттерінің ерекшеліктері.

Дәріс тезисы:

Қазақстан Республикасының Конституциясы Қазақстан Республикасы азаматтарының денсаулығын сақтауға кепілдік береді (29-бап). Осы конституциялық ережені жүзеге асырудың бір нысаны- денсаулыққа қарсы жасалған қылмыс үшін жауаптылық белгілеу. Денсаулыққа қарсы қылмыстарға денсаулыққа зиян келтірудің әр түрлі тәсілдері жатады, олар үшін жауаптылық

ҚР ҚК 106,107,108-баптарында көзделген. Денсаулыққа келген зиянның түрлері мен ауырлығын бағалаудың сот-медициналық критерийлерін бір ізге салу үшін «Сот-медициналық сараптаманы ұйымдастыру және жүргізу тәртібі туралы нұсқаулықты бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2010 жылғы 20 мамырда шыққан N 368 Бұйрығы қолданылады. 2-бөлім. Денсаулыққа келтірілген зиян ауырлығын белгілеу кезіндегі сот-медициналық сараптама.

5-тарау. Жалпы ережелер.

30. Қазақстан Республикасының қылмыстық заңнамасымен көзделген денсаулыққа зиянның медициналық белгілеріне (өлшемдеріне) сәйкес сарапшы сот-медициналық сараптама жүргізу кезінде денсаулыққа келтірілген зиянның ауырлығын анықтайды.

Денсаулыққа келтірілген зиянды анықтау үшін осы келтірілген зиянның бір белгісі де жетеді.

Егер бірнеше квалификациялық денсаулыққа зиян келтірілген белгілері болса, онда ол көп зиян келтірген белгі бойынша бағаланады.

Денсаулыққа зиян келтіруді ағзаның (тіннің) анатомиялық тұтастығының немесе олардың физиологиялық қызметінің (дене жарақаттары) бұзылуы, немесе әртүрлі сыртқы ортаның факторларының – механикалық, физикалық, химиялық, биологиялық, психогендік әсерінен болған аурулар немесе патологиялық жағдайы деп түсінген жөн.

Денсаулықтың бұзылуын анатомиялық тұтастығының немесе органдардың физиологиялық функциясының бұзылуы бар нақты жарақатпен немесе сырқаттанушылықпен түсіндірілетін жергілікті және (немесе) жалпы сипаттағы клиникалық айқын ауырсыну өзгерістері деп түсінген жөн.

Әртүрлі жарақаттардың салдарынан жалпы еңбекке қабілеттілікті тұрақты түрде жоғалту осы Нұсқаулықтың 1-қосымшасына сәйкес әртүрлі жарақаттардың нәтижесінде жалпы еңбекке қабілеттілікті тұрақты жоғалту пайыздарының кестесіне сәйкес белгіленеді.

Жалпы еңбекке қабілеттілікті өнім, бұйым немесе қызмет түрінде бекіткіш әлеуметтік-елеулі нәтижені алуға бағытталған іс-қимылға адамның туа біткен және жүре пайда болған тәсілдердің жиынтығын түсінген жөн.

Кәсіптік еңбекке қабілеттілікті өзінің мамандығы немесе төлем ақысы және біліктілігі бойынша тең жұмыс атқара алуын түсінген жөн.

6-тарау. Денсаулыққа келтірілген ауыр зиян.

31. Денсаулыққа келтірілген ауыр зиян мынадай айқын белгілері (өлшемдері):

1) адам өміріне қауіптілігі;

2) қандай да бір әсерлерден кейінгі салдар бойынша денсаулыққа ауыр зиян келтіретін өмірге қауіпті емес: көрмеу, естімеу, сөйлемей немесе қандайда бір органдан айырылу, не органның қызметін жоғалту: бет пішінінің қалпына келмейтіндей зақымдануы;

денсаулықтың бұзылуы, жалпы еңбекке қабілеттілігінен айтарлықтай тұрақты үштен бірінен айырылуымен біріктірілген (33% және одан жоғары); кәсіби еңбек қабілеттілігінен толық айырылуы;

жүктіліктің үзілуі;

психикалық бұзылуы (психикалық аурулар), нашақорлықпен немесе уытқұмарлықпен сырқаттанушылық болып табылады.

32. Өмірге қауіп төндіруі мүмкін дененің зақымдануы және жәбірленушінің өміріне қауіп төндіруі мүмкін әртүрлі сыртқы факторлардың әсерінің нәтижесінде туындаған патологиялық жағдайларды қауіпті деп есептеген жөн.

Өмірге келтірілген қауіпті бағалау кезінде медициналық көмек көрсетумен, өзіне-өзі көмек көрсетумен немесе бір-біріне көмек көрсетумен түсіндіретін өлімнің алдын алу, сондай-ақ кездейсоқ жағдайларды болдырмау назарға алынбауы тиіс.

33. Өмірге қауіпті денсаулыққа келтірілген зияндарға:

1) миды зақымдамай бассүйектің тесіп өткен жарақаты;

2) бассүйек күмбезінің және бассүйек негізінің ашық және жабық сынуы, бассүйек күмбезінің сыртқы пластинкаларының жеке шытынауынан және ми сауытының бөлігі болып табылатын үстіңгі қаңқа сүйектерінің сынығынан оқшауланғандарды қоспағанда ми сауытын қалыптастыруға қолданылатын торлы, сына тәрізді сүйектердің бөліктерінің сынуы;

3) мидың ауыр дәрежедегі зақымдануы, ми діңі бөлігінің зақымдануы симптомдары болса мидың орта дәрежедегі зақымдануы;

4) өмірге қауіп төнген жағдайда эпидуралдық, субдуралдық, субарахноидальдық, миішілік және қарыншаішілік қан құйылу;

5) омыртқа өзегін тесіп өткен, оның ішінде жұлынды зақымдамаған жарақаттар;

б) сынулар - буындардың шығуы немесе дененің сынуы, немесе мойын омыртқалары доғаларының екі жағынан сынуы, сондай-ақ жұлын қызметі бұзылмай бірінші және екінші мойын омыртқалары доғаларының бір жақтан сынуы;

7) мойын омыртқаларының шығуы; өмірге қауіп төндіретін немесе жұлын қызметінің бұзылуына әкеп соғатын буынның таюы;

8) өмірге қауіп төндіретін немесе жұлын қызметінің бұзылуына әкеп соғатын мойын бөлігіндегі жұлынның жабық зақымдануы;

9) жұлын функциясы бұзыла отырып немесе ауыр дәрежедегі клиникалық бекіткіш шокпен және басқа да өмір жағдайына қауіп төндіретін бір немесе бірнеше кеуде немесе бел омыртқаларының сынуы немесе сынып-шығуы;

10) ауыр арқа шоғына немесе жамбас органдары функцияларының бұзылуына әкеп соғатын кеуде, бел және сегізкөз сегменттерінің жабық зақымдануы;

11) жұтқыншақтың, өңештің, көмекей және кеңірдектің саңылауын тесіп өткен жарақат, сондай-ақ қалқанша без және айырша бездің ашық жарақаты;

12) тіласты сүйегінің сынуы, өмірге қауіп төндіретін көмекей шеміршегінің және кеңірдектің ашық және жабық сынуы;

13) өкпе қабын, жүрек қабын немесе көкірек ортасын тесіп өткен, оның ішінде ішкі органдарды зақымдамай тесіп өткен кеуде клеткасының жарақаты (емо-пневмоторакс құбылысы болмаса тері асты эмфиземасы тесіп өткен жарақат ретінде қаралмайды);

14) ішперде қуысын (ішперде қуысы мен ішпердеден тыс кеңістікті) тесіп өткен, оның ішінде ішкі органдарды зақымдамай тесіп өткен іш жарақаты;

15) қуық қуысын, тікішектің жоғарғы және ортаңғы бөліктерін тесіп өткен, сондай-ақ тікішектің төменгі бөлігінің барлық қабаттарын аумақты ашық зақымдаған жарақат;

16) кеуденің ішкі органдарының немесе ішперде қуысының немесе ішперде қуысынан тыс кеңістіктің (бүйректер, бүйрекүсті бездері, ұйқы безі) немесе диафрагманың, немесе қуықасты бездерінің, немесе несеп ағардың, немесе несеп ағар каналдың жарғақты бөлігінің ашық және жабық жарақаттары;

17) мықын-сегізкөз жігі жарыла және жамбас сақинасының байланысы бұзыла отырып немесе жамбас сақинасының байланысы бұзыла отырып, оның алдыңғы және артқы бөліктерінің екі рет сынуы;

18) диафизарлық бөліктегі ұзын түтік тәрізді сүйектердің (тоқпан жілік, ортан жілік, үлкен жілік, білектің қос сүйектері) ашық сынықтары;

Жарақаттаушы заттың тікелей әсерінен немесе сүйек сынықтары ұштарының іштен жұмсақ тіндер мен теріні зақымдауының нәтижесінде болған, қоршап тұрған жұмсақ тіндер бүтіндігінің бұзылуын сынықты ашық сынық деп есептеген жөн;

19) кәрі жілік, шынтақ жілік, кіші жіліншіктердің ашық сынығы; тоқпан жілік, ортан жілік және үлкен жіліктердің жабық сынықтары кезінде, сондай-ақ, ірі буындардың (тоқпан, шынтақ жіліктері, кәрі білезіктік, жамбас-сан, тізе, сирақ-аяқ басы) жабық зақымдануы кезінде денсаулыққа келтірілген зиянның дәрежесі өмірге төнген қауіпке, денсаулықтың бұзылуының ұзақтығына немесе еңбекке жарамдылығын тұрақты жоғалту белгілеріне қарай анықталады;

20) ірі қан тамырларының: қолқа, күретамыр, ортақ, ішкі, сыртқы), бұғана асты, қолтық, тоқпан, мықын, сан, тізеасты артериялары немесе оларды тесіп өте отырып, көктамырлардың зақымдануы;

21) перифериялық тамырлардың зақымдануы (бастың, беттің, мойынның, білектің, қол ұшы, сирақ-аяқ басы) олардың өмірге төндірген нақты қаупіне қарай анықталады (мысалға көп мөлшерде қан жоғалту, ауыр дәрежедегі шок және басқалар);

22) адамның өміріне қауіп төндіретін жағдайлар: ауыр дәрежедегі шок (3-4 дәрежелі), әртүрлі этиологиядағы кома, коллапс тудыратын көп мөлшерде қан жоғалту, жіті жүрек немесе қан тамыры функцияларының жетіспеушілігі, коллапс, ми қан айналымының ауыр дәрежедегі бұзылуы, жіті бүйректік немесе бауырлық функциялар жетіспеушілігі; ауыр дәрежедегі жіті тыныс алу функцияларының жетіспеушілігі; іріңді-септикалық жағдайлар, ішкі

органдардың инфарктіне әкеліп соғатын аймақтық немесе ағзалық қанайналым функциялар жетіспеушілігі; аяқ-қолдардың гангрена; мидың, өкпе мен басқа да органдардың қан тамырларының эмболиялары (газды немесе майлы), тромбоэмболиялар, өмірге қауіп төндірген жағдайлардың үйлесімі;

23) дене бетінің 15%-дан асатын үшінші, төртінші дәрежедегі күйікке шалдығуы; 20%-дан астам үшінші дәрежелі күйік, дене бетінің 30%-дан астамы күйікке шалдыққан екінші дәрежедегі күйік, сондай-ақ көлемі көп емес, бірақ өмірге қауіп төндірген жағдайда (күйіктің салдары адамға пластикалық және қалпына келтіру операциясын ескермей, бағалануы тиіс); дауыс қуысының ісігі және тарылу құбылысымен тыныс алу жолдарының күйіктері;

24) өмірге қауіп төндіретін аумақтық, жалпы уытты әсерден басқа химиялық күйіктер (қоюланған қышқылдар, қауіпті сілтілер, өзге де уландырғыш заттар);

25) химиялық заттармен (улар) улану немесе өмірге қауіп төндіретін биологиялық агенттер әсерінен пайда болған патологиялық жағдайлар;

26) өмірге қауіп төндіретін құбылыстың айқын белгілерімен қоса жүретін мойын ағзаларының қысылуы және басқа да механикалық асфиксиялар (ми қанайналымының бұзылуы, естен тану, амнезия және басқалар), егер бұлар объективті деректермен дәлелденген болса;

27) ұршық және тізе буындарының ашық жарақаттары;

28) төменгі температураның әсерінен зақымдану (организмнің жалпы тоңуы, үсу), өмірге қауіп төнген жағдайда.

34. Көру, есту және сөйлеу қабілетін немесе қандай-да бір ағзасын, не органның қалыпты қызметін жоғалту - нәтижесі мен салдары бойынша денсаулыққа ауыр зиянға жататын, өмірге қауіпті емес жарақаттар болып табылады:

1) екі көздің толық көрмей қалуын немесе 0,04 дейін және одан да төмен көз көрудің төмендеуін (екі метр және жарыққа дейінгі қашықтықта саусақты санау);

бір көздің көрмей қалуы көру қабілетінен айырылу деп түсінген жөн;

2) бір көздің көрмей қалуы ағзаның қызметінің жоғалуына әкеп соғады және денсаулыққа келтірілген ауыр зиянға жатады; ал бір сау көз алмасынан (көретін) айырылу органнан айырылу болып табылады, сондай-ақ денсаулыққа келтірілген ауыр зиянға жатады;

3) алып тастау қажет болатын көрмейтін көздің зақымдануы денсаулықтың бұзылу ұзақтығына қарай жарақаттың қалпына келтірілмейтіндігі туралы міндетті түрде көрсетіле отырып, бағаланады.

4) ойын буынға бөлінген дыбыс түрінде айналасындағылар үшін түсінікті етіп жеткізе алмауын немесе дауысты жоғалтуын сөйлеу қабілетінен айырылу деп түсінген жөн;

5) жәбірленуші әңгімелескен дауысты құлақ қалқанынан 3-4 сантиметр қашықтықта естімейтін толық кереметті немесе қайтымсыз күйді есту қабілетінен айырылу деп түсінген жөн. Құлақтың біреуінің есту қабілетінің

жоғалуы осы мүшенің қызметінен айырылуы деп бағаланып, денсаулыққа келтірілген ауыр зиянға жатқызылады;

6) қол, аяқтан айырылу яғни оларды денеден бөлуді немесе олардың қызметін болдырмайтын (қолды немесе аяқты анатомиялық жоғалту деп барлық қол-аяқтан, сондай-ақ қол ұшы мен аяқ басынан айырылуды түсінген жөн) өзге де жағдайлардың салдарынан функцияларынан айырылуын; жыныстық қатынасқа қабілеттіліктен айырылумен, немесе ұрықтандыру, бала көтеру, жүкті болу, бала туу қабілеттілігінен айырылумен, органнан айырылу деп бағаланатын бір аталық безден айырылумен түсіндірілетін өндірістік қабілеттіліктен айырылуды қандай да бір мүшеден айырылу немесе органның қызметінен айырылуы деп түсінген жөн;

7) бет зақымданған жағдайда сарапшы осы Нұсқаулықтағы белгілерге сәйкес олардың ауырлығын белгілейді, сондай-ақ ол жарақаттың қалпына келтірілетіндігін немесе қалпына келтірілмейтіндігін анықтайды (жарақаттың айтарлықтай кішіреюі немесе уақыт өткен сайын немесе консервациялық (хирургиялық емес) емдеудің көмегімен тыртықтардың анықтығы, қисаюлар, мимиканың бұзылуы және басқа да көрініп тұрған салдарының жоғалу мүмкіндігін қалпына келтірілетін жарақат деп түсінген жөн);

егер оларды қалпына келтіру үшін операциялық ем қажет болатын болса (косметикалық немесе пластикалық операциялар), онда беттегі жарақаттар қалпына келтірілмейтін жарақат деп саналады;

беттегі жарақаттың қалпына келмейтіндігін анықтау барысында сарапшы өз қорытындысында мұндай жарақаттарды сот немесе тергеуші бет-әлпеттің қалпына келмейтіндей бұзылу деп таныса, жарақаттарды ауыр дәрежелі зиян ретінде бағалауы керек);

8) жалпы еңбекке қабілеттілігінің үштен бірінен артық (33% жоғары) тұрақты түрде жоғалтуы: жарақаттану кезінде жалпы еңбек қабілеттілікті айтарлықтай тұрақты түрде жоғалту мөлшері жарақаттың анықталу нәтижесінен кейін (осы Нұсқаулықтың 1-қосымшасына сәйкес әртүрлі жарақаттардың салдарынан еңбекке қабілеттілігін жоғалту пайыздарының кестесі бойынша) белгіленеді;

9) балалардың еңбекке қабілеттілігін жоғалтуы осы Нұсқаулықпен бекіткіш жалпы ереже бойынша анықталады; мүгедектердің еңбек қабілеттілігін тұрақты түрде жоғалтуы іс жүзінде сау адамдардікі сияқты, мүгедектік пен оның тобына қарамастан анықталады;

10) кәсіби еңбекке қабілеттілікті толық жоғалту кезінде - кәсіби еңбекке қабілеттілігін жоғалту дәрежесін анықтау медициналық-әлеуметтік сараптау комиссиясымен жүргізіледі;

11) жүктіліктің мерзіміне қарамай үзілуі, организмнің жеке ерекшеліктерімен байланыссыз, және зақымданумен тікелей себепті байланыста болады;

12) психикалық бұзылуларды (психикалық ауруды), нашақорлықты, уытқұмарлықты диагностикалау психиатриялық, наркологиялық сараптамалармен жүзеге асырылады, бірақ олардың алынған зақымданумен

байланысы, сондай-ақ есі ауысу ауруының, нашақорлық пен уытқұмарлықтың салдарынан денсаулыққа келтірілген зиянның ауырлығын бағалауды сот-медициналық сарапшылар комиссиясы, қажет болған жағдайда психиатрлардың, наркологтардың, токсикологтардың қатысуымен жүргізеді, (психикалық ауруды психикалық бұзылу деп түсінген жөн), психикалық аурулардың тобына жүйке жүйесінің зақымдануына байланысты реактивті жағдайлардың (психоздар, невроздар) аурулар қосылмайды; егер зақымданудың ағымы мен жазылу дәрежесіне қарамастан психикалық ауру дамыса, зақымдану денсаулыққа ауыр зиян болып есептеледі.

7-тарау. Денсаулыққа келтірілген орташа зиян.

35. Денсаулыққа келтірілген орташа зиянның белгілері:

1) денсаулықтың ұзақ бұзылуы - 3 аптадан артық бұзылуы (21 күннен астам), денсаулыққа келтірілген зиянға тікелей байланысты аурулар немесе ұзақтығы үш аптадан артық (21 күннен астам) қандайда бір орган функциясының бұзылуы түріндегі салдар жатады;

2) жалпы еңбекке қабілеттілікті айтарлықтай тұрақты жоғалту (10-33%-ды қоса алғанда).

8-тарау. Денсаулыққа келтірілген жеңіл зиян.

36. Денсаулыққа келтірілген жеңіл зиянның белгілері:

1) денсаулықтың қысқа мерзімге бұзылуы - 3 аптадан аспайтын мерзімге, кемінде 21 күн;

2) жалпы еңбекке қабілеттіліктің сәл тұрақты бұзылуы – кемінде 10%.

Бұл нұсқаулыққа сәйкес денсаулыққа келген зиян үш дәрежеге - ауыр, орташа ауырлықтағы және жеңіл болып бөлінеді. Денсаулыққа келген зиянның бұл үш түрін ажыратудағы негізгі критерий - өмірге қауіптіліктің, зиянның зардабының бар-жоғында. Жалпы және кәсіби еңбек қабілетін қаншалықты және қанша уақытқа жоғалтудың да маңызы бар.

Денсаулыққа зиян келтіретін әрекеттер қылмыстық болып табылады, егер олар заңға қайшы жасалса және олар қылмыстық заңда көзделсе. Адам денсаулығына әсер етудегі кінәлінің әрекеті механикалық, химиялық жолмен күш жұмсау, жылу қолдану (кейде психикалық та) арқылы болуы мүмкін. Адам денсаулығына әрекетсіздік танытып та зиян келтіруге болады. Қылмыстың бұл қарастырылып отырған құрамдары материалды, яғни кінәлінің қылмыстық әрекетінің нәтижесінде басқа адамның денсаулығына зиян келген жағдайда ғана қылмыс аяқталған деп саналады. Денсаулыққа қарсы қылмыс дегеніміз - заңға қайшы әрекет арқылы басқа адамның денсаулығын зақымдау, дененің анатомиялық бүтіндігін бұзу не қандай да мүшенің немесе жалпы ағзаның жұмысын қалыптан шығару. Денсаулыққа зиян келтіру түсінігі- бұл ең алдымен, заңға қайшы әрекет деген сөз. Заңға сәйкес қажетті қорғану, өте қажеттілік, қылмыс жасаған адамды ұстау жағдайында басқа адамның денсаулығына зиян келтіру - қылмыс деп саналмайды. Денсаулыққа зиян келтірудің ерекше санатына спорт жаракаты жатады, егер спортшы жаттығу немесе жарыс кезінде ереже бұзбай денсаулығына зақым келтірсе, онда оны кәсіби тәуекелге жатқызуға болады. Ал, денсаулығына, тіптен жарыс кезінде

болса да, қасақана зиян келтірсе, қылмыстық жауаптылық болуға тиіс. Кубаның қылмыстық заңында мынадай арнайы норма бар: спорттың рұқсат етілген түрлері бойынша жарыс кезінде ойын ережесін бұза отырып денсаулыққа қасақана зиян келтірсе - жалпы негізде жауаптылық көтереді; егер жарақат абайсызда алынса, бірақ спорт ережесі бұзылса - абайсызда әрекет ретінде жауаптылық көзделеді; ал, жарақат абайсызда алынып және де спорт ережесі бұзылмаса қылмыстық жауаптылық болмайды. Спорт ережелерінің бұзылуымен келіскен төреші қылмысқа қатысушы ретінде саналады. Денсаулыққа зиян келтірудің объективтік жағы қасақана кінәмен де, абайсыз кінәмен де сипатталады. Күдікті өзінің қоғамға қауіпті әрекетінің салдарынан басқа адамның денсаулығына зиян келетінін ұғынады, ондай зардаптың мүмкін екендігін немесе қалай да болатындығын алдын ала біледі, соны тілейді (тікелей ниет) және соған саналы түрде жол береді не оған немқұрайды қарайды (жанама ниет). Көп жағдайда, денсаулыққа зиян келтіру ниетінде нақтыланған сипат болады, яғни басқа адамның денсаулығына зиян келтіргенде кінәлі оның болатын нақты зардабын алдын ала біледі. Мысалы, басқа адамның ағзасына препарат енгізгенде, кінәлі ол адамның соқыр болып қалатынын біледі. Егер осындай нақтыланған ниетті кінәлі, өзіне байланысты емес себептермен жүзеге асыра алмаса, онда ол денсаулыққа тиісті ауырлықта зиян келтіруге оқталған ниетінің мазмұнына сәйкес жауаптылық көтереді. Басқа адамның денсаулығына зиян келтірген адамның ниетінде, кейде, нақтылық болмайды. Жәбірленушінің денсаулығына қандай да бір зиян келуі мүмкін екендігін кінәлі алдын ала біледі, соны тілейді немесе оған саналы түрде жол береді, бірақ өзінің іс-әрекеттерінің салдарынан жәбірленушінің денсаулығына қандай дәрежеде зиян келетіндігіне немқұрайды қарайды. Бұл жағдайда, жәбірленушінің денсаулығына іс жүзінде келген зиянның сипатына қарай жауаптылық болады, себебі қандай зардап болса да кінәлінің ниетімен жасалған. Денсаулыққа қарсы қылмыстардағы кінәнің абайсыз нысанына қылмыстық менмендік немесе қылмыстық ұқыпсыздық жатады. Денсаулыққа заңға қайшы зиян келтірудің себептері әр түрлі болады.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:

1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып №2. Денсаулыққа қасақана зиян келтіру қылмыстарын тергеп-тексеруде тергеушінің ұйымдастырушылық қызметі.

Семинар - 1 сағат.

Семинар сұрақтары:

1. Денсаулыққа қасақана зиян келтіру қылмыстарын тергеп-тексеруде тергеушінің әрекеті.
2. Денсаулыққа қасақана зиян келтіру қылмыстарын тергеп-тексеру барысында жүргізілетін тергеу әрекеттері.

3. Денсаулыққа қасақана зиян келтіру қылмыстарын тергеп-тексеру барысында сот-медициналық сараптама тағайындап ауырлығын анықтау.

Өткізу нысаны: ауызша жауап.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:

1-15, 18,22,28,3,40,44, 47, 48, 49, 50.

Тақырып №2. Денсаулыққа қасақана зиян келтіру қылмыстарын тергеп-тексеруде тергеушінің ұйымдастырушылық қызметі.

КОӨЖ – 1 сағат.(1)

Өзіндік бақылау сұрақтары:

1. Қарап-тексерудің жалпы қағидалары?
2. Қарап-тексерудің мағынасы?
3. Денсаулыққа қасақана зиян келтіру қылмыстарын тергеп-тексеру барысында қарап-тексеруді жүргізудің ерекшеліктері қандай?
4. Оқиға болған жерді қарап-тексеру кезінде куәгер ретінде кімді қатыстыруға болады?
5. Оқиға болған жерді қарап-тексеру кезінде куәгерлер қандай рөлді атқарады?
6. Оқиға болған жерді қарап-тексеру хаттамасы қандай кезеңдерден тұрады?
7. Қандай мақсатпен оқиға болған жерді қарап-тексеру жүргізіледі?
8. Оқиға болған жерді қарап-тексеру куәгерсіз жүргізіледі ме?

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:

1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып №2. Денсаулыққа қасақана зиян келтіру қылмыстарын тергеп-тексеруде тергеушінің ұйымдастырушылық қызметі.

Тәжірибелік -1 сағат.(1)

Жаттығу.

Кіріспе: 09.05.2016 жылы Қарағанды қ. ПБ кезекші бөліміне азамат М.А.Құсайыновтан телефондық хабарлама түскен, онда ол Қарағанды қаласының Ермекова көшесіндегі №40 үйде орналасқан № 45 пәтерде танысы Н.Н.Мұсақұловпен жеңіс күнін тойлап спирттік ішімдік ішу барысында сөзбен келіспей қалған. Нәтижесінде Н.Н.Мұсақұлов М.А.Құсайыновты соққыға салып, ұрып-соғып дене жарақатын келтірген.

Тапсырма:

1. ҚР ҚПК 27-тарауының тиісті баптарын қолданып оқиға болған жерді қарап-тексеру хаттамасын құрастыру.
2. Оқиға болған жерді қарап-тексеру тергеу әрекетіне еліктеу жүргізу.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:
1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып №2. Денсаулыққа қасақана зиян келтіру қылмыстарын тергеп-тексеруде тергеушінің ұйымдастырушылық қызметі.

КӨЖ – 3 сағат.

Тақырып бойынша рефераттарды қорғау.

1. Денсаулыққа қасақана зиян келтіру қылмыстарын тергеп-тексеру ерекшеліктері.
2. Денсаулыққа қасақана зиян келтірілген қылмыстарды тергеп-тексеру барысында жүргізілетін тергеу әрекеттері.
3. Денсаулыққа қасақана зиян келтірілген қылмыстарды тергеп-тексеруде ауырлығын анықтау.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:
1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып №2. Денсаулыққа қасақана зиян келтіру қылмыстарын тергеп-тексеруде тергеушінің ұйымдастырушылық қызметі.

КОӨЖ – 1 сағат.(2)

Өзіндік бақылау сұрақтары:

1. Денсаулыққа қасақана зиян келтіру қылмыстарының түрлері.
2. Денсаулыққа қасақана зиян келтіру қылмыстарын тергеп-тексеру барысында бірінші кезекте жүргізілетін тергеу әрекеттері.
3. Денсаулыққа қасақана зиян келтіру қылмыстарын тергеп-тексеру барысында күдіктіні анықтап ұстауға бағытталған тергеушінің әрекеттері.
4. Тергеушінің ІІО-ң басқа да бөлімдерімен байланысы.
5. Денсаулыққа қасақана зиян келтіру қылмыстарын тергеп-тексеру барысында тағайындалатын сараптамалардың түрлері.
6. Жәбірленушіден жауап алудың ерекшеліктері.
7. Күдіктіден жауап алу ерекшеліктері.
8. Күдікті мен жәбірленушінің арасында беттестіру тергеу әрекетін жүргізу тәртібі.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:
1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып №2. Денсаулыққа қасақана зиян келтіру қылмыстарын тергеп-тексеруде тергеушінің ұйымдастырушылық қызметі.

Тәжірибелік -1 сағат.(2)

Жаттығу.

Kіріспе: 09.05.2016 жылы Қарағанды қ. ПБ кезекші бөліміне азамат М.А.Құсайыновтан телефондық хабарлама түскен, онда ол Қарағанды қаласының Ермекова көшесіндегі №40 үйде орналасқан № 45 пәтерде танысы Н.Н.Мұсақұловпен жеңіс күнін тойлап спирттік ішімдік ішу барысында сөзбен келіспей қалған. Нәтижесінде Н.Н.Мұсақұлов М.А.Құсайыновты соққыға салып, ұрып-соғып дене жарақатын келтірген.

Тапсырма:

1. Күдіктіден жауап алу хаттамасын құрастыру.
2. Күдіктіден жауап алу тергеу әрекетіне еліктеу жүргізу.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:

1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып №2. Денсаулыққа қасақана зиян келтіру қылмыстарын тергеп-тексеруде тергеушінің ұйымдастырушылық қызметі.

КӨЖ – 4 сағат.

Тақырып бойынша рефераттарды қорғау.

1. Денсаулыққа қасақана ауыр зиян келтірілген қылмысты тергеп-тексеру ерекшеліктері.
2. Денсаулыққа қасақана ауырлығы орташа зиян келтірілген қылмыстарды тергеп-тексеру ерекшеліктері.
3. Денсаулыққа қасақана зиян келтірілген қылмыстарды тергеп-тексеруде ауырлығын анықтау.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:

1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып №2. Денсаулыққа қасақана зиян келтіру қылмыстарын тергеп-тексеруде тергеушінің ұйымдастырушылық қызметі.

Тәжірибелік -1 сағат.(3)

Жаттығу.

Kіріспе: 09.05.2016 жылы Қарағанды қ. ПБ кезекші бөліміне азамат М.А.Құсайыновтан телефондық хабарлама түскен, онда ол Қарағанды қаласының Ермекова көшесіндегі №40 үйде орналасқан № 45 пәтерде танысы Н.Н.Мұсақұловпен жеңіс күнін тойлап спирттік ішімдік ішу барысында сөзбен

келіспей қалған. Нәтижесінде Н.Н.Мұсақұлов М.А.Құсайыновты соққыға салып, ұрып-соғып дене жарақатын келтірген.

Тапсырма:

1. Жәбірленушіге сот-медициналық сараптама тағайындау.
2. Күдіктіге медициналық куаландыруды тиісті нұсқау талаптарына сай өткізу.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:

1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып №3. Зорлау қылмыстарын тергеп-тексеруде тергеушінің процессуалдық қызметі.

Дәріс - 1 сағат

Дәріс сұрақтары:

1. Сотқа дейінгі тергеп-тексеруде зорлаудың жалпы сипаттамасы.
2. Зорлауды тергеп-тексеру барысында жүргізетін тергеу әрекеттерінің ерекшеліктері.

Дәріс тезистері:

Зорлау. Жәбірленушілердің 35% кәмелетке толмағандар болып келеді.

Қылмыстың тез ашылуына төмендегі жағдайлар көп әсер етеді.

1. Зорлау болған жерді дәл анықтау. Зорлау ең жиі болатын жерлерде үй подъездері, жер қабат (подвалдары), орман іші, парк іші, алаңдар, жәбірленушінің пәтері, зорлаушының пәтері, жатақхана, бос қалған үйлер және т.б. жатады.

2. Қылмыс көп болатын мезгіл. 21-22 сағат аралығы мен 23-01 аралығы, көпінесе жәбірленуші мен зорлаушының пәтерлерінде, мамыр айы мен қыркүйек арасында жиі кездеседі.

3. Қылмыскердің жеке басы туралы мәліметтерді жинау.

Зорлауды (60%) 17-26 жастағылар, (10-11%) 35 жастан асқандар жасайды екен.

Зорлауды жасайтын ерлердің 70% де төмендегі ерекшеліктер байқалады:

қатыгездік, егоистік, дөрекілік, әйел жынысын жаратпаушылық. Жас

қылмыскерлердің көбі ажырасқандар немесе жанұялары кеткендер,

сотталғандар (тонауға, қарақшылық шабуылға, автокөлікті айдап кетуге, зорлауға қатысқандар).

4. Қылмыстардың жасалу тәсілдеріне қарай зорлаулар бөлінеді.

1) Бос уақытты бірге өткізуге байланысты болған зорлау (жастар арасында кездеседі, зорлау көбінесе топтық зорлау түрінде болады).

2) Ер мен әйел арасында қысқа мерзімді байланыстан кейін болған зорлау.

3) Қылмыскермен туыстық қатыста болған кәмелетке толмағандарды зорлау (өгей әкесі, әкесі, ағасы, жиені).

4) Көрші болып тұрып немесе бірге қызметте болып тұрып зорлау.

5. Бейтаныс әйелді зорлау т.б.

Бұл қылмыстарды жасағанда күшпен зорлау көп кездеседі (72%), қорқыту арқылы (21%), жәбірленушінің әлсіздігін пайдалану арқылы (7%)

Зорлау көбінесе 2 әдіспен жасалады.

1) Жәбірленуші күтпеген кезде «кенеттен зорлау».

2) Дайындалған немесе тұрмыстық зорлау яғни жәбірленуші зорлаушымен бірге таныс жағдайда жасалады.

Зорлау болғанда анықтауға жататын жағдайлар.

- жыныстық қатынас күшпен болды ма, немесе зорлауға әрекет болды ма?

- Жәбірленуші кім? Зорлау қай жерде болды? Қашан болды? Қылмысты кім жасады?

Егер бірнеше қылмыскерлер болса, әр қайсысының істеген әрекеттері.

- Психикалық немесе күшпен зорлау болды ма? Жәбірленуші қарсылық көрсетті ме? Қалай көрсетті? Қарсылық көрсетпесе, неліктен көрсетпеді?

Керекті қосымша мәліметтерді ІІБ Криминалистік есепке алу Орталығынан алады.

Бастапқы тергеу әрекеттері.

1. Жәбірленушіден жауап алу. Жәбірленушіге көп байланысты болады.

Кейде:

1) жәбірленуші зорлаушыны әшкерелеуге, шындықты анықтауға тырысады.

2) Ақша алу мақсатында, немесе жыныстық қатынаста болғанын туыстары біліп қойған кезде, өшін алу мақсатында жәбірленуші жалған жала жабады.

3) Тергеу органдары арқылы сотқа дейінгі тергеп тексеру басталғанда, кейде жәбірленуші зорлаудың және жыныстық қатынастың мүлдем болмағанын айтады.

Жауап алғанда, егер зорлаушы белгілі болғанда, қалмыскердің аты-жөні, жасы, тұратын жері, жұмыс орны, жәбірленушімен қашан, қалай танысқандығы, зорлау болған жер, уақытты анықтайды. Кімдер көрді оларды? Жәбірленуші оқиғаға дейін жыныстық қатынастарда болған ба? Денесінде, киімдерінде қандай зорлық іздері қалды? Келіспекші болды ма? Жәбірленушінің зорланудан кейінгі денсаулығы?

Егер зорлаушы белгісіз болғанда, жоғарыдағы мәліметтермен бірге қылмыскердің сырт келбеті, ерекше белгілері, сөйлеу мәнері, киімдері, заттар туралы, қылмыскер алған жарақаттар туралы, қаруы туралы мәліметтер жинау керек.

2. Киімдерді қарап тексеру.

Жауап алғаннан соң, жәбірленушінің киімі қарап тексеруледі. Қан тамшыларын, шаш, шәует (сперма) іздерін іздейді.

3. Жәбірленушіні сот- медициналық зерттеу.

Сот-медициналық сараптама арқылы зорлаудың болғанын анықтайды. 6-14 күннен кейін қыздық белгінің бұзылуын анықтау мүмкін емес. Бұрын жыныстық қатынаста болған ба, қан, шәует (сперма) іздері денесінде барма, екіқабат болды ма, венерологиялық аурумен ауырған ба т.б.сұрақтарға жауап береді.

4. Оқиға болған жерді қарап тексеру.

ОБЖ қарап тексеру арқылы тергеуші қылмыскер туралы көп мәліметтер алады. Егер қылмыскер белгілі болса жәбірленушінің айтқан жауаптары оқиға болған жердің жағдайына сай келеме, осындай белгілі жағдайда жыныстық қатынас жасауға болады ма, т.б. анықтайды

Егер қылмыскер белгісіз болса, оқиға болған жерді қарап тексеру кезінде, қылмыскерге қатысты қол, аяқ, киім іздерін, қан, шәует (сперма), түкірік іздерін зорлаушы қалдырған, баскиім, беторамалдар табуға тырысу керек.

5. Күдіктіден жауап алу.

Күдікті адам кейде қылмысты мойындайды, кейде мас болып қалғанын, немесе психикалық ауруға шалдықанын айтады. Кейде жыныстық қатынастың жәбірленушінің еркімен болғандығын, кейде басқа адамдардың жәрдемімен өзіне алиби тауып алып, мойындамайды. Жауап алғанда төмендегі сұрақтарды анықтау керек. Жәбірленушімен қай жерде, қашан, қандай жағдайда танысқан. Жыныстық қатынас өз еркімен болды ма, әлде зорлықпен бе. Егер зорлау топтасқан түрде болса кімдер қатысты. Жәбірленуші арызды неге берді.

6. Күдікті адамды куәландыру, оның киімдерін қарап тексеру және тінту.

Жауап алып болған соң, күдікті адамды куәландырып, киімдерін мұқият қарап тексереді. Куәландыру арқылы қол, мойын, беті, сандарындағы тырнақ іздерін, микроталшықтар, өсімдік, топырақ қалдықтарын табуға болады.

Күдіктінің тұратын жерін тінтігенде, қылмыс жасаған кездегі киімдерін, қаруларын табады.

Көрген адамдардан жауап алғанда, олардың қай жерде, қашан, не көргендіктерін, сол кезде не істеп жатқандарын анықтайды.

Жедел іздестіру шаралары. Тергеуші бұл шараларды тез жүргізеді. Итпен іздейді, қылмыскердің бет -әлпетін көрші полиция бөлімдеріне хабарлайды. Есепте тұрған бұрынғы сотталғандар арасынан іздейді, субъективті портретті (фоторобот) жасап, суретін көбейтіп, таратады. Тергеу болжауы бастапқы кезде жыныстық қатынас болды ма, болса зорлықпен болды ма (яғни күшпен немесе психикалық әсер ету арқылы ма)-осы сұрақтарға жауап іздейді. Жәбірленушіден жауап алғанда, неғұрлым толық алу керек.

Кезектегі тергеу әрекеттері. Куәлардан жауап алу. Жәбірленуші айтқан адамдардан, кейін олардың таныстары, туыстары, көршілерінен жауап алынады. Егер осы куәлар күдікті мен жәбірленуші бұрыннан танытын болса, төмендегілерді анықтау керек.

Оларды қашаннан бері таниды, жәбірленушінің, күдіктінің жүріс-тұрысы қандай, зорлау туралы қалай, қашан естіді? Тергеуші сұрақтарды алдын-ала дайындайды.

Сараптамалар тағайындау.

Сот-биологиялық, криминалистік, сто-психиатриялық сараптамалар тағайындалады. Сот-биологиялық сараптама киімде, денеде қалған қан дақтары арқылы қанның тобын анықтайды. Соңғы кезде генотипоскопиялық (геноидентификациялық) сараптама көп пайдалана бастады. Адам организмінен шығатын қан, шәует (сперма), шаш, тері т.б. арқылы адамды идентификация

жасайды. Бұл ақуыз бен дезоксирибонуклейн қышқылын (ДНК) зерттеуге негізделген сараптама.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:
1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып №3. Зорлау қылмыстарын тергеп-тексеруде тергеушінің процессуалдық қызметі.

Семинар - 1 сағат.

Семинар сұрақтары:

1. Зорлау қылмыстарын тергеп-тексерудің жалпы сипаттамасы.
2. Зорлау қылмыстарын тергеп-тексеру барысында жүргізілетін тергеу әрекеттері.
3. Зорлау қылмыстарын тергеп-тексеруде қажетті сараптамалар.

Өткізу нысаны: ауызша жауап.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:
1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып №3. Зорлау қылмыстарын тергеп-тексеруде тергеушінің процессуалдық қызметі.

КОӨЖ – 1 сағат.(1)

Өзіндік бақылау сұрақтары:

1. Зорлау қылмыстарын тергеп-тексеру сипаттамасы.
2. Қарап-тексерудің жалпы қағидалары?
3. Қарап-тексерудің мағынасы?
4. Зорлау қылмыстарын тергеп-тексеру барысында қарап-тексеруді жүргізудің ерекшеліктері қандай?
5. Оқиға болған жерді қарап-тексеру кезінде куәгер ретінде кімді қатыстыруға болады?
6. Оқиға болған жерді қарап-тексеру кезінде куәгерлер қандай рөлді атқарады?
7. Оқиға болған жерді қарап-тексеру хаттамасы қандай кезеңдерден тұрады?
8. Қандай мақсатпен оқиға болған жерді қарап-тексеру жүргізіледі?
9. Оқиға болған жерді қарап-тексеру куәгерсіз жүргізіледі ме?
10. Зорлау қылмыстары бойынша оқиға болған жерді қарап-тексеру барысында қандай айғақ заттарды алу қажет?

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:
1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып №3. Зорлау қылмыстарын тергеп-тексеруде тергеушінің процессуалдық қызметі.

Тәжірибелік -1 сағат.(1)

Жаттығу.

Кіріспе: 27.06.2016 жылы 12 сағат 00 минутта Қарағанды қ. ПБ кезекші бөліміне азамат А.А.Козлова келіп арызданды. А.А.Козлова арызында 26.06.2016 жылы 22 сағат 00 минутта өзінің танысы Ж.К.Сергеевпен Бұхар жырау көшесінде орналасқан «Абзал» сауда үйінің алдында кездескен, жастар күнін тойлау үшін. Кейін екеуі орталық саябаққа барып жазғы «Ефес» кафесінде сыра ішкен. Сыра ішу барысында Ж.К.Сергеев А.А.Козлованы үйіне қонаққа шақырған. Бірақ А.А.Козлова кешікпей үйіне бару керек екенін айтып, шығарып салуын өтінген. Сосын Ж.К.Сергеев А.А.Козлованы шығарып салуға бағыт алып, саябақтың шыға берісінде «Манеж» спорт кешенінің маңындағы ағашта А.А.Козлованы зорлап, күш қолданып жыныстық қатынасқа түскен.

Тапсырма:

1. ҚР ҚПК 27-тарауының тиісті баптарын қолданып оқиға болған жерді қарап-тексеру хаттамасын құрастыру.
2. Оқиға болған жерді қарап-тексеру тергеу әрекетіне еліктеу жүргізу.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:
1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып №3. Зорлау қылмыстарын тергеп-тексеруде тергеушінің процессуалдық қызметі.

КӨЖ – 4 сағат.

Тақырып бойынша рефераттарды қорғау.

1. Зорлау қылмыстарын тергеп-тексеру ерекшеліктері.
2. Зорлау қылмыстары тергеп-тексеру барысында тағайындалатын сараптамалар.
3. Зорлау қылмыстарын тергеу барысында айғақ заттарды жинау.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:
1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып №3. Зорлау қылмыстарын тергеп-тексеруде тергеушінің процессуалдық қызметі.

КОӨЖ – 1 сағат.(2)

Өзіндік бақылау сұрақтары:

1. Зорлау қылмыстарын тергеп-тексеру сипаттамасы.
2. Жәбірленушіден жауап алу ерекшеліктері.
3. Күдіктіден жауап алу ерекшеліктері.
4. Куәдан жауап алу ерекшеліктері.
5. Зорлау қылмыстары бойынша жәбірленуші мен күдіктінің арасында беттестіру тергеу әрекетін жүргізу ерекшеліктері.
6. Күдікті мен жәбірленушінің арасында беттестіру тергеу әрекетін жүргізу тәртібі.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:
1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып №3. Зорлау қылмыстарын тергеп-тексеруде тергеушінің процессуалдық қызметі.

Тәжірибелік -1 сағат.(2)

Жаттығу.

Kipicne: 27.06.2016 жылы 12 сағат 00 минутта Қарағанды қ. ІІБ кезекші бөліміне азамат А.А.Козлова келіп арызданды. А.А.Козлова арызында 26.06.2016 жылы 22 сағат 00 минутта өзінің танысы Ж.К.Сергеевпен Бұхар жырау көшесінде орналасқан «Абзал» сауда үйінің алдында кездескен, жастар күнін тойлау үшін. Кейін екеуі орталық саябаққа барып жазғы «Ефес» кафесінде сыра ішкен. Сыра ішу барысында Ж.К.Сергеев А.А.Козлованы үйіне қонаққа шақырған. Бірақ А.А.Козлова кешікпей үйіне бару керек екенін айтып, шығарып салуын өтінген. Сосын Ж.К.Сергеев А.А.Козлованы шығарып салуға бағыт алып, саябақтың шыға берісінде «Манеж» спорт кешенінің маңындағы ағашта А.А.Козлованы зорлап, күш қолданып жыныстық қатынасқа түскен.

Тапсырма:

1. Жәбірленушіден жауап алу хаттамасын құрастыру.
2. Күдіктіден жауап алу хаттамасын құрастыру.
3. Жауап алу тергеу әрекеттеріне еліктеу жүргізу.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:
1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып №3. Зорлау қылмыстарын тергеп-тексеруде тергеушінің процессуалдық қызметі.

КӨЖ – 3 сағат.

Тақырып бойынша рефераттарды қорғау.

1. Зорлау қылмыстары бойынша жәбірленушіден жауап алу ерекшеліктері.
2. Зорлау қылмыстары бойынша күдіктіден жауап алу ерекшеліктері.
3. Зорлау қылмыстары бойынша жәбірленуші мен күдіктінің арасында беттестіру тергеу әрекетін жүргізу ерекшеліктері.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:
1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып №4. Бөтен мүлікті ұрлау қылмыстарын тергеп-тексерудің ерекшеліктері.

Дәріс - 1 сағат.

Дәріс сұрақтары:

1. Сотқа дейінгі тергеп-тексеруде бөтен мүлікті ұрлаудың жалпы сипаттамасы.

2. Бөтен мүлікті ұрлау қылмыстарын тергеп-тексеру барысында жүргізетін тергеу әрекеттерінің ерекшеліктері.

Дәріс тезистері:

Ұрлықты тергеп тексерудің ерекшелігі. Алғашқы тергеу әрекеттері және жедел-іздістіру шаралары. Жәбірленушіден жауап алу. Оқиға болған жерді қарап тексеру. Сот сараптамасын тағайындау және басқа да тергеу әрекеттерін жүргізу ерекшелігі. Ұрлықты әшкерелеудің әдістері. Тергеудің қорытынды кезеңінің ерекшеліктері.

Ұрлықтың қауіптілігі меншік иесінің экономикалық тәуелсіздігіне қол сұғандығынан көрінеді және оны ашу мен тергеп тексеру кезінде айтарлықтай қиындықтар туындайды.

Ұрлықтың жасалу жолдары мен әдістерін білу ұрлықты ашуда жетістіктерге әкелуі мүмкін. Қылмыскердің ұрлық жасау кезінде қолданған әдіс-тәсілдерін анықтап, оларды криминалистік тіркеуден іздестіріп тексеруге болады.

Жеке мүлікті ұрлау көбінесе күндізгі уақытта, куә болмаған кезде, иелері жұмыста болатын кездерде жасалынады. Қарастырылып отырған қылмыстар жаңадан салынған ықшамаудандарда жиі кездеседі. Бұл тұрғындардың алғашқы уақытта подъезд және қабат көршілерінің бір-бірін танымауымен түсіндіріледі. Қылмыскерлер үй тұрғындары ретінде кедергісіз пәтерлерге кіріп, ұрланған заттарды оңай алып шығуына өз себебін тигізіп отыр.

Пәтерден және материалдық құндылықтарды сақтайтын басқа да жерлерден ұрлау есік құлыптарын ашқыштардың көмегімен, ригельді қысу, ілмелі құлып имегін кесу арқылы, форточка арқылы кіру, есіктер мен терезелерді сындыру, торларды автогенді аппаратпен кесу, қабырғаны немесе төбені тесу арқылы, шатырды көтеру арқылы, түгін жүргішті ашу арқылы, қоймаларды бұрғылау немесе шабу жолымен ашу, сейфтерді және басқа да шағын көлемді сақтайтын орындарды ұрлау, тауарларды сатып алу кезінде ұрлау жолымен жасалынады.

Қылмыскерлер ұрлықты ашу мен тергеуді қиындату мақсатында қылмыстың іздерін жасыруға ұмтылады. Ұрлықтың жасалғандығы туралы жәбірленушіден күмән туғызуға тырысады. Үйге ұрлыққа түсу кезінде бөгетті бұзбай кіріп, көзге түскен заттардың барлығын емес, тек ақша мен заттардың бір бөлігін ғана алады.

Қалталық ұрлықтар жасау үшін қылмыскерлер адамдардың көп жиналған шоғырланған жерлерін таңдайды. Бұл қылмыстар, әдетте, ұрлықшылар тобымен олардың рөлдерді өзара бөлісуі арқылы: біреулері жәбірленушілерді қыспаққа алып, екіншілері ұрлап, ал үшіншілері ұрланған заттарды тығады.

Ұрлық жасайтын қылмыскерлердің жеке тұлғасының ерекшеліктерін қарастыратын болсақ, олардың екі негізгі топқа бөле аламыз. Бірінші топқа ер адам және әйел адамдар ішінен жұмыс жасағысы келмейтін бұрын сотталған, алдын ала өз әрекеттерін егжей-тегжейлі ойластыратын, қылмыс жасау дағдысы, тәжірбиесі бар адамдар. Екінші топтағы адамдар қатарына –

жұмыссыз қалғандар, тұрақты мекен-жайсыз, ұя-жайлары жоқтар жатады. Олар үшін ұрлық қалыпты жағдайда аяқ астынан пайда болған ниет бойынша жасалынады немесе қылмыс жасау жағдайы алдын-ала еш дайындықты талап етпейді.

Көбіне олар сотталғаннан кейін, бас бостандығынан айыру орындарынан жазасын өтеу кезінде қылмыс дағдыларына қалыптасады.

Ұрлық қылмыстарымен күресу үшін жедел-ізвестіру қызметі мен ішкі істер органдарының тергеу жұмыстарын жетілдіруге байланысты шаралар қабылданады. Олардың қатарына, мысалы, республиканың бірқатар қалаларында «Пәтер» атты жедел-ізвестіру шараларының жоспарын құрып, қолдану, сонымен қатар, ұрлықты ашу жөнінде жедел-тергеу топтарын құру жатқызылуы мүмкін.

Ұрлық жөніндегі сотқа дейінгі тергеп тексеруді бастау үшін тек себептер ғана емес, сонымен қатар жеткілікті негіздер болуы қажет. Себептер қатарына жәбірленушілердің және ұйымдар өкілдерінің ұрлық жөніндегі арыздары жатады. Қылмыстық іс, сонымен қатар, ұрлықтың жасалғандығы туралы жедел-ізвестіру сипатындағы мәліметтерді алу арқылы да басталуы мүмкін. Ұрлық жөніндегі істерді бастау негіздеріне - ұрлықтың болғандығын куәландыратын мәліметтер және ұрлық фактісі бойынша тергеу жүргізу керек екендігін сипаттайтын мәліметтер танылады.

Тексеру шараларын жүргізу нәтижесінде ұрлықтың жасалғандығын куәландыратын мәліметтер алынса, қылмыстық іс басталып және тергеу жүргізіледі.

Тергеу жоспарының негізінің мазмұны ұрлықтың сипатымен, оны жасау тәсілдерімен және тергеу жүргізушіде бар мәліметтермен анықталатын болжаулардан тұрады.

Жеке меншікті, азаматтардың жеке мүлкін ұрлауды тергеген кезде ішкі істер органдарына белгілі ұрлықшы-гастролерлер, тіркеуде тұрған ұрлықшы-қылмыскерлер, қалтаға түсушілердің қатыстылығы туралы болжаулар ұсынылады.

Ұрлық қылмыстарын тергеп тексеру барысында төмендегідей жағдайлар байқалынады:

1-жағдай – ұрлық жасауда күдікті адам ұсталған. Ол оқиға болған жерде немесе тікелей қылмыс жасалғаннан кейін болуы мүмкін.

2-жағдай – қылмыскер ұсталмаған, дегенмен ол туралы мәліметер бар, мысалы, қылмыскердің туысы немесе танысы болып табылады.

3-жағдай – қылмыс жөнінде ешбір мәлімет жоқ.

Ұрлықты тергеп тексеруді жоспарлау көбінесе қалыптасқан тергеу жағдайына және ең алдымен тергеудің алғашқы кезеңінде күдікті адамдардың бар-жоғына байланысты.

Тәжірибе көрсеткендей қылмыстың осы санатын тергеп тексеру кезінде анықтау органдары қылмыскерлерді қылмыс жасау үстінде ұстау жағдайлары (пәтерде, дүкенде, дәріханада, қоймаларда және өзге де материалды құндылықтарды сақтайтын орындарда орнатылған күзет сигнализациясының

қосылуы нәтижесінде), қылмыстың суымаған іздері бойынша немесе жәбірленушіден, куәдан, көзбен көрушілер немесе көршілерден жауап алу кезінде ұрлық жасауы мүмкін қылмыскерлерді нақты көрсетуі арқылы ұстау жағдайлары кездеседі. Осындай жағдайларда жоспарлау ұсталған күдікті адамдардың тергеліп жатқан оқиғаға қатыстылығын көрсететін дәлелдемелерді анықтау мен жинауға және де ұсталған адамдардың бұрын жасалған басқа да ұқсас қылмыстарға қатыстылығын тексеруге бағытталады. Бұл істер бойынша жоспарлау болжауларды ұсынуға, тергеу әрекеттері мен жедел-іздігіру шараларын жүргізіп, оларды тексеруге бағытталады.

Көп жағдайларда қылмыскер қылмыс жасағаннан кейін жасырынып үлгіріп, тергеудің басында күдіктінің белгісіз болу жағдайлары жиі кездеседі. Мұндай жағдайларда болжауларды ұсынғанда және тергеу жоспарын жасағанда қажетті дәлелдемелерді жинауға, күдіктіні анықтау мен ұстауға көңіл бөлінеді. Осындай жоспар бойынша жұмыс істегенде ең бастысы ұрлық жасауы мүмкін адамдарға қатысты болжауларды ұсыну мен тексеру болып табылады. Яғни, жасалған қылмыстың мән-жайлары ескеріліп, оларға егжей-тегжейлі талдау жүргізіледі және де осындай қылмыстарды бұрын ашып тергеу кезінде жиналған тәжірибе қолданылады. Осыны есепке ала отырып, жоспарда келесі тұлғалармен ұрлықтың жасалу мүмкіндігін қарастыратын болжаулар ұсынылуы тиіс:

- осындай қылмыстар үшін сотталғандар, күмәнді өмір сүретін (маскүнемдер, шығу тегі белгісіз заттарды сату арқылы өмір сүретіндер, үйінде қонбайтындар және т.б.) бұрын сотталмағандар;

- қылмыс жасау мақсатында қалалар мен облыстар арасында көшіп жүретіндер;

- бас бостандығынан айыру орындарынан қашқандар;

- көршілес территорияларда осыған ұқсас қылмыстар жасағандар (қол сұғушылықтың объектісі мен затын таңдау ерекшелігімен, қылмысты жасау уақыты және қылмыскердің басқа да әрекеттерімен анықталады).

Тергеу жоспарында куәлардың көрсетпелерін, табылған іздерді және басқа да заттай дәлелдемелерді қолдану сұрақтары маңызды орын алу керек. Егер өз көзімен көрген куәлар қылмыскердің түрін есінде сақтап қалса, онда криминалист-мамандарға фоторобот жасап көбейтіп, оларды барлық жедел-іздігіру бөлімдеріне, учаскелік инспекторларға, патрульды қызмет қызметкерлеріне тарату тапсырылады. Егер де қылмыскерлер маскіде болып немесе қандай да бір жағдайларға байланысты олардың түрлерін көру мүмкін болмаса, онда өз көзімен көрген куәлардың сипаттауы бойынша ұқсас киімдерді таңдап (бас киім, пальто, костюм, жейде), оны манекенге кигізіп суретке түсіру (мүмкіндігінше түрлі-түсті фотосурет қолдану) және барлық белгілерін сипаттау арқылы оны іздігіру кезінде қолдану ұсынылады.

Тергеу әрекеттерінің кезектілігі ұрлықшы қылмыс үстінде ұсталған ба, әлде оның жеке басы тергеу барысында анықталатындығына байланысты. Егер қылмыскер ұрлық жасау үстінде ұсталынса, ең алдымен жеке тінту жүргізіледі, ұстау орнына қарап тексеру жүргізіледі, жәбірленушілер мен куәлар

анықталады, қылмыскердің жеке басы мен тұрғылықты жері анықталады. Қылмыскерден жауап алынады, іс үшін маңызы бар заттар алынуға жатады және оларға қарап тексеру жүргізіледі, олар іске айғақты заттар ретінде тіркелуі мүмкін. Одан кейін қылмыскердің тұрғылықты жері мен ұрланған заттар жасыруы мүмкін жерлер тінтіледі. Ұрлықшы ұсталған кезде жеке тінту ұстара, пышақ, үшкірленген тиын ақшаларды, яғни қылмыс жасау кезінде қолданған құрал-саймандарды табу мақсатында жүргізіледі. Ұстау кезінде ұрланғандығы өзіне мәлім емес жәбірленушілер де болуы мүмкін, сондықтан оларға өздерінің заттарын тексеру ұсынылуы керек.

Қылмыскер ұрлық үстінде ұсталынбаса, белгісіз болса, ең алдымен жәбірленушіден жауап алынады, куәлар мен өз көзімен көрушілер анықталынып олардан жауап алынады, ұрланған заттар жатқан жерлер қарап тексеріледі, қажетті жағдайларда оқиға болған жерге қарап тексеру жүргізіледі.

Ұрлық істері бойынша алғашқы тергеу әрекеттері ретінде оқиға болған жерді қарап тексеру, жәбірленушіден, өз көзімен көрген куәлардан жауап алу, күдіктіні ұстау және жауап алу, тінту жүргізіледі. Оқиға болған жерді қарап тексеру – қажетті тергеу әрекеті ретінде сапалық жағынан қылмыстың дұрыс ашылуына өз септігін тигізетін тергеу әрекеті. Қарап тексеруді жәбірленуші немесе материалды жауапты тұлғаның қатысуымен жүргізген дұрыс. Ал ұрлық істері бойынша жүргізілетін оқиға болған жерді қарап тексеру тергеу әрекетіне криминалист-маманның міндетті түрде қатыстырылуы қылмыс іздерінің жиі кездесіп анықталуымен байланысты.

Қылмыскерлерді және ұрланған заттарды суымаған іздері бойынша тез арада табу үшін іздестіру қызметіндегі иттерді қолдану жақсы нәтиже береді.

Қарап тексеру кезінде ұрланған заттардың үлгілері (паспорттың, аттестаттың, фабрикадан жабыстырылған қағазының (ярлык), буып-түйген қорабының) алынып, іске тіркелуі керек.

Ұрлық істері бойынша қарап тексеру кезінде алынатын мән-жайларды бекіту, алу және қолдану қылмыстық-процессуалдық заңдар талабына және криминалистикамен өңделіп бекітілген ережелерге сәйкес жүзеге асырылады.

Жәбірленушіден жауап алу кезінде келесі мәселелер анықталады: қылмыс қайда және қашан жасалғаны, нақты не ұрланғаны, ұрланған заттардың айрықша белгілері қандай; отбасының мүшелері және олардың ұрлық болған кезде қайда болғаны; ұрлық кезінде пәтер жабық тұрды ма (жабық тұрса қалай), кілттер қайда тұрды; олар тұрған жер туралы кім біледі, үйде ешкімнің жоқ екенін кім біледі; ұрланған заттарға кім қызығушылық білдірді; жәбірленушілер ұрлық жасады деп кімді ойлайды. Жәбірленушіден жауап алу кезінде жоғалған заттарды отбасы мүшелерінің бірі немесе оның қайда тұрғанын білетін және пәтерге кіре алатындардың біреуі алды ма деген негіз жоқ па екенін анықтау керек.

Мемлекеттік және қоғамдық мүлікті ұрлау істері бойынша материалды жауапты тұлғалардан (дүкеннің қойманың базаның меңгерушісі, сатушылар), сонымен қатар ұрлық жасалынған объектіні күзеткен адамдардан жауап алынады. Материалды жауапты тұлғалардан ұрлық болғаны қашан анықталды,

оны кім және қалай анықтағаны; нақты қандай құндылықтар ұрланған, олардың құны және ерекше белгілері; құндылықтар қай жерде сақталынған және оның орналасқан жері туралы кім білгені; объект күзетілді ме, егер күзетілсе қалай; полиция келгенге дейін объектіге өзгерістер енгізілген жоқ па; объектіні сұрастырған немесе ұрлық болғанға дейін, ұрлық болған кезде жанында адамдардың болған болмағанын; жұмыс режимі және одан ауытқушылықтардың болғанын; бұрын ұрлық немесе ұрлыққа оқталу болған болмағаны анықталып сұралады.

Ұрлықты өз көзімен көргендерден өздері куә болған мән-жайлар және ұрлықты ашу үшін маңызы бар мән-жайлар бойынша жауап алынады. Әсіресе, күдіктінің көзге түсетін белгілерін және олардың болуы мүмкін жерлерін анықтауға ерекше көңіл бөлінеді. Ұрланған заттарды сатып алушылардан қай кезде және қандай жағдайларда келісім жүргізілгендігі, ұрланған заттарды сатқан тұлғалардың ерекше белгілері туралы, олардың болуы мүмкін жерлері туралы жауап алынады.

Күдіктілерді анықтаған және ұстаған жағдайда бірден жеке тінту жүргізіледі, сонымен қатар, тұрғылықты және жұмыс орны бойынша тінту жүргізіледі. Оның мақсаты – ұрланған заттарды, бұзу құралдарын және ұрлық жасауды жеңілдететін құрал-жабдықтарды; ұрлықты жасағанын көрсететін құжаттарды (тауарға жабыстырылатын қағазды, этикеткаларын, паспорттарын) немесе оларды комиссиялық дүкенге тапсырғандығын көрсететін құжаттарды (квитанция) табу.

Күдіктіден жауап алу ол ұсталғаннан кейін және ұстау негізін тексеретін және ұрлыққа қатыстылығын көрсететін жағдайларды анықтауға мүмкіндік беретін тінтуден кейін жүргізіледі. Шынайы көрсетпелер алынған жағдайда тергеуші мойындалған фактілер мен жағдайлардың шынайылығын нақтылайтын мән-жайларға көңіл бөлуі қажет. Ұсталған адам оларды басқа қылмыстарға қатысу фактісін жасыру мақсатында мойындауы мүмкін.

Егер күдікті өзінің ұрлыққа қатыстылығын мойындамаса, онда одан ұрлық жасалған уақытта қайда болғандығы, оған тиесілі емес заттар қайдан келгендігі, ол өзінің осы қылмысқа қатыстылығын көрсететін дәлелдемелерді қалай түсіндіретіндігі анықталады. Күдіктіні ұрлық үстінде ұстаған кезде жауап алу одан ұрланған заттардың одан табылғандығының фактісі маңызы жойылмайтындай етіп жүргізілуі керек. Егер күдікті бұл заттарды тауып алдым, жалақы ретінде төленді, сыйлық ретінде алдым және т.б. деп айтса, оның көрсетпелері мұқият тексеріледі, ал нәтижелері кейін күдіктіні қылмыс жасағанында әшкерелеу үшін қолданылады.

Кейбір тергеу жағдайларында ұрлық істері бойынша алғашқы тергеу әркеті ретінде танытуға көрсету жүргізіледі.

Ұрлық істері бойынша кейінгі тергеу әрекеттеріне беттестіру, тергеу эксперименті, танытуға көрсету, сараптама тағайындау және жүргізу, көрсетпені оқиға болған жерде тексеру жатады.

Беттестіру күдіктінің, жәбірленушінің, куәнің көрсетпелерінде қарама-қайшылықтар болған жағдайда және оларды жою қажеттілігі туындағанда

жүргізіледі. Ұрлық істері бойынша жүргізілетін беттестірудің тактикалық әдістері мен тәсілдері басқа қылмыстық істер бойынша қолданылатын тактикалық әдіс-тәсілдерге ұқсас.

Тергеу эксперименті ұрлықты жалған ұйымдастыруды ашу мақсатында, сонымен қатар, куәлардың көрсетпелерінің дұрыстығын тексеру үшін жүргізіледі. Ұрлық істері бойынша эксперимент есту, көру және істің өзге де жағдайларды анықтау үшін жүргізіледі.

Қарастырылып отырған қылмыстық істер бойынша сонымен қатар сараптамалардың түрлері жүргізілуі мүмкін: трасологиялық – табылған іздер бойынша бұзудың әдісін анықтау мақсатымен, қолданылған техникалық құралдадың түрін анықтау үшін, ұрлық кезінде қолданылған көліктің, аяқ киімнің іздері бойынша идентификация жүргізу үшін; дактилоскопиялық – оқиға болған жерде табылған алақан және саусақ іздерін оларды қалдырған тұлғалармен идентификациялау мақсатымен; қолжазбатану – жазба құжаттарды зерттеу үшін. Аталғандардан басқа тауартану сараптамасы – күдіктіден табылған заттар мен ұрланған заттардың бір топқа жататындығын, сонымен қатар, тауардың сортын, бағасын, артикулын анықтау туралы сұрақтарды шешу үшін. Заттай дәлелдемелердің сот-медициналық сараптамасы оқиға болған жерде қалдырылған қан, сілекей іздері бойынша қылмыскерді анықтау мақсатында тағайындалады. Бұл санат істері бойынша материал мен заттарды зерттеу сараптамасы заттардың химиялық құрамы бойынша олардың бір топтылығын, сонымен қатар, арнайы химиялық заттарды, соның ішінде люминофорларды анықтау үшін тағайындалуы мүмкін.

Тергеудің алғашқы кезеңінде тергеу әрекеттерімен қатар басқа ұйымдастырушылық тәртіптегі шаралар жүргізіледі. Олардың ішінде ұрлық істерін тергеу кезінде инвентаризация мен ревизия (аудит) ерекше орын алады. Инвентаризацияны жүргізудің мақсаты – объектіде қалған материалдық құндылықтардың барлығын бекітіп, оларды мүдделі тұлғалардың жоғалтып, жойып жіберуіне жол бермеу. Ревизияның көмегімен тауар-материалды құндылықтардың жеткіліксіздігінің фактісі, есептеу және есеп беру тәртібінің бұзылғандығы, мемлекеттік және қоғамдық мүлікті сақтау мен пайдаланудың ережелерінен тыс кетулері анықталады.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:
1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып №4. Бөтен мүлікті ұрлау қылмыстарын тергеп-тексерудің ерекшеліктері.

Семинар - 1 сағат.

Семинар сұрақтары:

1. Ұрлықты тергеп-тексерудің жалпы сипаттамасы.
2. Ұрлықты тергеп-тексеру барысында жүргізілетін тергеу әрекеттері.
3. Ұрлық жасаған күдіктіні анықтап ұстауға бағытталған тергеу әрекеттері мен іздестіру шаралары.

Өткізу нысаны: ауызша жауап.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:

1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып №4. Бөтен мүлікті ұрлау қылмыстарын тергеп-тексерудің ерекшеліктері.

КОӨЖ – 1 сағат.(1)

Өзіндік бақылау сұрақтары:

1. Қарап-тексерудің жалпы қағидалары?
2. Қарап-тексерудің мағынасы?
3. Ұрлықты тергеп-тексеру барысында қарап-тексеруді жүргізудің ерекшеліктері қандай?
4. Пәтердегі ұрлықтарды тергеп-тексеру тәсілі.
5. Ұрлықтардың объектілері.
6. Ұрлықтарды ашу бағытында жүргізілетін жедел іздестіру шаралары.
7. Ұрлықтардың түрлері.
8. Оқиға болған жерді қарап-тексеру кезінде куәгер ретінде кімді қатыстыруға болады?
9. Оқиға болған жерді қарап-тексеру кезінде куәгерлер қандай рөлді атқарады?
10. Оқиға болған жерді қарап-тексеру хаттамасы қандай кезеңдерден тұрады?
11. Қандай мақсатпен оқиға болған жерді қарап-тексеру жүргізіледі?
12. Оқиға болған жерді қарап-тексеру куәгерсіз жүргізіледі ме?
13. Ұрлықты тергеп-тексеру барысында жүргізілетін тергеу әрекеттері.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:

1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып №4. Бөтен мүлікті ұрлау қылмыстарын тергеп-тексерудің ерекшеліктері.

Тәжірибелік -1 сағат.(1)

Жаттығу.

Кіріспе: 07.07.2016 жылы 19 сағат 00 минут және 08.07.2016 жыл 02 сағат 00 минут аралығында белгісіз адамдар Қарағанды қаласының Бейбітшілік көшесінде орналасқан № 327 үйдегі №73 пәтердің есігіндегі құлыпты бұзып, заңсыз кіріп, азамат Е.С.Жилинаның мүлкін жасырын ұрлап кетті, осының нәтижесінде 169 000 тенге болатын материалдық зиян келтірілді.

Тапсырма:

1. ҚР ҚПК 27-тарауының тиісті баптарын қолданып оқиға болған жерді қарап-тексеру хаттамасын құрастыру.
2. Оқиға болған жерді қарап-тексеру тергеу әрекетіне еліктеу жүргізу.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:
1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып №4. Бөтен мүлікті ұрлау қылмыстарын тергеп-тексерудің ерекшеліктері.

КӨЖ – 3 сағат.

Тақырып бойынша рефераттарды қорғау.

1. Ұрлықтарды тергеп-тексеру ерекшеліктері.
2. Ірі қара малдарды (үй жануарлары) ұрлау қылмыстарын тергеп-тексеру.
3. Ұрлықты тергеп-тексеру барысында заттай дәлелдемелерді қарап-тексеріп, танып, іске тіркеу әдісі.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:
1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып №4. Бөтен мүлікті ұрлау қылмыстарын тергеп-тексерудің ерекшеліктері.

КООЖ – 1 сағат.(2)

Өзіндік бақылау сұрақтары:

1. Ұрлықтың түрлері.
2. Ұрлықтарды тергеп-тексеру барысында бірінші кезекте жүргізілетін тергеу әрекеттері.
3. Ұрлықты тергеп-тексеру барысында күдіктіні анықтап ұстауға бағытталған тергеушінің әрекеттері.
4. Тергеушінің ІО-ң басқа да бөлімдерімен байланысы.
5. Ұрлықты тергеп-тексеру барысында тағайындалатын сараптамалардың түрлері.
6. Жәбірленушіден жауап алудың ерекшеліктері.
7. Күдіктіден жауап алу ерекшеліктері.
8. Куадан жауап алу ерекшеліктері.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:
1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып №4. Бөтен мүлікті ұрлау қылмыстарын тергеп-тексерудің ерекшеліктері.

Тәжірибелік -1 сағат.(2)

Жаттығу.

Kіріспе: 07.07.2016 жылы 19 сағат 00 минут және 08.07.2016 жыл 02 сағат 00 минут аралығында белгісіз адамдар Қарағанды қаласының Бейбітшілік көшесінде орналасқан № 327 үйдегі №73 пәтердің есігіндегі құлыпты бұзып, заңсыз кіріп, азамат Е.С.Жилинаның мүлкін жасырын ұрлап кетті, осының нәтижесінде 169 000 тенге болатын материалдық зиян келтірілді.

Тапсырма:

1. Жәбірленушіден жауап алу хаттамасын құрастыру.
2. Жәбірленушіден жауап алу тергеу әрекетіне еліктеу жүргізу.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:

1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып №4. Бөтен мүлікті ұрлау қылмыстарын тергеп-тексерудің ерекшеліктері.

КӨЖ – 3 сағат.

Тақырып бойынша рефераттарды қорғау.

1. Автокөлік ұрлау қылмыстарын тергеп-тексеру ерекшеліктері.
2. Пәтерлерге заңсыз кіріп жасалынатын ұрлықтарды тергеп-тексеру ерекшеліктері.
3. Қылмыстық топпен жасалған ұрлықтарды тергеп-тексеру ерекшеліктері.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:

1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып №5. Тергеушінің тонау және қарақшылық қылмыстарын тергеп-тексерудегі ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметі.

Дәріс - 1 сағат.

Дәріс сұрақтары:

1. Сотқа дейінгі тергеп-тексеруде тонаулар мен қарақшылықтардың жалпы сипаттамасы.
2. Тонау және қарақшылық қылмыстарын тергеп-тексеру барысында тергеу әрекеттерінің жүргізілу тәртібі.

Дәріс тезистері:

Тонау мен қарақшылықты тергеп тексеру.

Тонау – бұл бөтен мүлікті ашық ұрлау, яғни осы мүлікті иемденуші тұлғалардың және басқа азаматтардың көзінше ұрлау. Мүлік иелері және басқа тұлғалардың қатысуын ұрлаушы түсінеді, бірақ саналы түрде ескермейді.

Қарақшылық – бұл бөтен мүлікті ұрлау мақсатында шабуыл жасауға ұшыраған адамның өмірі мен денсаулығына қауіпті күш көрсетумен немесе тікелей осындай күш қолданамын деп қорқытумен ұштасқан шабуыл жасау.

Тонау мен қарақшылық шабуылды жасау кезінде қылмыстық қол сұғушылықтың тікелей объектісі болып мемлекеттік, қоғамдық және

азаматтардың жеке және өзіндік меншігі болып табылады. Белгілі бір көлемде заттардың бірлігі (мүлік) осы қылмыстардың жасалу әдістері мен оларды тергеу әдістемесінің ұқсастықтарын көрсетеді.

Алдын ала дайындық жұмыстарын жүргізу аталған қылмыстардың көбісіне тән қасиет. Қылмыскерлер алдын ала қылмыс жасау орнын (дүкен, қойма, пәтер) немесе шабуыл жасауға ниеттенген тұлғаны белгілейді (инкассатор, сатушы, күзетші), қылмыс жасауға қажетті құралдарды дайындайды (бұзу құралдарын, атыс немесе суық қаруларды), көлік құралдарын дайындайды, өзара рөлдерді бөледі, ұрланған заттарды жасыру мен өткізу жерлерін іздестіреді.

Тонау және қарақшылық шабуылдар, тәжірибе көрсеткендей, көбінесе екі-үш немесе төрт адамнан тұратын топпен жасалады. Бұл топтар тұрақты болып келеді және олармен бірнеше қылмыстар жасалады. Топты бұрын сотталған трасологияның, дактилоскопияның, баллистиканың мүмкіндіктерін, ауызша суреттеудің маңызын білетін қылмыскерлер басқарады. Қылмыскерлердің көп жағдайларда қылмыс жасау кезінде беттеріне жәбірленушілер мен өз көзімен көрген-қуәлармен шабуыл жасаушылардың сыртқы белгілерін анықтап көруге кедергі келтіретін маскілерді киіп (шүберек, беторамал, көзге арналған тесігі бар шұлықтар), қылмыс жасаған орнында саусақ іздерін қалдыру мүмкіндігін болғызбайтын қолғаптарды пайдалануы, қылмыс жасағандарын әшкерелейтін заттай дәлелдемелерді табуды қиындататын арнайы қару-жарақтарды немесе ұрланған заттарды сақтайтын жабдықтарды дайындауы осымен түсіндіріледі.

Дүкен, банк қызметкерлеріне, инкассаторларға шабуыл жасауға мұқият дайындалады: қылмыскерлер өнеркәсіптің, мекеменің, ұйымның жұмыс режимін, инкассаторлардың, кассирдің, банкке ақшаны жеке өзі өткізетін сауда орындары қызметкерлерінің қозғалыс маршрутын байқап зерттейді. Қажетті мәліметтерді алғаннан кейін олар шабуыл жасау орны мен уақытын, топтың құрамын анықтайды, көлік құралдары мен қару-жарақтарын дайындайды, қылмыс жасағаннан кейінгі кету жолдарын ойластырады, ұрланған заттарды жасыру үшін орын дайындайды. Мұндай қылмыстар күндізгі уақытта немесе электрлік жағынан жақсы жарықтанған жерлерде (адамдар көп жүретін көшелерде, ғимараттарда) жиі жасалатындықтан, оларды тануға қиындық туғызатын жағдайлар жасауға ерекше көңіл бөлінеді.

Алдын ала егжей-тегжейлі дайындығы жоқ тонау мен қарақшылық қылмыстары жиі кездеседі. Оларға қылмыстық қол сұғушылық үшін алдын ала белгіленген объектінің болмауы тән болып табылады.

Қылмыскерлердің жеке басына сипаттама беретін болсақ, олардың типтік психологиялық портреті – жұмыс жасамайтын, аморальды өмір сүретін, жүйелі түрде алкоголь, есірткі заттарды қолданатын ер адамдар жатады. Олардың басым көпшілігі бұрын осындай қылмыстар үшін сотталған болып келеді. Қылмыскерлер әр уақытта тонау және қарақшылық шабуылдарын кенеттен жасауға талпынады. Пәтер тұрғындарына немесе күзетшілерге шабуыл жасауда олар үй-жайға кедергісіз кіру мақсатымен өздерін жеке меншік пәтерлер кооперативтердің (КСК), газ қызметкерлері, энергия жабдықтау, полиция,

өртпен сақтандыру қызметінің өкілі ретінде, жәбірленушінің отбасы мүшесі жұмыс істейтін өнеркәсіптің өкілі ретінде атайды. Егер қылмыс ашық жерлерде жасалынса, шабуыл кенеттен артқы жағынан немесе торуылдан (құрылыстың бұрышынан, бұталардан немесе жекелей тұрған ағаштардан) жасалады. Жәбірленушімен оның күдігін тудырмай қасына келу үшін қылмыскерлер арақашықтықтан шылым тұтатып алуға, жолды көрсетіп жіберуді немесе өзге де назарын аударатын сұрақтарды қояды. Әңгіме басталып кеткен уақытта олар жәбірленушіге жақындаса, шабуыл жасайды.

Тонау мен қарақшылық шабуылдың құрбандары болып көбінесе әйелдер немесе мас күйінде болып қарсылық көрсете алмайтын ер адамдар болады.

Тонау мен қарақшылық шабуылдарда әдетте теріден жасалған бұйымдар, бағалы заттар, ақша, хрусталь, суреттер, антиквариатты бұйымдар, тұрмыстық техника және жоғары сұраныстағы заттар мен құндылықтар ұрланады.

Тергеудің алғашқы кезеңіндегі тергеу жағдайсы тергеуші іс-әрекетінің алгоритмін анықтайды.

Тонау мен қарақшылық шабуылдарын тергеудің алғашқы кезеңіндегі типтік тергеу жағдайларына келесілер жатады:

- тонауды немесе қарақшылық шабуылды жасаған тұлға қылмыс үстінде немесе оны жасағаннан кейін бірден ұсталса;
- тергеушіде қылмыстық жазаланатын іс-әрекетті жасаған тұлға жөнінде жеткілікті мәліметтер бар, бірақ ол әлі ұсталынбаса;
- қылмыс жасаған тұлға жөнінде мәліметтер болмаса.

Егер тонау мен қарақшылық шабуылы туралы хабар жәбірленушіден тез арада түссе, тергеу әрекеттерінің тәртібі келесідей болу керек: суымаған іздері бойынша күдіктіні ұстау (ізін суытпай күдіктіні ұстау), жәбірленушіден жауап алу, танытуға көрсету, жәбірленушіні және күдіктіні куәландыру, оқиға болған жерді қарап тексеру.

Жәбірленуші мен өз көзімен көрген-куәлардан жауап алу кезінде шабуылдың жағдайлары, қылмыскердің ерекше белгілері, сонымен қатар, ұрланған заттардың белгілері мен бағасы анықталады.

Егер қылмыстық іс қылмыстың жасалу фактісі бойынша басталып жатса, онда тергеу әдетте, жәбірленушіден жауап алудан, оқиға болған жерді қарап тексеруден, киімді қарап тексеру және жәбірленушіні куәландырудан, жәбірленушіге сот-медициналық сараптама тағайындаудан, өз көзімен көрген-куәлардан жауап алудан басталады.

Жәбірленушіден жауап алу кезінде тонау мен қарақшылық шабуыл ол үшін әр уақытта кенеттен болған жағдай екенін ескеру керек. Қарсы алдынан қылмыскерді, әсіресе қаруланған қылмыскерді көргенде, жәбірленуші сасқалақтап қалады. Кейбір жәбірленушілер қорқыныш сезімінен белгілі бір уақытқа есінен танып қалады, ал есін жинап бұл жағдайда не істеу керектігін: көмекке шақыру керек пе, қарсылық көрсету керек пе, қылмыскерге затты ешбір қарсылықсыз беру керек пе, әлде қашу керек пе екендігін ойлағанша біраз уақыт өтеді, яғни бұл уақыт қылмыскердің қажетті құндылықтарды алып жасырынуына жеткілікті болып табылады.

Көп жағдайларда жәбірленуші оған шабуыл жасалғандығы туралы бірден хабарлайды. Сондықтан бірінші жауап алу кезінде жәбірленуші өзіне өзі келе алмайды: жылайды, қылмыскердің бетпақтығына ашуланады, қорқыныш сезімінде болады, ұрланған құндылықтардың жоғалғанына көне алмайды, алынған дене жарақаттарынан ауырсынады. Осы психологиялық жағдайды ескере отырып, жәбірленушіні жауап алар алдында жұбату керек, оған қауіптің өткендігін және барлық көңілін болған мән-жайды, әсіресе қылмыскерді іздеу мен әшкерелеуге маңызы бар мән жайларға баса назар аударып есіне түсіру керектігін түсіндіру керек.

Жәбірленуші өзіне келгеннен кейін мыналар анықталады: тонау немесе қарақшылық шабуыл қай уақытта және қай жерде (қала, ауыл, көше) жасалды; қандай жағдайлармен жәбірленуші ол жерде жүрген және қай жерде шабуылға ұшырады; қандай жағдайда ол қылмыскерді көрді, оның артынан біреудің аңдып келе жатқандығын байқамады ма; қылмыскердің іс-әрекеті қандай болды, құнды заттарды беруді талап етті ме, әлде жұлып алды ма, егер қылмыскерлер бірнешеу болса, онда олардың арасында қандай әңгіме болды, олар бір-бірін аты-жөндері бойынша немесе лағап аттары аталған жоқ па, қандай заттармен қорқытты, бұл заттардың белгілері; қандай заттар ұрланды, олардың жекелеген белгілері немесе өндірушінің нөмірі. Ұрланған заттар жасалынған материалдар жәбірленушіде сақталынып қалды ма немесе бұл заттардың қандай да бір бөлшектері (сағаттың бауы, жұлып алып кеткен сумканың бауы, сыртқы киім матасының бөліктері) қалғандығы анықтау өте маңызды болып табылады. Ұрланған заттардың бағасы (құны) анықталады.

Қылмыскердің белгілерін жәбірленушіден мұқият түрде анықтау керек (сыртқы бет-келбетінің ерекшелігі, киімі, жүрісі, жекелеген сөздерді айту ерекшеліктері).

Киімді қарап тексеру мен жәбірленушіні куәландыру. Тонау мен қарақшылық шабуылдары кезінде жәбірленуші мен қылмыскер арасында төбелес болуы мүмкін. Төбелес нәтижесінде қылмыскер киімінің талшықтары жәбірленушінің киімінде немесе керісінше қалуы мүмкін. Олардың табылуы қылмыскерді әшкерелеуде маңызды рөл атқаруы мүмкін, сондықтан жәбірленушінің киімін мүмкіндігінше тезірек қарап тексеруге жіберу керек.

Киімді қарап тексеру кезінде денеге келтірілген жарақат құралдарының түрін анықтау мәселесі де кіреді. Келтірілген жарақаттан қалған іздің формасы арқылы қылмыскердің немен қаруланғанын анықтауға болады (пышақпен, үш жүзді үшкір қайрағышпен, тескішпен).

Кейде жәбірленуші киімін қарап тексеру кезінде қылмыскердің төбелес нәтижесінде алған жарақат іздерін, яғни қан іздерін табуға болады. Көрінбейтін қан іздерін табу үшін ультракүлгін жарықтану қолданылады.

Егер жәбірленуші соққыға ұшыраған болса, онда ҚПК-ң баптарына сәйкес куәландыру жүргізіледі. Куәландыру кезінде жарақат сипаты міндетті түрде іске тіркеліп, масштабты фотосуретке түсіру ережесі арқылы суретке түсіріледі. Егер куәландыру барысында жәбірленуші денесінен қан іздері немесе өзге де

микроіздер табылса, олар тампондардың көмегімен алынып, сараптамаға жіберіледі.

Жәбірленушіден жауап алынғаннан соң, ал кей жағдайларда оған дейін оқиға болған жерді қарап тексеру жүргізіледі. Оны жүргізу тактикасы көбінесе ұрлық істері бойынша жүргізілетін оқиға болған жерді қарап тексеру тактикасына ұқсас болып келеді. Ал негізгі ерекшелігіне келсек, тонау мен қарақшылық шабуылдарында оқиғаны өз көзімен көруші – жәбірленуші болып келеді және оған орта, ауыр дәрежедегі дене жарақаттары келтірілмесе қарап тексеруді оның қатысуымен жүргізген жөн. Жәбірленушінің оқиға болған жерде көрсетпелер беруі іздеу жұмыстарын, яғни оқтарды, гильзаларды, қылмыскердің қолы мен аяқ киімінің іздерін, оның түсіріп алған жеке заттарын (пышақ, қолғап, бас киім), жәбірленушіден ұрлап лақтырылған заттарды (сөмке, кошелек, олардың ішіндегі заттар) табуды жеңілдетеді. Төбелес болған жер аса мұқият қарап тексерілуі тиіс. Мұнда көбінесе шарфтар, үзіліп қалған түймелер, бас киімдер, басқа да дәлелдемелік маңызы бар заттар табылуы мүмкін.

Тонау мен қарақшылық шабуыл істері бойынша тергеулік қарап тексеруінде жәбірленуші мен өз көзімен көрген куәларды қатыстырған жөн. Бұл тұлғалардың қатысуы тергеу жүргізушіге шабуыл болған жерді дұрыс анықтауда, қылмыс іздерін іздеу жұмыстарын жеңілдетуде, хаттамада немесе өзге де құжаттарда бекітуде көмегін тигізеді. Ал егер де тонау мен қарақшылық қылмыстарын жалған ұйымдастырған деген негіздер болса, жәбірленушіні қарап тексеру тергеу әрекетіне қатыстырмаған жөн, өйткені ол қарап тексерудің мән-жайларымен танысып, оларды өз мүддесіне қарай пайдалануы мүмкін.

Оқиға болған жерді қарап тексеру тергеу әрекетін кейінге қалдырылмай, тез арада жүргізу қажеттілігіне қарамастан, оны бастамас бұрын жәбірленуші денесіне келтірілген жарақаттың сипаты мен төбелес іздері туралы, киімі мен аяқ киімінің жағдайы мен іздері туралы мәліметтер алған жөн болып табылады.

Тергеуші қарап тексеру барысында қылмыс жағдайларын анықтау үшін маңызы бар іздер мен заттарды бекітеді және алады, жеке өзі немесе мамандардың көмегімен ғылыми-техникалық құрал-жабдықтарды қолданады, қарап тексеруге қатысушы тұлғалардың іс-әрекеттерін ұйымдастырады, қарап тексеру кезінде табылған іздер мен заттарға куәгерлердің назарын аударады, қылмыскерлерді анықтау мен іздестіру шараларын жүргізу үшін маңызы бар мәліметтерді қылмыстық іздестіру қызметкерлеріне хабарлайды.

Қылмыстық іздестіру қызметінің жедел-іздестіру қызметкері суымаған іздер бойынша қылмыстық элементтерді іздестіруді жүзеге асырады, тонау мен қарақшылық шабуылды өз көзімен көргендерді және қылмыстың жасалу жағдайлары туралы білетін куәларды анықтайды. Учаскелік инспектормен бірге қылмысты ашу мақсатында осы ауданда тұратын немесе жұмыс жасайтын полицияның штаттан тыс қызметкерлерінің көмегін қолдану арқылы шараларды қабылдайды. Осы мақсатпен жақын тұрған үйлердің тұрғындарынан және басқа да азаматтардан сұрау жүргізіп, қылмыскерлердің қашуы мүмкін жолдарға кедергілер қою мен ұстау шараларын ұйымдастырады.

Қылмыскерлерге іздеу салу мен жасырынуы мүмкін жерлерді: үйлердің шатырларын, подвалдарды, қораларды, қоймаларды, ашық жерлерді зерттеп, ұрланған заттарды өткізуі мүмкін жерлерге бақылау қояды.

Қылмыстық іздестіру қызметкері жедел-іздестіру тіркеулерінің көмегімен бұрын осыған ұқсас қылмыстарды жасаған тұлғаларды анықтап, олардың осы қылмысқа қатыстылығы бар-жоғын тексереді. Егер ұрланған заттарды тығыш қойған жерлер анықталса, осы жерлерге бақылау қойылады. Қарап тексеру барысында және ол аяқталысымен жедел-іздестіру қызметкері ішкі істер органдарының кезекші бөлімімен байланысып, олар арқылы патруль және жолға бақылау жүргізетін пост инспекторларына, жол полиция қызметкерлеріне, тәртіп сақтау пунктеріне қылмыс жасауда күдікті тұлғаларды анықтау және ұстау үшін қарап тексеру кезінде алынған мәліметтерді жібереді. Жедел-іздестіру қызметкері өз тарапынан жедел-іздестіру шараларын жүргізу нәтижесінде алынған мәліметтерді тергеушіге дер кезінде хабарлауға, оқиға болған жерді қарап тексеруде көмек көрсетуге, тергеушінің тапсырмаларын орындауға міндетті.

Қылмыскерді ұстау және жеке тінту. Тонау немесе қарақшылық шабуылдарын жасаған тұлғалар анықталса, оларды ұстау тез арада жүзеге асырылады. Мұндай қылмыстарды жасайтын қылмыскерлер көбінесе, қаруланған болатынын ескеру керек. Сондықтан мүмкіндігінше ұстауды полиция қызметкерлерінің жүргізгені жөн. Қаруланған қылмыскерлерді ұстауда кинологтардың қатысуының да маңызы зор.

Ұсталғандарға тез арада жеке тінту жүргізіледі. Тінту кезінде қарулар мен оның макеттері жәбірленушіні қорқыту үшін немесе оны ұрып соғу үшін қолданылуы мүмкін өзге де заттар алынады. Сонымен қатар, тінту кезінде жәбірленушіден ұрланған заттар немесе бағалы заттар (сағат, ақша, құжаттар, кошелектер, қолғаптар, шарфтар және т.б.), шабуыл жасалған немесе жаңа қылмыстың дайындалып жатқанын көрсететін ғимарат, үй-жайдың немесе жолдардың жобалары, жеке құжаттар алынады. Қылмыскерлер жеке басын анықтауды қиындату мақсатында немесе жалған құжаттардан құтылу үшін тінту алдында оларды лақтырып тастауға тырысады.

Жеке тінтуден соң күдіктінің киімін қарап тексеру жүргізіледі. Мұнда жәбірленуші киімінің микроталшықтары ізделініп, төбелестің іздері тіркелінеді: киім бөлшектері мен үзілген түймелер, толығымен немесе жартылай жұлынған қалталар, жағалар, пальто мен пиджактардың хлястиктері, борттары. Киімнен оқиға болған жердің топырақ бөлшектері (грунт) немесе жәбірленуші киімінің микроталшықтары табылуы мүмкін.

Егер күдікті қылмыс жасалғаннан кейін ұсталса, киімін қарап тексеруден кейін куэландырудан өтуі керек. Куэландыру кезінде тырнақтың астындағы микрозаттарға, денесінде және қолдарындағы тырнақтың, тістің іздеріне көңіл бөлу қажет. Қажетті жағдайларда күдіктіні куэландырудан кейін сот-медицина сараптамасына жібереді.

Күдіктіден жауап алу. Қылмыскерлер тонау мен қарақшылық шабуылын жасамас бұрын алдын-ала алибиін дайындайды: кино немесе өзге де көрініс

мекемелеріне билет сатып алады немесе жұмыс уақыты кезінде жұмыс орнын қалдырып қылмыс жасаған кездер де кездеседі. Кейде қылмыскерлер туысқандарымен, таныстарымен, басқа қылмысқа бірге қатысушылармен шабуыл жасаған кезде басқа жерде болған деп көрсетпе беру туралы алдын-ала келісім жасайды. Осындай қылмыскерлер тарапынан жалған жолға түсіру үшін жасалатын әрекеттері күдіктіні әшкерелеуге қиындық туғызады. Сондықтан жауап алуға дайындықты егжей-тегжейлі дайындауды талап етеді.

Күдіктіден жауап алуды қылмыс жасаған кезде қайда болғанын анықтаудан бастау керек. Егер күдікті өзінің болған жерін, көрген, сол кезде араласқан адамдарын атап көрсетсе, олардың алдын ала келісіп айқындап алулары мүмкін емес детальдарға көңіл бөлу керек. Мысалы, кездесу нақты қай жерде болды, кездесудің қандай себебі болды, тағы да кім болды, кездесу жерінің жағдайы, кім қандай орындықта отырды, не жөнінде әңгіме айтылды және т.б. Күдіктінің көрсетпелері толығымен тексеріледі.

Егер күдікті тонау мен қарақшылық шабуыл жасағанын мойындаса, жауап алу кезінде қылмыстың барлық жағдайлары толығымен, соның ішінде қылмысты алдын алу шараларын ұйымдастыруға қатысты жағдайлар да анықталады.

Кінәсін мойындап отырған күдіктінің көрсетпесін оқиға болған жерде тексерген жөн болып табылады. Мұнда көрсетпесі тексерілетін тұлғаның жауабы бейнетаспаға бекіту керек.

Қол іздерін оқиға болған жерде табылған заттардан ғана іздемей, жәбірленушіден тонау мен қарақшылық шабуыл нәтижесінде алынған заттардан және күдіктіні тінту кезінде табылған заттардан да іздеу керек.

Қарақшылық шабуыл атыс қаруын қолданып жасалған жағдайда оны қолдану іздерін, гильза мен оқты табу маңызды мәселелердің біріне жатады.

Объектілерден табылған иіс іздерін (қылмыскермен қалдырылған киім, қолданған немесе қолында ұстаған заттар) сақтау үшін оларды арнайы герметикалық жабылатын құбырларға немесе алюминий фольгаларға салады. Кейін оларды қылмыскерлерді суымаған іздері бойынша іздестіруде немесе қызметтік-іздеу салу итінің көмегімен анықтауда қолданады.

Осы қылмыстар бойынша заттай дәлелдемелердің көптілігі тағайындалатын сот сараптамалардың ерекшелігін анықтайды.

Криминалистік сараптамалардың ішінен көп жүргізілетінтердің қатарына: баллистикалық – қарудың түрін, жүйесін, калибрін анықтау үшін, оның атуға жарамдылығын, жүзеге асырылған атудың бағытын және ара қашықтығын, атыс қаруын идентификациялау үшін; суық қаруына жүргізілетін сараптама; трасологиялық – аяқ киімнің, көліктің іздерін зерттеу үшін, бүтінді бөлшек арқылы анықтау үшін; дактилоскопиялық.

Сот сараптамасының өзге түрлерінің ішінен көбінесе наркологиялық, сот-медициналық – дене жарақатының сипаты мен ауырлығын, келтіру уақытын және жарақат салған құралдың түрін, келтірілген жарақаттың кіру және шығу жерлерін, жарақаттың пайда болу механизмін анықтау үшін тағайындалатын сараптамалар жүргізіледі. Сонымен қатар, заттай дәлелдемелердің (қан, шаш,

сілекей) сот-медициналық сараптамасы, химиялық, товароведтік және күдіктінің есі дұрыстығы туралы сұрақты шешетін сот-психиатриялық сараптамалар тағайындалады.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:
1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып №5. Тергеушінің тонау және қарақшылық қылмыстарын тергеп-тексерудегі ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметі.

Семинар - 1 сағат.

Семинар сұрақтары:

1. Тонауды тергеп-тексерудің жалпы сипаттамасы.
2. Қарақшылықты тергеп-тексерудің жалпы сипаттамасы.
3. Сотқа дейінгі тергеп-тексерудегі тонау мен қарақшылықтың айырмашылығы.

Өткізу нысаны: ауызша жауап.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:
1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып №5. Тергеушінің тонау және қарақшылық қылмыстарын тергеп-тексерудегі ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметі.

КОӨЖ – 1 сағат.(1)

Өзіндік бақылау сұрақтары:

1. Қарап-тексерудің жалпы қағидалары?
2. Қарап-тексерудің мағынасы?
3. Тонау мен қарақшылықты тергеп-тексеру барысында қарап-тексеруді жүргізудің ерекшеліктері қандай?
4. Тонауды тергеп-тексеру тәсілі.
5. объектілері.
6. Тонау мен қарақшылық қылмыстарының ізін суытпай ашу бағытында жүргізілетін жедел іздестіру шаралары.
7. Оқиға болған жерді қарап-тексеру кезінде куәгер ретінде кімді қатыстыруға болады?
8. Оқиға болған жерді қарап-тексеру кезінде куәгерлер қандай рөлді атқарады?
9. Оқиға болған жерді қарап-тексеру хаттамасы қандай кезеңдерден тұрады?
- 10.Қандай мақсатпен оқиға болған жерді қарап-тексеру жүргізіледі?
- 11.Оқиға болған жерді қарап-тексеру куәгерсіз жүргізіледі ме?
- 12.Тонау мен қарақшылықты тергеп-тексеру барысында жүргізілетін тергеу әрекеттері.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:
1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып №5. Тергеушінің тонау және қарақшылық қылмыстарын тергеп-тексерудегі ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметі.

Тәжірибелік -1 сағат.(1)

Жаттығу.

Kіріспе: 29.06.2016 жылы, 23 сағат 00 минут шамасында 17.09.1993 жылы туған Манасов Рустам Серикович Қарағанды қаласының Шухова көшесінде орналасқан № 30 үйдің қасынада 05.02.1989 жылы туған Мельник Игорь Васильевичтың «Samsung S-4 mini» ұялы телефонын күш қолдану арқылы ашық ұрлап кетті, осының нәтижесінде 50 000 тенге болатын материалдық зиян келтірді.

Тапсырма:

1. ҚР ҚПК 27-тарауының тиісті баптарын қолданып оқиға болған жерді қарап-тексеру хаттамасын құрастыру.
2. Оқиға болған жерді қарап-тексеру тергеу әрекетіне еліктеу жүргізу.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:
1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып №5. Тергеушінің тонау және қарақшылық қылмыстарын тергеп-тексерудегі ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметі.

КӨЖ – 3 сағат.

Тақырып бойынша рефераттарды қорғау.

1. Тонауды тергеп-тексеру ерекшеліктері.
2. Қарақшылықты тергеп-тексеру ерекшелігі.
3. Сотқа дейінгі тергеп-тексеруде тонау мен қарақшылықты айырмашылығы.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:
1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып №5. Тергеушінің тонау және қарақшылық қылмыстарын тергеп-тексерудегі ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметі.

КООЖ – 1 сағат.(2)

Өзіндік бақылау сұрақтары:

1. Тонау мен қарақшылықтың айырмашылығы.
2. Тергеу әрекеттерін жүргізу арқылы тонау не қарақшылық екенін анықтау.
3. Жәбірленушіден жауап алудың ерекшеліктері.
4. Күдіктіден жауап алу ерекшеліктері.
5. Куадан жауап алу ерекшеліктері.
6. Күдіктіні жәбірленушіге, куәға тануға көрсету тәртібі.

7. Күдікті мен жәбірленушінің арасында беттестіру тергеу әрекетін жүргізу тәртібі.
8. Тергеушінің ІІО-ң басқа да бөлімдерімен байланысы.
9. Тонау мен қарақшылықты тергеп-тексеру барысында тағайындалатын сараптамалардың түрлері.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:
1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып №5. Тергеушінің тонау және қарақшылық қылмыстарын тергеп-тексерудегі ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметі.

Тәжірибелік -1 сағат.(2)

Жаттығу.

Кіріспе: 29.06.2016 жылы, 23 сағат 00 минут шамасында 17.09.1993 жылы туған Манасов Рустам Серикович Қарағанды қаласының Шухова көшесінде орналасқан № 30 үйдің қасынада 05.02.1989 жылы туған Мельник Игорь Васильевичтың «Samsung S-4 mini» ұялы телефонын күш қолдану арқылы ашық ұрлап кетті, осының нәтижесінде 50 000 тенге болатын материалдық зиян келтірді.

Тапсырма:

1. Жәбірленуші мен күдіктіден жауап алу хаттамасын құрастыру.
2. Жауап алу тергеу әрекетіне еліктеу жүргізу.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:
1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып №5. Тергеушінің тонау және қарақшылық қылмыстарын тергеп-тексерудегі ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметі.

КӨЖ – 3 сағат.

Тақырып бойынша рефераттарды қорғау.

1. Адамдар тобының алдын ала сөз байласуымен жасалған тонауды тергеп-тексеру.
2. Қаруды немесе қару ретінде пайдаланылатын заттарды қолданып жасалған қарақшылықты тергеп-тексеру.
3. Денсаулыққа ауыр зиян келтіре отырып, абайсызда жәбірленушінің өліміне әкеп соққан қарақшылықты тергеп-тексеру ерекшелігі.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:
1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып №6. Тергеушінің алаяқтық қылмыстарды тергеп-тексерудегі қызметі.
Дәріс - 1 сағат.

Дәріс сұрақтары:

1. Алаяқтық қылмыстарды сотқа дейінгі тергеп-тексеру барысында кездесетін жалпы сұрақтар.
2. Алаяқтық қылмыстарды тергеп-тексеру барысында тергеу әрекеттерін жүргізу тәртібі.

Дәріс тезистері:

Алаяқтық қылмыстар әртүрлі әдістермен жасалады. Алдау немесе сенімді пайдалана отырып зиян келтірудің көптен келе жатқан әдістеріне мыналар жатады: карта, сондай-ақ басқа да әуесқой, құмар ойындарды («рулетка», «сүйек-бөтелке» айналдыру және т.б.) ойнағанда әртүрлі айла қолдану; жасанды асыл бұйымбарды сату; жасанды заттарды пайдалану.

Алаяқтар жоғары кәсіптілігімен, техникалық жағынан толық жабдықтануымен ерекшеленеді. Карта ойнайтын алаяқтар басқа да ойынға қартысушылардың картасын көру үшін телеқондырғыларды қолданған жағдайлар да кездеседі.

Алаяқтар қоғамда болып жатқан әлеуметтік-экономикалық өзгерістерге жылдам назар аударып, қарапайым тұрғындар мен сатушылардың жеткілікті құқықтық білімнің және нарықтық қатынастарға сәйкес тәжірибелерінің жоқтығын ескере отырып, нарықтағы бағалы қағаздармен, шетелмен коммерциялық байланыстарды жүргізуге, жекелендіруге толық инвестициялармен, несиелік-банктік қызметпен байланысты әртүрлі алдау әдістерін ойластырып тәжірибеде қолдануда. Қазіргі кездегі алаяқтық әрекетінің өзіне тән ерекшелігі, олар заңды тұлғаның атынан азаматтық-құқықтық мәмілелер жасап және қаржылық-шаруашылық операцияларды жүзеге асыруында.

Кейінгі жылдары алаяқтық қылмыстарының төмендегідей әдістері өте кең тараған: банк несиелерді жалған құжаттар арқылы алу; жалған фирмалар құрып кейіннен халықтың қаражатын иелену; тұрғын үйлерді (сату, айырбастау, арендаға, кепілге беру) алу үшін жалған мәліметтер жасау; банкоматтан ақша немесе сауда кәсіпорындарынан тауарлар алу үшін, біреудің немесе қолдан жасалған пластикалық карточкаларды қолдану; валютаны айырбастау, шетелдік куәліктерді, визаларды рәсімдеу кезіндегі, қамтамасыз етілмеген акцияларды және құнды қағаздарды сату барысында жалған құжаттарды қолдану және т.б.

Басқа әдістерге тоқталатын болсақ: 1) мемлекеттік және қоғамдық материалды құндылықты қоймалардан, базалардан және басқа да объектілерден жалған құжаттарды пайдалану арқылы алу; 2) жалған құжаттарды пайдалана отырып мемлекеттегі құжаттарды, мемлекеттік зейнетақыларды немесе әлеуметтік қамсыздандыру органдарынан басқа да төлемдерді заңсыз жолмен иелену; 3) мемлекеттік және коммерциялық банктерден әртүрлі жалған чектік құжаттарды қолдану жолымен көп мөлшердегі ақшалай сомаларды иелену; 4) мемлекеттік мүлікті жалған құжат арқылы несиеге алу немесе қалған соманы төлеуден жалтару арқылы иелену.

Азаматтардың жеке мүлкіне қол сұғушылық кезінде алаяқтар мынандай әдістерді қолданады: ақшаны жоғары пайызбен қарызға алу және оны

қайтармау; сатылатын заттың өзін емес оған ұқсас затты беру; сауда жасағанда, ақшаны айырбастағанда, майдаланғанда алдау; алтын бұйымдардың орнына мыстан жасалған бұйымдарды сату; ақшаның орнына жалған ақша беру; көмек көрсетемін деп ақша алу немесе белгілі бір қызмет көрсетуге тауарларды алу; бал ашу, тәуіпшілік, емшілік жасау арқылы жалған жолмен ақша алу; тауарларды және басқа да материалдық құндылықтарды алу мақсатында басқа адамның атын иеленіп жалған шарттар жасау нәтижесінде ақша алу; жалған мәмілелер жасау.

Алаяқтық қылмысын жасау әдістерінің кеңінен тараған түрлері: алаяқтар бір бума ақшаға ұқсас жалған ақшаларды жолға тастап, оны бөлген кезде жәбірленушінің шын ақшаларымен ауыстырып алу. Сонымен қатар алаяқтардың бөтеннің мүлкін иелену мақсатымен некеге тұру; атақты әншілердің атынан концерттер қою, өнер туындыларын қолдан жасау және сату сияқты әдістері жиі кездеседі.

Жәбірленушілерді алдау, олардың тікелей байланысқа түсулері арқылы жүзеге асырылатындықтан, соңғылары барлық уақытта өздерінің қылмыстық іс-әрекетінің ізін жасыруды ойластырады.

Алаяқтық қылмысы қолданылатын әдістер мен басқа да жағдайларға байланысты көшеде, жеке пәтерде, дүкен, фирма мемемелерінде жасалады. Алаяқтардың жеке басын зерттеу кезінде олардың жоғары кәсіби деңгейі, құқықтық білімдері, ой-өрісінің жетіктілігі анықталады.

Алаяқтардың ішінде бұрын сотталғандар көп, соның 30 пайызын әйелдер құрайды.

Соңғы жылдары қылмыстың жекеленген түрлері бойынша мамандандырылып ұйымдасқан топтарды құру кеңінен таралуда. Бұл топтардың ішінде қылмыскерлер атқаратын рөлдерін өзара бөледі. Әдетте әртүрлі әуесқой ойындарды өткізген кезде біреулері азаматтарды ойынға тартады, ал басқалары ойын үстінде жәбірленушіге психологиялық әсер етеді, үшіншілері ойынды жүргізеді, төртіншілері операцияның қауіпсіздігін қамтамасыз етеді. Топтың мұндай түрі техникалық жабдықтылығымен, шапшаңдығымен, басқа топ қылмыскерлерімен тұрақты байланысымен ерекшеленеді. Олардың ішінде кейбіреулері нақты белгіленген, танымал ұлттық-аумақтық атаққа ие.

Жәбірленушілердің ішінде қасақана заңды бұзатын адамдар көп кездеседі. Оларды көбінде алаяқтар пайдаланады. Бұндай тұлғалар тәртіптен тыс визалар, шетелдік паспорттарды алуға, банктік несиелерді пайдалануға, шетелдік келісім шарт жасауға, шетел азаматтарынан келіп түскен жүктерді кеденнен өткізуге, өздерінің мүлік-заттарын валютаға сатуға тырысады.

Заңды мүлтіксіз орындайтын азаматтардың көбісі алаяқтардың алдауын ұшырап, қылмыс құрбаны болуда. Алаяқтар шартты көбінесе тұрғын үйі бар жалғыз басты қарттар, психикалық аурумен ауыратын адамдар, көп балалы жанұялар, кәмелетке жасы толмағандармен жасайды.

Алаяқтық қылмыстарының жиі кездесуі оны жасау әдістерінің көптілігіне байланысты. Олардың қатарына: алаяқ және оның әрекеті жайында,

жәбірленушілер мен басқа да адамдардан алынған мәліметтерді; жәбірленушіге қалған қылмыс құралдарын (жасанды ақша, қолхат, жалған құжаттар мен бағалы қағаздар, жасанды зергерлік бұйымдар, заттар және т.б.); қылмыскерлердің алаяқтық әрекетіне дайындығын нақты көрсететін түпнұсқалық құжаттарды (телеграмма, келісім-шарттар) және т.б. жатқызуға болады.

Алғашқы тергеп тексеру кезіндегі кәдімгі жағдайлар және тергеу болжауы мен жоспары.

Алаяқтарды тергеудің алғашқы мазмұны бастапқы тергеу жағдайына байланысты құрылады. Қылмыскердің жеке басы туралы мәліметтерді негізге ала отырып, тергеу жағдайын төтр сатнатқа бөліп қарастыруға болады.

1. Алаяқ белгілі, ол алаяқтық әрекет жасау үстінде немесе оны жасап біткен соң ұсталды.

Бұндай жағдайларда тергеу әрекеті келесідей кезектілікпен жүргізілері: күдікті тінтіледі және одан жауап алынады; тінту кезінде алынған заттай дәлелдемелерге қарап тексеру жүргізіледі; оқиға болған жерде қарап тексеру жүргізіледі; жәбірленуші мен куәлардан жауап алынады.

2. Алаяқ белгілі, бірақ ол тергеуден бой тасалап жүр.

Бұл тергеу жағдайындағы негізгі мәселелердің бірі алаяқты іздестіру болып табылады. Жәбірленушіден, куәдан жауап алу, заттай дәлелдемелерді қарап тексеру тергеу әрекеттерінен басқа да келесідей әрекеттер жүргізіледі: ішкі істер органдары бөлімшелерінің күдіктіні іздестіруге байланысты бағыты анықталады; жедел-іздестіру шаралары ұйымдастырылады; күдіктінің жеке басын және оның болуы мүмкін жерлерді анықтауға байланысты шаралар қолданылады.

3. Алаяқ белгілі, бірақ оның әрекеттері бүркемеленіп заңды мәмілелер ретінде көрсетілген.

Бұндай жағдайларға байланысты күдікті жүргізген операциялардың сипаты мен құқықтық негіздерін анықтай отырып, төмендегі зерттеу жұмыстары жүргізіледі: алаяқтық арқылы жасалған келісім туралы құжаттарды алу, осыған қатысты лауазымды адамдарды анықтау мен олардан жауап алу, бұл операцияларды реттейтін заңдарды қарастыру.

Алаяқтық әрекеттерін жасыру мақсатымен заңды тұлғалардың (акционерлік қоғамдар, жауапкершілігі шектелген серіктестіктер, жеке кәсіпорындар және т.б.) шаруашылық қызметін тексеру керек. Сонымен қатар, тексерілетін фирманың жарғылық және өзге де құжаттарды алу және зерттеу; инвентаризация мен ревизияны тағайындау; жұмыс орындарын қарап тексеру немесе тінту; салымшыларды анықтау және олардан жауап алу (жеке адамдардан инвестиция ретінде жиналған ақша қаражаттары орынсыз жұмсалса); фирманың мүлкін, қаражатын және құнды заттарын іздеу; банктік шоттарына тыйым салу.

4. Алаяқ белгісіз.

Бұндай жағдайда тергеуші: субъективті портрет құрастыруды; криминалистік тіркеу бойынша тексеріс жүргізеді; жедел-ізвестіру шараларын жүргізуді ұйымдастырады.

Алғашқы үш жағдайдың ақпараттық негізін талдау нәтижесінде жалпы болжаулар құрып оны тексеру қажеттілігі туындайды, яғни, алаяқтық қылмысы шынымен бастапқы алынған мәліметке байланысты жасалған ба, сондай-ақ алаяқтылықты бүркемелеу әрекеті болуы мүмкіндігін анықтау. Жеке болжаулар әдетте, міндетті түрде қылмыскердің жеке басын оның жүрген жерін анықтау мен бұрынғы ашылмаған ұрлық қылмысын жасаулары мүмкіндігі жайлы мәліметтер алу мен, мүлкі ұрланған мекемелердің қызметкерлері мен қылмыскерлердің байланысын, қылмыс жасаған жері мен оған келтірген зиянның мөлшерін анықтаумен байланысты құрылады.

Төртінші жағдай негізінен алаяқтың жеке басын анықтау мақсатында, оның бұрынғы қылмысқа қатыстылығы және оның осыған ұқсас жолмен жасалған ашылмаған қылмыстарына қатысының болу мүмкіндігі анықталады.

Аталған санаттардағы қылмыстық істер бойынша дәлелденуге жататын мән-жайлар: 1. алаяқтық қылмысы жасалды ма (орын алған ба); 2. алаяқтықты жүзеге асыру орны, уақыты, жағдайы, әдісі; 3. қылмыстық ниеттің болуы; 4. қылмыстық қол сұғылған зат (нені иеленіп алды), алаяқ қанша ақша сомасын заңсыз алды; 5. алаяқтық кімге қатысты жасалған (мемлекеттік немесе қоғамдық ұйымдарға, коммерциялық құрылымдарға, жеке тұлғаларға); 6. қылмыскерлердің жеке басы туралы мәліметтер (жұмыс орны, еңбек ету сипаттамасы, соттылығы, қылмыс жасау ниеті мен тәсілі, бұрын жасалған қылмыстары, қылмыстық топтағы рөлі); 7. алаяқтық топ және, басқа да қылмыстық әрекетке қатысушылар туралы мәліметтер (құрамы, саны, техникамен және қарумен қамсыздандыруы, сыбайлас жемқорлармен байланысы, мамандандырылуы); 8. жәбірленушінің жеке басы, алаяқпен байланысқа түсу жағдайы туралы мәліметтер; 9. алаяқтық жасауға себеп болған мән-жайлар.

Егер алаяқтық қылмысы заңды тұлғалардың бүркемелеуімен жасалған жағдайда, анықтауға жататын мән-жайлар: бұндай тұлғаның құқықтық мәртебесі және ұйымдасқан-құқықтық формасы, мәміле мен операцияны жүргізетін лицензиясының бар-жоқтығы; бағалы қағаздар шығару тәртібі мен валюталық, кедендік және басқа да заңдылықтардың сақталу тәртібі және т.б.

Жәбірленушіден жауап алу келесідей сұрақтар шеңберінде жүргізіледі: жәбірленуші алаяқпен қайда, қашан, кім арқылы, қандай жағдайда танысты, танысудың мақсаты неде; алаяқ жәбірленушіге қандай уәде берді, жәбірленушіден нені талап етті және одан нені алды, жәбірленушіге не сатты, кездесу қанша рет, қайда, қандай уақытта, қанша уақыт болды; алаяқ жалғыз болды ма, әлде топ құрамымен, әр алаяқтың қылмысқа қатысудағы рөлдері қандай; алаяқ өзін қалай таныстырды, қандай-да бір құжаттарды көрсетті ме, жәбірленушіге қандай материалдық зиян келтірілді; жәбірленушінің алаяққа берген заттарының немесе ақшаларының белгілері; алаяқтың мән-жайын кім дәлелдеп бере алады.

Қылмыскердің жеке басын анықтау барысында: қылмыскердің сыртқы бейне белгілері мен ерекше белгілеріне, әдет-дағдысына, киім-кию, сөйлеу мәнеріне ерекше көңіл бөлінуі керек. Алаяқ автокөлік қолданған кезде оның маркасына, түріне, нөмеріне, айрықша белгілеріне көңіл бөлінеді.

Куәдан жауап алудың мақсаты: алаяқтың жағдайы; алаяқтың белгілері, оның жеке басы, немен шұғылданатындығы, өмір сүру жағдайы, жүріс-тұрысы; әрбір қылмыстық топ мөлшері; жәбірленушінің жеке басы; мәмілеге отырудың, алаяққа берілген мүліктің, заттың сипаты; алаяқтық қылмыстарды жасауға мүмкіндік туғызатын жағдайлар мен басқа да мән-жайлар туралы мәліметтерді анықтау болып табылады.

Алаяқтық қылмыстарын тергеп тексеру кезінде оқиға болған жерді қарап тексеру тергеу әрекеті де жүргізіледі. Бұл санаттағы істер бойынша қарап тексеру жүргізудің өзіндік ерекшелігін ескеру қажет. Оқиға болған жерге көптеген жергілікті жерлер мен тұрғын жайлар кіреді: алаяқтың жәбірленушімен танысқан және сеніміне кірген жері, құнды заттарды алған және жасырған жері т.б. осы көрсетілген жерлердің қайсысына қарап тексеру әрекетін жүргізу қажеттігі іс жағдайларына байланысты шешіледі. Қарап тексеру кезінде тергеуші оқиға болған жерді зерттеп, іске маңызы бар мән-жайларды куәландыратын сондай-ақ қылмыскерді идентификациялауға немесе оның жеке басы туралы мәліметтерді алуға болатын іздерді іздестіреді. Қылмыскердің қол іздері, олардың ұстауы мүмкін заттар мен нәрселерден іздестіріледі. Кейбір жағдайларда алаяқтар қылмыс жасаған кезде кепілдік ретінде ақшалай қаражаттар мен заттарды, сонымен қатар, қолхаттарды қалдырады. Аталған объектілер мұқият қарап тексеріліп, қылмыстық іске заттай дәлелдеме ретінде тіркеледі.

Коммерциялық құрылымдарда алаяқтық әрекеті арқылы қылмыс жасалған жағдайда, олардың кеңселері мен өндірістік мекемелерінде, кассалары мен бухгалтерияларында қарап тексеру әрекеті жүргізіледі.

Алаяқтық әрекеті жасалып біткен соң жәбірленушіде қалған заттар егжей-тегжейлі қарап тексеріледі. Олар бағалы қағаздар және олардың суррогаттары, жеке меншік жөніндегі куәліктер, келісім-шарттар, мәліметтер, жеке қаржылық шоттар мен үй кітапшаларының көшірмелері, анықтамалар мен қолхаттар болуы мүмкін.

Құжаттарды (жалған накладнойларды, жолдама және несие қағаздарды, чектік құжаттарды, накладнойларды және т.б.) заттай және ақшалай «жалған» заттарды қарап тексеру кезінде оларды қолдан жасау әдісін анықтап қана қоймай, сонымен қатар, қатаң есептегі құжат банктерін алу жолдарын, құжатты толтырған қолжазба мен қолтаңбаны, мәтін басылған машинка мен принтердің түрін, алаяқ қолының іздерін табу және анықтау қажет.

Алаяқтық қылмыстары бойынша күдіктіні қылмыс үстінде ұстаған тиімді. Бұны анықтама органдары жүргізген жедел-іздестіру шаралары негізінде қылмыстық іс басталғанда, алаяққа қатысты жәбірленушінің арызы мен көрсетпелері болған кезде, қылмыскер алаяқтық қылмысымен жүйелі түрде айналысқан жағдайда жүзеге асыруға мүмкіндік туады.

Күдіктіден жауап алу кезінде тактикалық жағынан дұрыс позиция ұстап жүргізілген тергеу әрекеті нәтижесінің іс үшін маңызы ерекше.

Жауап алуға дайындық кезінде қылмыстың жасалу механизмі, қылмыскердің жеке басының ерекшелігі, оның қылмыстық әккілігі, жиналған дәлелдемелердің сипаты, қылмыстық топтағы өзара атқаратын рөлдері мен қызметтері анықталады.

Жауап алу барысында егер күдікті алаяқтық қылмысын мойындаса келесідей мәселелер анықталады: алаяқтық қылмысы қашан, қайда және қандай жағдайда жасалғандығы; қылмыскер жәбірленушінің жеке басы туралы қандай мәліметтерді білетіндігі және онымен қандай жағдайда танысқандығы; қылмысқа қандай дайындық жұмыстары жүргізіліп, алаяқтық қандай әдіспен жасалғандығы және қылмыстың ізін жасыруға қолданылған шаралары; қылмысқа қатысушыларды және олардың қылмыстық ойды жүзеге асырудағы рөлдері; жәбірленушіден қандай мүліктер мен бағалы заттардың алынғандығы; күдікті мен қылмыстық топтың басқа да жасаған қылмыстарының бар-жоқтығы анықталады.

Алаяқтар өз кінәсін мойындамаған жағдайда, оны жәбірленуші мен куәға танытуға көрсету мен беттестіру әрекеттері жүргізіліп, сот сараптамасының қорытындылары қылмыскерге көрсетілді. Тергеу барысында алаяқтық әрекеттерін жасауға қатысқан кәсіпорындарының шоттарын тоқтату қажеттігі туындауы мүмкін. Тергеуші бұндай жағдайда шаруашылық субъектісіне қатысты негізделінген қаулы шығарып, оны коммерциялық банкке жібереді. Банктік есеп шотына арест салынған кәсіпорынның ақшалай қаражаттарымен жүргізілетін барлық қаржылық операцияларды банк тоқтатуға міндетті.

Алаяқтық қылмысын тергеудің кейінгі кезеңінде тергеуші қылмыстық іс бойынша жиналған материалдарды жүйелейді және оған талдау жасайды, жоспар құрып, қажетті схемалары мен таблицаларын сызып, сот сараптамасын тағайындайды, күдіктіден қосымша жауап алады және олардың қатысуымен беттестіру жүргізеді, куәлардың санын көбейтуге шаралар қолданады, таныту әрекеттерін және тергеу эксперименттерін жүргізеді.

Тергеудің кейінгі кезеңіндегі тергеушінің жүргізетін тергеу және басқа да әрекеттерін нақтылап қарастырып өткен жөн.

Алаяқтарды әшкерелеу үшін, олардың қылмыс жасау кезінде қалдырған қол, аяқ іздері дактилоскопиялық сараптама жүргізеді, бір бүтінді бөлшек бойынша анықтау қажеттігі туындаған жағдайда трасологиялық сараптама тағайындалады. Жасанды құнды бұйымдарды сатқан кезде гемологиялық сараптама жүргізеді. Қаржы-шаруашылық операциялармен бүркемеленіп жасалған алаяқтық әрекеті кезінде сот бухгалтерлік сараптама жүргізілуі мүмкін.

Қолжазба сараптамасына қолжазуды және жекеленген жазбаларды, қосып жазуды, жалпы мәтінді жазған орындаушыны анықтау үшін құжаттар жіберіледі. Бұндай жағдайларда кәсіпорындардың құрылтай шарттарына (келісімге), мәмілеге, қолхаттарға қойылған қолдары, кіріс және шығыс құжаттарындағы қосып жазған жазбалары зерттеледі.

Машинкамен басылған, баспаналық және басқа да әдістермен басылған құжаттардың қолдан жасалғандығын нықтау үшін құжаттарды техника-криминалистік зерттеу сараптамасы тағайындалады.

Құжаттарды техника-криминалистік зерттеу сараптамасы құнды қағаздардың, лицензиялардың, сертификат сараптамасының, төлем карточкаларының, банктік және қаржылық-бухгалтерлік құжаттардың, паспорттар мен куәліктердің жалғандығын және оларды жинау әдістерін анықтайды. Жалған құжаттарды жасаған кезде немесе оны пайдаланған жағдайда техникалық құралдарда (ксерокстер, факс-модемдер, принтерлер) зерттеудің объектісі болуы мүмкін.

Күдіктіден қосымша жауап алу тергеудің алғашқы кезінде бұрын белгісіз болған көріністер бойынша берген жауаптарын нақтылау және анықтау мақсатында алғашқы ұсынған құжаттары туралы түсініктерді, сондай-ақ сот сараптамаларының қорытындысы бойынша түсініктер алу үшін жүргізіледі.

Күдіктімен алаяққа қатысқан басқа да қатысушылардың берген жауаптарында қарама-қайшылық туындаған жағдайда беттестіру әрекеті, сонымен қатар басқа да тергеу әрекеттері жіргізіледі.

Тергеу эксперименті кезінде күдіктінің алаяқтық механизмі құрамына кіретін әрекеттерді және басқа да операцияларды жасау мүмкіндігі терсеріледі. Оларға: жалған құжаттар мен көмекші техникалық құралдарды дайындау; жәбірленушінің жеке мүлкін иеленуге байланысты жасалған айла әрекетті немесе басқа да әрекеттерді бақылау мүмкіндігі жатады.

Келтірілген материалдық шығынның орнын толтыру және мүлікті тәркілеуді қамтамасыз ету мақсатында тергеуші тінту жүргізіп, мүлікке және почта-телеграф жөнелтілімдеріне арест салады, мекемелер мен ұйымдарға сұраулар жіберіледі.

Күдіктінің иелігіне жататын тұрғын-жайларды іздестіруші қатарына, тұрғын-жайларды бөлетін және оларды тіркейтін бөлімдер, техникалық инвентаризация бюросы, нотариалды кеңселер, жылжымайтын мүлікті, тұрғын-жайларды жекешелендіру қорының бөлімдері кіреді. Ауылдық жердегі жеке меншік үй, саяжай, коттедж, жер учаскелері жергілікті атқару органдарымен анықталады. Транспорт құралдарын сату, сатып алу, иелену, пайдалану жөніндегі мәліметтер МАИ-лары арқылы анықталады. Ал транспорт құралдарын шетелден әкелу жайлы мәліметтерді кеден органдарынан анықтап білуге болады.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:

1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып №6. Тергеушінің алаяқтық қылмыстарды тергеп-тексерудегі қызметі.
Семинар - 1 сағат.

Семинар сұрақтары:

1. Алаяқтық қылмыстарды тергеп-тексерудің жалпы сипаттамасы.

2. Сотқа дейінгі тергеп-тексеру барысында алаяқтықты басқа қылмыстардан ажыратып алу.
3. Алаяқтық қылмыстарды тергеп-тексеру барысында жүргізілетін тергеу әрекеттері.

Өткізу нысаны: ауызша жауап.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:

1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып №6. Тергеушінің алаяқтық қылмыстарды тергеп-тексерудегі қызметі.
КОӨЖ – 1 сағат.(1)

Өзіндік бақылау сұрақтары:

1. Алаяқтықты тергеп-тексеру барысында оқиға болған жерді анықтау.
2. Қарап-тексерудің жалпы қағидалары?
3. Қарап-тексерудің мағынасы?
4. Алаяқтықты тергеп-тексеру барысында қарап-тексеруді жүргізудің ерекшеліктері қандай?
5. Алаяқтықтың ізін суытпай ашу бағытында жүргізілетін жедел іздестіру шаралары.
6. Оқиға болған жерді қарап-тексеру кезінде куәгер ретінде кімді қатыстыруға болады?
7. Оқиға болған жерді қарап-тексеру кезінде куәгерлер қандай рөлді атқарады?
8. Оқиға болған жерді қарап-тексеру хаттамасы қандай кезеңдерден тұрады?
9. Қандай мақсатпен оқиға болған жерді қарап-тексеру жүргізіледі?
10. Оқиға болған жерді қарап-тексеру куәгерсіз жүргізіледі ме?

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:

1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып №6. Тергеушінің алаяқтық қылмыстарды тергеп-тексерудегі қызметі.
Тәжірибелік -1 сағат.(1)

Жаттығу.

Кіріспе: 01.08.2016 жылы, 15 сағат 00 минутта Қарағанды қаласының ІІБ кезекші бөліміне Қарағанды қаласы, Ермеков көшесі № 109 үй №2 пәтер мекен жайында тұратын, 12.03.1970 жылы туған Саматова Нұргүл Қуандыққызынан телефондық хабарлама түсті. Хабарламада жарты сағат бұрын үйіндегі стационарлық телефонға соғып, белгісіз ер адам капитан Жүнісов деп өзін таныстырып, оның 01.01.1995 жылы туған баласы Саматов Әлихан Ертайұлы есірткі затпен ұсталып Михайловка полиция бөлімінде екенін айтқан. Кейін Н.Қ.Саматоваға капитан Жүнісов деп өзін таныстырған ер адам уайымдамауын сұрап, ешкімге хабарламауын айтқан. Осы болған жағдайды шешу үшін көмектесемін деп, жоғарыда отырған лауазымды тұлғаларға телефон соғып көмек сұрап, тырысып көретіндігін айтқан. Сол себептен біріншіден мынау

телефон нөмеріне «8 777 357 77 77» 10 000 тенге салуын сұраған. Баласы үшін қатты қорқып, ешкімге хабарласпай үйінің қасындағы «Аян» супермаркетіне барып «Каспий банк» терминалынан жоғарыда көрсетілген телефон нөміріне 10 000 теңге салып жіберген. «Аян» супермаркетінен шығып үйіне қарай бағытталған сәтте, алдынан баласы Әлихан шыққан. Баласы оның ешқандай полиция бөлімінде болмағандығы туралы айтып, бұл жағдайды анасынан естіп тұрғанын айтқан.

Тапсырма:

1. ҚР ҚПК 27-тарауының тиісті баптарын қолданып оқиға болған жерді қарап-тексеру хаттамасын құрастыру.
2. Оқиға болған жерді қарап-тексеру тергеу әрекетіне еліктеу жүргізу.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:

1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып №6. Тергеушінің алаяқтық қылмыстарды тергеп-тексерудегі қызметі.
КӨЖ – 3 сағат.

Тақырып бойынша рефераттарды қорғау.

1. Алаяқтық жолмен жасалған қылмыстарды тергеп-тексеру әдістері.
2. Адам өзінің қызмет бабын пайдалана отырып жасаған алаяқтықты тергеп-тексеру.
3. Алаяқтық жолмен жасалған қылмыстардың оқиға орнын анықтау.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:

1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып №6. Тергеушінің алаяқтық қылмыстарды тергеп-тексерудегі қызметі.
КОӨЖ – 1 сағат.(2)

Өзіндік бақылау сұрақтары:

1. Алаяқтықты тергеп-тексеру барысында жүргізілетін тергеу әрекеттері.
2. Жәбірленушіден жауап алудың ерекшеліктері.
3. Куадан жауап алу ерекшеліктері.
4. Тергеушінің сотқа дейінгі тергеп-тексеру барысында қажетті мекемелерге қандай сұраулар жіберуі мүмкін?
5. Тергеушінің ІО-ң басқа да бөлімдерімен байланысы.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:

1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып №6. Тергеушінің алаяқтық қылмыстарды тергеп-тексерудегі қызметі.
Тәжірибелік -1 сағат.(2)

Жаттығу.

Kіріспе: 01.08.2016 жылы, 15 сағат 00 минутта Қарағанды қаласының ІІБ кезекші бөліміне Қарағанды қаласы, Ермеков көшесі № 109 үй №2 пәтер мекен жайында тұратын, 12.03.1970 жылы туған Саматова Нұргүл Қуандыққызынан телефондық хабарлама түсті. Хабарламада жарты сағат бұрын үйіндегі стационарлық телефонға соғып, белгісіз ер адам капитан Жүнісов деп өзін таныстырып, оның 01.01.1995 жылы туған баласы Саматов Әлихан Ертайұлы есірткі затпен ұсталып Михайловка полиция бөлімінде екенін айтқан. Кейін Н.Қ.Саматоваға капитан Жүнісов деп өзін таныстырған ер адам уайымдамауын сұрап, ешкімге хабарламауын айтқан. Осы болған жағдайды шешу үшін көмектесемін деп, жоғарыда отырған лауазымды тұлғаларға телефон соғып көмек сұрап, тырысып көретіндігін айтқан. Сол себептен біріншіден мынау телефон нөміріне «8 777 357 77 77» 10 000 тенге салуын сұраған. Баласы үшін қатты қорқып, ешкімге хабарласпай үйінің қасындағы «Аян» супермаркетіне барып «Каспий банк» терминалынан жоғарыда көрсетілген телефон нөміріне 10 000 теңге салып жіберген. «Аян» супермаркетінен шығып үйіне қарай бағытталған сәтте, алдынан баласы Әлихан шыққан. Баласы оның ешқандай полиция бөлімінде болмағандығы туралы айтып, бұл жағдайды анасынан естіп тұрғанын айтқан.

Тапсырма:

1. Жәбірленушіден жауап алу хаттамасын құрастыру.
2. Жауап алу тергеу әрекетіне еліктеу жүргізу.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:
1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып №6. Тергеушінің алаяқтық қылмыстарды тергеп-тексерудегі қызметі.

КӨЖ – 3 сағат.

Тақырып бойынша рефераттарды қорғау.

1. Адамдар тобының алдын ала сөз байласуымен жасалған алаяқтықты тергеп-тексеру.
2. Алаяқтықты тергеп- тексеру барысында беттестіру тергеу әрекетін жүргізудің маңыздылығы.
3. Алаяқтықты тергеп-тексеру барысында тағайындалатын сараптамалардың кейбір түрлері.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:
1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып №7. Қорқытып алу қылмыстарын тергеп-тексерудің ерекшеліктері.

Дәріс - 1 сағат.

Дәріс сұрақтары:

1. Қорқытып алу қылмыстарын тергеп-тексерудің ерекшеліктері.

2. Қорқытып алуды тергеп-тексеру барысында жүргізілетін тергеу әрекеттерінің ерекшеліктері.

Дәріс тезистері:

Қорқытып алушылық, яғни күш қолдану не бөтеннің мүлкін жою немесе бүлдіру қатерін төндіріп, сол сияқты жәбірленушіні немесе оның жақындарын масқаралайтын мәліметтерді не жариялануы жәбірленушінің немесе оның жақындарының мүдделеріне елеулі зиян келтіруі мүмкін өзге де мәліметтерді тарату қатерін төндіріп бөтеннің мүлкін немесе мүлікке құқықты беруді немесе мүліктік сипаттағы басқа да әрекеттер жасауды талап ету. (ҚР-ның ҚК-нің 194-бап).

Қорқытып алушылық қылмыстарының басты элементтерінің біріне қылмыс жасаудың әдіс-тәсілдері жатады. Әдетте қорқытып алу қылмыстары-қылмысқа дайындалуға, қылмыстық ойды жүзеге асыруға және қылмыстың ізін жасыруға бағытталған іс-әрекеттер жиынтығынан тұрады. Қорқытып алуға дайындық кәсіпорынның қызметі (кооперативтік, арендалық және т.б.) және жоғары табыс табатын адамдар жөнінде мәліметтер алудан көрінеді. Қорқытып алушыларды бұл тұлғалардың: табыс көлемі, тұрмыс-тіршіліктері, олардың қолма-қол ақшалары мен құнды мүліктері, жеке өмірінің жағдайлары және мінез-құлық ерекшеліктері қызықтырады.

Қылмыскерлер қорқытып алушылық қылмыстарына дайындық кезінде атыс және суық қару-жарақтарын иемденеді, қару макеттерін (үлгілерін) жасайды, көлік құралдарын қарастырады және т.б. Қорқытып алу кезіндегі бір нәрсені талап ету жолдары авторы көрсетілмеген хаттармен, байланыс жүйелерімен, тікелей қатынаспен, сондай-ақ үшінші жақтың қатысуымен (делдалдардың).

Қорқытушылар келесідей тәсілдер қолдана отырып талап ету хатын; қол жазуын өзгерту, өзіне тиесілі емес басу машинкасында жазу, керекті әріптер мен сөздерді газет, журналдардан қиып алып құрастыру арқылы орындайды. Телефон жүйесімен сөйлесу кезінде дауыс ырғақтарын, интонациясын өзгертіп, сондай-ақ басқа ұлттардың дауысына ұқсастыра акцент келтіру арқылы қорқытып талап етеді.

Көбінесе қылмыскерлер талап еткен затты алудың уақытын, жерін, әдісін өздері белгілейді.

Қорқытып алу кезінде қажетті іздер өте аз қалдырылатындықтан, қылмысты тергеу қиынға түседі. Қылмыскерді қылмыс үстінде қорқытып алу затымен ұсталудың тәжірибеде маңызы өте зор. Епті жүргізілген ұстау әрекеті көбінде тергеу нәтижелілігін алдын-ала қамтиды.

Қорқытып алушының жеке басы сараңдық, өзімшілдік, қатыгездік, азғындық пен шектен шыққандық қасиеттерімен сипатталады. Басым көпшілік жағдайда қорқытып алу қылмыстары ер адамдармен жасалады. Ал, әйел адамдары тек топ құрамына кіру арқылы қылмыс жасауға қатысады. Әдетте қорқытып алу қылмысын көбінесе 16-35 жас аралығындағы бұрын сотталған қылмыскерлер жасайды.

Қылмыс жасау әдісі мен ұйымдасқан топ құру дәрежесіне байланысты қорқытып алушыларды үш топқа бөліп көрсетуге болады.

1. Жәй қорқытып алу, қандай-да бір дайындықты қажет етпей жеке ересек адамдармен немесе жасөспірімдермен (жасөспірімдер тобымен) жүзеге асырылыады. Қылмыскерлер көбінде кездейсоқ адамдардың мүлкін қорқытып алу үшін қолайлы жағдайды пайдалана отырып талап етеді. Бұл жағдайлық қылмыстар қорқытудың негізгі түрі денеге жарақат салу мен зорлық-зомбылық жасау қаупін төндіру арқылы жасалады. Егер қылмыс жасөспірімдердің тобымен жасалса, ұйымдасқан топтың белгілі бір элементтері болады.

2. Қорқытып алу, ұйымдасу деңгейі төмен немесе ұйымдасқан топ құру белгілері жоқ ересек адамдар тобымен жасалатын қылмыстар. Бұндай топтар бір немесе бірнеше қылмыс жасау үшін құрылып, қылмыс соңында тарқап кетеді. Бұл қорқытып талап ету әдісі дайындық кезеңінен, яғни қол сұғу объектісімен қолайлы жағдайды таңдаудан тұрады. Мүлікті беруді талап ету кезінде көбінесе өлтіру немесе денеге ауыр жарақат салу қаупін төндіру арқылы қорқытып жасалады. Тәжірибеде құрбанды қинау және азаптау жағдайлары кездеседі. Қорқытып алуда көбінесе көп көлемде ақша суммаларын немесе құнды заттарды, ал кей жағдайда белгілі бір ақша суммасын жүйелі түрде беруді талап етеді.

3. Қорқытып алу, бірігіп ұйымдасқан топпен жасалып, рәкет атауымен аталатын қылмыс. Бұл қорқытып алу қылмыстарының ішіндегі баю мақсатымен қылмыстық кәсіпшілікті көздейтін ең ауыр түрі. Бұндай топтарға жоғарғы дәрежеде қылмыстық ұйымдасқандығы: қатысушылардың, ұйымдастырушылардың (басшы), бақылаушылардың, барлаушылардың, орындаушылар мен көмекшілердің атқаратын қызметтерінің қатаң түрде бөлінуі; сондай-ақ топ мүшелерінің бағыныштылығы тән. Олар қылмыстық қызметін жасырынды түрде жүзеге асырады. Көптеген мүшелері сырт көзге заңға бағынышты өмір сүріп сауда орындарында, кәсіпорындар мен мекемелерде т.б. жерлерде жұмыс жасайды, ал кейбіреулер мүгедектік туралы жалған анықтамаларды пайдаланады. Топ мүшелері жақсы автокөліктермен, қару-жарақтармен барынша қамтамасыз етілген.

Тексеру жұмыстарын тергеуге кедергі келтірмейтіндей және жәбірленуші мен куәларға қауіп тумамайтындай (қылмыскер білмейтіндей) жағдайда жүргізілуі керек. Тергеудің алғашқы кезеңінің кәдімгі жағдайлары келесімен анықталады: қорқытып талап ету – бірақ рет жасалды ма, әлде жүйелі түрде бола ма; қылмыскерге қорқытып талап ету етілген мүлік берілді ме және жаңа талап етушіні тани ма. Осыларды ескере отырып, екі типтік жағдайды көрсете аламыз:

1. Құқық қорғау органына қорқытып талап етуге ұшыраған бірақ талап етілген заттарды әлі бермеген жәбірленуші арызданады. Ең алдымен тексеру әрекеттерін жүргізіп, қылмыстық істі бастау туралы шешім қабылдағаннан кейін: арызданушыдан егжей-тегжейлі жауап алу; қылмыскерді ұстағанға дейін берілетін қорқытып талап ету затына қарап тексеру жүргізу; телефонмен сөйлесулеріне тыңдау жүргізу және оны жазып алу; қорқытып талап етушіні

қылмыс үстінде ұстау. Егер қылмыскер жәбірленушіге таныс болса, осы тұлғаның араласатын адамдарын анықтауға, оның қылмыстық ниетін және де қылмыс үстінде ұстауға бағытталған жедел-іздікестіру шаралары жүргізіледі.

2. Талап етілген затты қылмыскерге бергеннен кейін жәбірленушінің арыздануы. Бұл жағдайдың үш нұсқасы болуы мүмкін.

Бірінші нұсқа – қылмыскерді жәбірленуші таниды және қорқытып талап ету жүйелі сипатқа ие болған. Бұндай жағдайда жоғарыда көрсетілген жағдайдағыдай, қылмыскерді келесі қорқытып талап еткен кезде, қылмыс үстінде ұстауға шаралар жүргізіледі.

Екінші нұсқа – қылмыскерді жәбірленуші таниды, бірақ қорқытып талап ету қылмысы қайталанатын деген мәлімет жоқ. Бұндай жағдайларда қылмыстық іс басталып арызданушыдан жауап алынғаннан кейін, жедел-іздікестіру шараларын жүргізу қажет. Олардың нәтижесіне байланысты телефонмен сөйлесуді тыңдау және жазып алу, қылмыскерді ұстау (басқа адамдардан қорқытып талап ету кезінде немесе басқа қылмыс үшін), одан жауап алу, күдіктінің тұрғылықты жері мен жұмыс орнында тінту жүргізу, жәбірленуші мен куәлармен беттестіру жүргізу туралы мәселелер шешіледі.

Үшінші нұсқада – қылмыскерді жәбірленуші танымайды және оның қорқытып талап ету қылмысын тағы қайталауы мүмкін туралы мәліметтер жоқ. Бұндай жағдайда тергеуші тек қана жәбірленушіден жауап алумен шектеледі.

Қорқытып талап етуші ұсталғаннан кейін тергеудің бастапқы кезеңінде қылмыскерден жауап алынады, тінту, оқиға болған жерді қарап тексеру, әртүрлі сараптамалар жүргізіледі, соның ішінде фоноскопиялық сараптама. .

Қорқытып алу қылмысы бойынша алғашқы тергеу әрекеті әдетте құқық қорғау органдарына арызданушылардан жауап алудан басталады. Жауап алу алдында тергеуші арызданушыға оның құқық қорғау органдарына жүгіну фактісі мен беретін көрсетпелері белгілі бір уақытқа дейін құпия түрде сақталатындығы жөнінде және өзі мен туыстарының қауіпсіздігін қамтамасыз етуге кепілдік береді.

Егер жәбірленуші талап етушімен таныс болған жағдайда, олардың танысуы қашан, қай жерде және қандай жағдайда, танысуға кімнің мүмкіндік жасағандығы; қылмыс жасағанға дейін қылмыскер мен жәбірленушінің қандай қарым-қатынаста болғандығы қосымша түрде анықталады. Жәбірленушіден оның табыстары туралы, өмір сүру жағдайы туралы кім және қашан сұрастырғандығын, арызданушыда ақшалар мен құнды заттардың болуы қылмыскерге қайдан мәлім екендігін міндетті түрде жауап алушы анықтауы тиіс. Мақсатты түрде келесідей сұрақтар қойылуы тиіс: жәбірленуші қылмыскердің іс-әрекетін бекітуге қандайда бір әрекеттер жасауға тырысты (талаптанды) ма.

Сондай-ақ жауап алу кезінде жәбірленушінің қорқытып талап ету туралы кімге, қашан және қандай жағдайда хабарлағандығы, осы жағдайда не істеу керектігі жөнінде кіммен ақылдасқандығы, кімнен және қанша көлемде ақша алғандығы, қарыз алу жағдайының себептерін қалай түсіндіргендігі жөнінде де анықтау қажет.

Қорқытып алушының алғашқы тергеу кезеңіне тән әрекеттерінің біріне- телефон жүйелерімен сөйлесуді тыңдау және басып алу жатады. Бұл тергеу әрекетін қорқытып алушылар жәбірленушімен телефон арқылы байланыс жасауға әрекет ету жөнінде негіздер болған жағдайда міндетті түрде жүргізу керек. Тергеуші жәбірленушіге алдымен бұл тергеу әрекетінің мәні мен маңызын түсіндіріп, одан жұмыс орны немесе үйінің телефонымен қорқытып алушымен сөйлесуін тыңдауы және басып алуы жайында жазбаша түрде арызын алады және анықтама органдарына жеке тапсырма береді. Жеке тапсырмада телефон жүйесімен сөйлесуді тыңдау мен басып алу үшін міндетті түрде маман (әдетте ішкі істер органдарының жедел-техникалық қызметкерлері) шақырылады.

Қорқытып талап етушілерді ұстау үшін алдын ала дайындық жұмыстарын жүргізу керек. Тергеуші ұстауға дайындық кезінде жедел-іздістіру қызметкерлерімен, бірігіп жоспар құрады. Ұстау жоспары жағдайдың және қылмыскердің жүріс-тұрысының өзгеруін ескере отырып құрылады. Қатысушыларды міндетті түрде жоспар бойынша белгіленген ұстау орнымен таныстырып, мүмкіндігінше жоспарланған операцияның жеке кезеңдері бойынша жаттығу жұмыстарын (қорқытып алушыларды сескендірмеу үшін жаттығу жұмыстарын басқа жерде) жүргізеді.

Сонымен қатар ұстау әрекетіне қатысушылардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету мәселесін алдын ала шешіп алады.

Қылмыскерлер ұстауға қатысушыларға қарсы әрекет етіп, талап етілген заттың көзін тез арада жойып жібермес үшін ұстау әрекеті кенеттен, жылдам және шешімді түрде жүргізілуі шарт.

Қорқытып талап етушілердің тұрғын-жайын тінтудің мақсаты (кейде олардың жұмыс орны тінтіледі) талап етілетін заттар: қару-жарақты, хаттарды, жазба кітапшаларды, фотосуреттер мен басқа да құжаттарды табу және олардың көмегімен күдіктінің кіммен араласатындығын анықтау.

Қорқытып талап ету қылмыстары бойынша оқиға болған жерде іздер мен басқа да заттай дәлелдемелердің табылуы мүмкін жағдайда оқиға болған жерге қарап тексеру әрекеті жүргізіледі. Көбінесе қорқытып талап ету күш қолдану арқылы; мүлікті зақымдау немесе жою әрекеттері арқылы жасалса, оқиға болған жерді қарап тексеру қажеттілігі туындайды. Қарап тексеру әрекетін жәбірленушінің қатысуымен жүргізген жөн.

Қорқытып алу қылмысын тергеудің кейінгі кезеңі күдіктіден жауап алу, танытуға көрсету, беттестіру, сот сараптамасын тағайындау әрекеттерінен тұрады.

Қылмыскер қылмыс үстінде немесе талап етілген затты ала салысымен ұсталған жағдайда күдіктіден жауап алу жасалған қылмыс жайында оқиғаны басынан аяғына дейін оқиғаны рет-ретімен айтып беруден басталады. Қылмыстық қасақаналықтың туындауы туралы, қылмысқа дайындық әрекеттері, жәбірленушімен қарым-қатынасы, құрбан болған адамның табысы туралы мәліметтерді қайдан алғандығы және оның өмір сүру жағдайы мен

тұрғылықты жері туралы сұрақтар қойылады. Ұсталған адамнан қару-жарак табылса, оның шығу тегі мен кімдікі екендігі жөнінде сұрақтар қойылады.

Қорқытып талап етуді тергеу барысында көбінде күдікті мен жәбірленушінің көрсетпелерінде туындаған қарама-қайшылықтарды анықтау мақсатында беттестіру әрекетін жүргізу қажеттілігі туындайды. Қылмыс тобына қатысушылардың біреуі немесе олардың бірнешеуі шынайы көрсетпелер беріп, ал басқалары жалған көрсетпелер беруді жалғастырған жағдайда беттестіру әрекетін жүргізу жақсы нәтиже береді. Бұл кезде тергеушінің жәбірленуші мен кінәсән мойындаған қылмысқа қатысушылардың қорқып өз жауаптарын өзгертуіне күмәні болмауы тиіс. Ал егер күмәнданған жағдайда беттестіру әрекетін жүргізудің еш қажеттігі жоқ. Қорқытып талап ету қылмыстарын тергеуге тән сот сараптамаларына: трасологиялық (сонымен қатар дактилоскопиялық), қолжазбалық, құжаттарды криминалистік зерттеу, қарутану, сондай-ақ микрообъектілерді зерттеу жатады.

Сот-фоноскопиялық сараптамасының маңызы ерекше. Оны тағайындау кезінде сарапшылар қарауына даулы фонаграмма (телефон байланысын тыңдау және басып алу нәтижесінде алынған), сонымен қатар қажетті тұлғаның фонограммада бекітілген ауызша сөзінің еркін немесе эксперименталды үлгілері жіберіледі. Еркін үлгілер қатарына қылмыстық іске қатысы жоқ магнитті лентаға басылған ауызша сөздер ғана емес, сонымен қатар егер тергеу әрекетіне қатысушылар бұл фонограммалардың кейіннен фонскопиялық сараптаманың зерттеу объектісі болатынын білмеген жағдайда жауап алу мен беттестіру әрекеті кезінде фонограммалар да жатады. Эксперименталды үлгілер – бұл арнайы сараптама жүргізу мақсатында ҚР ҚПК-ң баптар талаптарын сақтай отырып фонограммаға басылған ауызша сөз.

Сарапшыға фонограммада басылған дауыстың нақты бір адамға тиістілігі, сондай-ақ фонограммаға дыбыс жазу кезінде немесе одан кейін енгізілген өзгерістер мен монтаж жасау мүмкіндігі жөніндегі мәселелер қойылады.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:
1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып №7. Қорқытып алу қылмыстарын тергеп-тексерудің ерекшеліктері.

Семинар - 1 сағат.

Семинар сұрақтары:

1. Қорқытып алу қылмыстарын тергеп-тексерудің ерекшеліктері.
2. Қорқытып алуды тергеп-тексеру барысында жүргізілетін тергеу әрекеттері.
3. Қорқытып алуды тергеп-тексеру барысында тағайындалатын сараптамалар.

Өткізу нысаны: ауызша жауап.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:
1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып №7. Қорқытып алу қылмыстарын тергеп-тексерудің ерекшеліктері.
КООЖ – 1 сағат.(1)

Өзіндік бақылау сұрақтары:

1. Қарап-тексерудің жалпы қағидалары?
2. Қарап-тексерудің мағынасы?
3. Қорқытып алу қылмыстарын тергеп-тексеру барысында қарап-тексеруді жүргізудің ерекшеліктері қандай?
4. Қорқытып алу қылмыстарын тергеп-тексеру тәсілі.
5. Оқиға болған жерді қарап-тексеру кезінде куәгер ретінде кімді қатыстыруға болады?
6. Оқиға болған жерді қарап-тексеру кезінде куәгерлер қандай рөлді атқарады?
7. Оқиға болған жерді қарап-тексеру хаттамасы қандай кезеңдерден тұрады?
8. Қандай мақсатпен оқиға болған жерді қарап-тексеру жүргізіледі?
9. Оқиға болған жерді қарап-тексеру куәгерсіз жүргізіледі ме?

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:

1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып №7. Қорқытып алу қылмыстарын тергеп-тексерудің ерекшеліктері.
Тәжірибелік -1 сағат.(1)

Жаттығу.

Кіріспе: 20.06.2016 жылы 10 сағат 00 минутта Қарағанды қаласының ІІБ кезекші бөліміне 11.03.1994 жылы туған Петрова Юлия Александровна арызданды. Ол өзінің танысы 08.07.1994 жылы туған Морозова Наталья Ивановнаның бір ай бойы оны қорқытып ақша талап етіп жүргендігін айтты. Н.И.Морозова Ю.А.Петрованы масқаралайтын мәліметтерді жақын туыстарына және барлық таныстарына жариялау қауіпін төндіріп, қорқытып жүрген. Н.И.Морозованың қолындағы ұялы телефонында Ю.А.Петрованың Н.И.Морозованың үйінде Михаил есімді жігітпен жыныстық қатынаста болғанын түсіріп алған. Бір айдың ішінде Ю.А.Петрова Н.И.Морозоваға 70 000 теңге ақша берген, ақшаны «Нүркен Абдировтың» ескерткішінің қасында беріп жүрген. Осының нәтижесінде Ю.А.Петроваға 70 000 теңге болатын материалдық зиян келтірілген.

Тапсырма:

1. ҚР ҚПК 27-тарауының тиісті баптарын қолданып оқиға болған жерді қарап-тексеру хаттамасын құрастыру.
2. Оқиға болған жерді қарап-тексеру тергеу әрекетіне еліктеу жүргізу.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:

1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып №7. Қорқытып алу қылмыстарын тергеп-тексерудің ерекшеліктері.
КӨЖ – 3 сағат.

Тақырып бойынша рефераттарды қорғау.

1. Қорқытып алу қылмыстарын тергеп-тексерудің ерекшеліктері.
2. Қорқытып алуды тергеп-тексеру барысында жүргізілетін тергеу әрекеттері.
3. Қорқытып алу мен өзінше билік ету қылмыстарын тергеп-тексеру және айырмашылығы.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:

1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып №7. Қорқытып алу қылмыстарын тергеп-тексерудің ерекшеліктері.
КООЖ – 1 сағат.(2)

Өзіндік бақылау сұрақтары:

1. Қорқытып алу мен өзінше билік ету қылмыстарының айырмашылығы.
2. Жәбірленушіден жауап алудың ерекшеліктері.
3. Күдіктіден жауап алу ерекшеліктері.
4. Куадан жауап алу ерекшеліктері.
5. Күдікті мен жәбірленушінің арасында беттестіру тергеу әрекетін жүргізу тәртібі.
6. Тергеушінің ІІО-ң басқа да бөлімдерімен байланысы.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:

1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып №7. Қорқытып алу қылмыстарын тергеп-тексерудің ерекшеліктері.
Тәжірибелік -1 сағат.(2)

Жаттығу.

Кіріспе: 20.06.2016 жылы 10 сағат 00 минутта Қарағанды қаласының ІІБ кезекші бөліміне 11.03.1994 жылы туған Петрова Юлия Александровна арызданды. Ол өзінің танысы 08.07.1994 жылы туған Морозова Наталья Ивановнаның бір ай бойы оны қорқытып ақша талап етіп жүргендігін айтты. Н.И.Морозова Ю.А.Петрованы масқаралайтын мәліметтерді жақын туыстарына және барлық таныстарына жариялау қауіпін төндіріп, қорқытып жүрген. Н.И.Морозованың қолындағы ұялы телефонында Ю.А.Петрованың Н.И.Морозованың үйінде Михаил есімді жігітпен жыныстық қатынаста болғанын түсіріп алған. Бір айдың ішінде Ю.А.Петрова Н.И.Морозоваға 70 000 теңге ақша берген, ақшаны «Нүркен Абдировтың» ескерткішінің қасында беріп жүрген. Осының нәтижесінде Ю.А.Петроваға 70 000 теңге болатын материалдық зиян келтірілген.

Тапсырма:

1. Жәбірленуші мен күдіктіден жауап алу хаттамасын құрастыру.
2. Жауап алу тергеу әрекетіне еліктеу жүргізу.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:
1-15, 18,22,28,3,40,44.

Тақырып №7. Қорқытып алу қылмыстарын тергеп-тексерудің ерекшеліктері.
КӨЖ – 3 сағат.

Тақырып бойынша рефераттарды қорғау.

1. Қорқытып алу қылмыстарын тергеп-тексеру барысында тергеушінің дәлелдемелерді жинауды жүзеге асыруы.
2. Қорқытып алу қылмыстарын тергеп-тексеру барысында жәбірленушінің жауап беру ерекшелігі.

Ұсынылған әдебиеттер тізімі:
1-15, 18,22,28,3,40,44.

3.10. «Жеке тұлғаға және меншікке қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтарды тергеп-тексеру» пәнін оқу бойынша әдістемелік ұсыным.

«Жеке тұлғаға және меншікке қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтарды тергеп-тексеру» пәнін оқу барысында маңызды тақырыптар қарастырылады. Олар: Сотқа дейінгі тергеп-тексеруде процессуалдық құжаттардың, тергеу әрекеттерінің жалпы сипаттамасы. Сотқа дейінгі тергеп-тексерудің бірінғай тізілімдемесіне (СТТБТТ) қылмыстық құқық-бұзушылық туралы арыздар мен хабарламаларды қабылдап тіркеудің Ережесі, сотқа дейінгі тергеп-тексеруде тергеу әрекеті өндірісінің жалпы ережелері, сотқа дейінгі қарап-тексерудің жалпы қағидалары, тергеулік қарап-тексерудің түрлері. Тірі адамға қарап-тексеру жүргізудің процессуалдық тәртібі, жауап алудың процессуалдық тәртібі, сотқа дейінгі тергеп-тексеруде сараптама тағайындаудың жалпы ережелері, айғақтарды сол жерде тексеру және нақтылаудың жүргізу тәртібі, тану үшін көрсетуді жүргізудің процессуалдық тәртібі, беттестіру: жалпы сипаттамасы және жүргізу тәртібі, сотқа дейінгі тергеп-тексеруде заттай дәлелдемелерді табу, алу, тіркеу және сақтау тәртібі, сотқа дейінгі тергеп-тексеруде мәжбүрлеу шаралардың жалпы сипаттамасы, сотқа дейінгі тергеп-тексеруде бұлтартпау шараларын қолданудың процессуалдық тәртібі, сотқа дейінгі тергеп-тексеру барысында қабылданатын процесстік шешімдер, тергеуді аяқтаудың процессуалдық тәртібі.

Қарастырылған тақырыптар бойынша теориялық мінездегі ақпараттарды Қазақстан Республикасының Жоғарғы сотының Нормативтік қаулылары, Қазақстан Республикасының Бас Прокурорының және ІІМ нормативтік актлер жиынтығы, іс жүргізу құжаттарының үлгілері, қылмыстық іс құжаттардың құрастырылған үлгілері, оқу әдебиеттері, монографиялар және электронды оқу жұралдарының қорларын қолдана отырып кафедрадан алуға болады.

3.11. Курстық және тәжірибелік жұмыстарды орындау бойынша нұсқаулық пен әдістемелік ұсыным.

Бұл пән бойынша өзіндік жұмыс түрлерінің мазмұны және тізімі:

1. Тез оқып білу (Skit) –оқу бағдарламасына сәйкес берілген тапсырмаларды оқу.

2. Тақырып бойынша шолу дайындау (Review) Интернет ресурс ақпараттарын және баспасөз материалдарын пайдалана отырып ұсынылған тақырып бойынша 1-2 бет қысқаша шолу жазбаша дайындау.

3. Нақты оқу жағдайлары- курсанттарға көптеген кәдімгі және қиын жағдайлар ұсынылады, олар осы бойынша жауаптар беріп жазбаша түрде өз проблеммаларын көрсетеді. Жақсы дайындалған курсант өзінің кейсін жазуы мүмкін.

5. Топтық жоба- бір топта 4-5 баладан көп болмауы қажет. Әр топ өздерінің жобасын құрастыруы қажет. Мысалы халықаралық конференцияға баяндама даярлау.

6. Жеке жоба- жақсы дайындалған курсант орындауды, өзінің қалауы бойынша. Жұмыс өзінің ерекшелігімен көрінуі керек. Тақырыптың өзектілігі, зерттеу мінездемесімен. Жобаның нәтижесі халықаралық конференцияда немесе дөңгелек үстелдерде баяндалуы мүмкін.

7. Эссе- этюд, публицистикалық жанр. Ол қандайда бір затқа жалпы немесе алдын ала сипаттама береді. Эссе дайындау курсанттарға баға беруді, өзінің жұмысында басқа авторлардың жұмысын қолдануды, өз жұмысына түзетулер енгізуді, ғылыми жұмыстардың жобасын дайындауды дағдысын қалыптастырады.

«Жеке тұлғаға және меншікке қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтарды тергеп-тексеру» пәнін оқу ерекшеліктері КӨЖ формаларының кең жиынымен байланысты. Бұл мынандай формалар:

- Оқытушы берген дәріс конспектілерін талдау;
- Тәжірибелік сабаққа негізгі оқулық бойынша дәріс конспектісін дайындау;
- Белгілі тақырып бойынша реферат дайындау;
- Реферат, баяндамаларды өзара пікірлеу;
- Берілген тапсырма бойынша қылмыстық іс құжаттарын толтыру ;
- Аса жоғары күрделілігі бар есептерді шығару;
- Статистика мәліметтерді талдау;
- Топтық жобаға қатысу;
- Таңдалған тақырып бойынша презентация жасау;
- Глоссари жасау;
- Тақырып бойынша шолу жасау.

Жоғарыдағылардың кейбіреулерінің мазмұны мынаған байланысты:

Тақырып бойынша шолу жасау дегеніміз - басылым мен интернеттің ақпарат ресурстарын тартумен ұсынылатын тақырып бойынша жазбаша 1-2 шолу дегенді білдіреді.

Глоссарий - қазақ және орыс тілдерінде, мүмкін болса шет тілдеріне аудару арқылы терминдер мен түсініктерді қысқаша түсіндірмесі, ол берілген

тақырып бойынша орындалады. Глоссарий құру, әскери іс терминдік аппараты білімінің қалыптасуына және оны пайдалану дағдыларының өңделуіне ықпал етеді.

Реферат –КӨЖ-ның неғұрлым кеңейтілген формасы бола отырып, әдебиетке міндетті түрде шолу жасау арқылы белгілі тақырыптарға баяндама жасауды немесе ғылыми жұмыс, кітап мазмұнын баяндауды білдіреді. Рефератты оппонирлеу қызықты ғылыми жұмыс болып табылады. Осының нәтижесінде жұмысқа талдау жасау, пікір-талас жүргізу дағдысына ие болады.

Рефераттың рәсімделуіне қойылатын талаптар: Реферат 10-12 беттен тұрады, мұқабасы, міндетті түрде жоспары болуы тиіс.

Өзін-өзі бақылауға арналған сұрақтар тәртіп бойынша, ерекше құрылымға ие, сондықтан жауаптар жиналған материалдарды талдау негізінде ғана берілуі керек.

Тәжірибелік сабақтарда әрбір курсанттарда міндетті түрде осындай материалдар болуы тиіс:

- Қылмыстық және қылмыстық процестік кодекстерінің мәтіні;
- Жүргізіліп жатқан қылмыстық істің макеті;
- Тергеушінің анықтама кітапшасы, процессуалдық құжаттар үлгілері;
- Жұмыс дәптерлері, қалам, өшіргіш;
- Тиісті тақырып бойынша ұсынылған әдебиет.

Есептер мен сандық тапсырмаларды шығару, оларды орындаудың мақсаты тәрбиелік сұрақтарды шешуде теориялық білімдерді пайдалану дағдысы мен ептілігіне ие болу болып табылады.

Курсанттар тақырыпты таңдап, деңгейлері бойынша мақсаттарды белгілеу, барлық деңгейлердегі тапсырмалар мен жоспарларды анықтау ұсынылады. Презентация – курсант өзінің презентация үшін кез-келген тақырыпты таңдап, презентацияда қарастырылатын кез-келген аспектіні түсінуін не түсінбеуін білдіре алады; презентация тақырыптың неғұрлым ашылғаны және сырт көздерден қаншалықты қызығушылық тудырғаны, сондай-ақ курсанттардың қарастырылып отырған мәселені қаншалықты кәсіби деңгейде қарастыруы тұрғысынан бағаланады.

Оқудың нақты жағдайлары(кейстер)-курсанттарға сұрақтарға жауап беру немесе мәселеге қатысты өз көзқарастарын білдіру бойынша көптеген қарапайым да күрделі жағдайлар ұсынылады; неғұрлым дайындалған курсанттарға өз кейсін жазуға болады.

Іскерлік ойындар курсанттарға болашақта кәсіби іс-әрекеті үшін қажетті дағдыны өңдеуге көмектеседі, кейбір ойындар бойынша үйде дайындалып немесе кітапханада аяқтау қажет.

Топтық жоба (мысалы, кейбір жағдайды құру немесе шешу бойынша) топта 3-5 адамнан артық болмауы керек, әрбір топ өз жобасын өңдеуі керек.

Жеке жоба-неғұрлым дайындалған курсантлар өз қалауы бойынша орындайды; жұмыс тақырыптың әмбебаптылығымен, зерттеушілік сипатымен ерекшеленуі керек, жоба нәтижелері ғылыми конференцияда ұсынылуы мүмкін.

КӨЖ тиімді ұйымдастыруға қатысты курсанттарға ұсыныстар.

Өткен материалды қайталау. Өткен дәріс, тәжірибелік сабақтардың материалдарын қайталау, өзіндік жұмыстың неғұрлым маңызды түрі болып табылады. Материал неғұрлым терең де толығырақ өңделсе, соғұрлым өзіндік жұмыстың басқа түрлерін орындауда оңайырақ болады. Бірінші сабақтан бастап, өткен дәріс материалдарын түсіну мен тәжірибелік сабақтардың материалдарын шешу үшін қажетті жағдай болып табылады.

Материалдарды өңдеуге кірісе отырып, мыналарды жүзеге асыру керек:

- Жұмыс орнын анықтау;
- жұмыс жасау үшін кітапхана қызметкерлеріне жүгіну;
- дәріс конспектісіне ие болу;
- ұсынылатын әдебиетке ие болу (оқулық, есеп кітапшалары), қажет болған жағдайда материалдар мен құрал-жабдықтарға ие болу;
- дәрістің кейбір түсініксіз материалдарын тез арада естен кетіп қалмай тұрғанда қарастыру керек (кейінге қалдырмау қажет, өйткені дәрістің мазмұны ұмытылынып қалады);
- конспектілеу жұмысын жасағанда әдебиетке сілтеме жасағаны дұрыс(бұл емтиханға дайындалу кезінде қажет болады), кейбір толықтырулар енгізумен қатар дұрыстау үшін;
- тақырыппен жұмыс жасау, материалды толық түсіну мен есте сақтауға дейін жалғасуы керек;
- тақырыппен жұмыс жасау, оқулықтар мен оқу құралдарында келтірілген есептер мен мысалдарды талдаумен аяқталады;
- егер тақырыппен жұмыс жасаудан кейін түсініксіз сұрақтар болса онда оларды оқытушыға кезекті сабақ барысында қою керек.

Тапсырмаларды орындау әдістемесі.

Бақылау жұмыстарына дайындық. Бақылау жұмысын өткізудің мақсаты болып: курсанттардың аралық үлгерімін тексеру; топтың дайындығын анықтау; білімі төмен курсанттармен жұмыс жасау әдісін ұйымдастыру. Курсанттар бақылау жұмысына дайындалу үшін қажетті түрде: бақылау жұмысының тақырыбын білу; теориялық материалдарды қайталау, қарастырылатын тақырыптардың негізгі формулалары мен тапсырмаларды шешу әдістерін, оқулықтарда және тәжірибелік сабақтарда қарастырылған мысалдарды тағы да қарап шығу. Егер курсант өтілген материалдар бойынша бірінші дәрістен бастап жүйелі түрде дайындалып жүрсе, онда оған бақылау жұмысына дайындалуға көп уақыт қажет емес және қиын болмайды.

Жобаларды орындау. Жұмыстар мен жобаларды орындау барысында кафедра берген тапсырмалар мен қоса әдістемелік нұсқауларға сүйену қажет.

Тапсырмаларды орындау тәртібі:

- өзіндік жұмыс кестесінде бекітілген мерзімнен кешіктермей орындау;
- егер тапсырманы орындау барысында қиындық туса онда осыған сәйкес тақырыптарды қайталап, оны өңдеп, тапсырманы орындау;
- бұдан кейін де қиындық туса онда оқытушыға кеңеске келу;
- шешкен шешімге анализ жасау.

Тапсырма бекітілген мерзімнен кешіктірілмей қорғалуы тиіс. Егер уақытысында қорғалынбаса онда оны Академиялық өтем-қарыз деп есептелінеді. Өзіндік жұмыс уақыты өте шектеулі, сондықтан өзіндік жұмыстағы оқуды тиянақты жоспарлау қажет, өзіндік жұмысқа дағдылануға ұмтылу, ұтымды жақтарын қолдану, оқып отырып жұмыс істеу және жұмыс күшінің сарқылмауы үшін уақытысында демалу. Сондықтан әр кафедра мен оқытушының, курсанттардың өзіндік жұмыс әдісін үйретуінде жауапкершілігі артады.

3.12. Өзіндік бақылауға арналған тест тапсырмалары.

1. Қарап-тексеруі жүргізудің жалпы қағидалары ҚР ҚПК-нің қай бабында көзделген?
 - 221 бап;
 - 219 бап;
 - 220 бап;
 - 222 бап;
 - 223 бап ;

2. Сотқа дейінгі тергеп-тексеруді жүзеге асыратын адамның уақытылы келуі мүмкін болмаған жағдайда қарап-тексеруді кім жүргізеді?
 - қарап-тексеруді басқа адамға жүргізуге рұқсат берілмеген;
 - криминалист-маман жүргізеді;
 - анықтау органының анықтаушысы немесе өзге қызметкері жүргізеді;
 - прокурор жүргізеді;
 - жүргізілмейді;

3. ОБЖ қарап-тексеру жүргізу хаттамасына келесі материалдар қоса тігіледі;
 - схемалар;
 - сұрау хаттар;
 - мінездемелер;
 - форосуреттер;
 - ешқандай материалдарды ОБЖ қарап-тексеру жүргізу хаттамасына қосуға болмайды;

4. Қарап-тексеру куәгерлерсіз жүргізіледі ме?
 - жоқ, бұл ҚПК заңымен тыйым салынған;
 - жоқ, ҚР Бас прокурорының нұсқауымен тыйым салынған;
 - тек тұрғын үйге қарап-тексеру жүргізуден басқа барлық қарап-тексеру куәгерлерсіз жүргізуге болады;
 - жоқ, ҚР Жоғарғы Сот Пленумының қаулысымен тыйым салынған;
 - барлық қарауды куәгерлердің қатысуынсыз жүргізуге болады;

5. Адвокат қорғауды жүзеге асыру үшін тергеушіге қандай құжат ұсынады?
 - +ордер;
 - қорғаушы тағайындау туралы қаулы;
 - қорғауды жүзеге асыру кесте;
 - қорғаушының жеке куәлігін;
 - заңгерлік білімі бар туралы диплом;

6. Дәлелдеме ретінде танылған зат қайда жіберіледі?
 - прокуратураға жіберіледі;
 - заттай дәлелдемелерді сақтау бөлмесінде сақтайды;
 - сақтау қолхаты арқылы иессіне қайтаруға болады;
 - тергеуші өзінің жұмыс орнында сақтайды;

-ТБ бастығының жұмыс орнында сақтайды;

7. Сотқа дейінгі тергеп тексеруді бастау себептерін атаныз:

-баянат, қаулы шығару;

-кінәсін мойындап келу, бұқаралық ақпарат құралдарындағы хабарлар;

-қылмыстық құқық бұзушылық не адамның хабарсыз кеткен туралы жеке тұлғаның арызы, қылмыстық қудалау орган лауазымды адамның дайындалып жатқан, жасалған қылмыстық құқық бұзушылық туралы баянаты;

-бағыттама, хаттама;

-түсініктеме, сұрау.

8. Сотқа дейінгі тергеп-тексеру нысындарын атаныз:

-жеңілдетілген;

-анықтау, алдын ала тергеу нысаны;

-хаттамалық, анықтау, алдын ала тергеу нысаны;

-қаулы, сұрау;

-айыптау қорытындысы;

9. Тергеуші өз қызметінде қандай заңнамалық актілерді басшылыққа алуы тиіс?

-Қазақстан Республикасының мемлекеттік декларациясын;

-Қазақстан Республикасының Қылмыстық процестік кодексі;

-Облыстық және аудандақ әкімшілік нұсқауларын;

-ҚР Бас прокурорының, ПМ бұйрықтары мен нұсқауларын;

-Жергілікті бұйрықтар мен нұсқауларды.

10. ПО басқада қызметкері жедел тергеу тобы келмегенде қарауды жүргізуге өкілеттігі бар ма?

-Иә, тергеуші уақытында келе алмайтын жағдайда қарауды анықтаушы жүргізеді

-арыз немесе хабар келіп түскен анықтау органының лауазымы жағынан жоғары қызметкер жүргізеді;

-Жоқ, ондай өкілеттігі жоқ;

-Иә, егер ауыр қылмыс жасалса;

-Иә, егер аса ауыр жасалса.

11. Тергеуші сотқа дейінгі тергеп-тексеру процесінде қандай да бір процестік шешімді қабылдау кезінде қандай процестік құжат толтырылады?

-хаттама;

-бағыттама;

-қаулы;

-қолхат;

-кесте;

12. Күдіктінің ұсталғандығы туралы туыстары қандай әдіспен хабарландырылады?

- ұстау туралы хабарламаны күдіктінің жеке қолына ұстату жолымен;
- тек поштамен, хабарламаның шығыс номері көрсетіледі;
- хабарлама электрондық поштаның кез келген түрімен
- телефон арқылы ауызша, 24 сағат ішінде жазбаша түрде хабарламаны жіберу арқылы;
- тек прокурордың кабинетінде.

13. Бір объектіні қайталап тексеру келесі жағдайда мүмкін:

- Қылмыстық іс тергеу ретімен келіп түскен жағдайда;
- Қылмыстық іс басқа тергеушіге берілген жағдайда;
- бастапқы тексеру криминалистің қатысуынсыз жүргізілген жағдайда;
- Бастапқы тексеруден кейін жаңа мәліметтер алынуы мүмкін болған жағдайда;
- Дұрыс жауап жоқ..

14. Бағыттама не үшін және кімге беріледі?

- ұсталынған қылмыскер туралы басқа да ПБ хабардар болу үшін;
- болған қылмысты тез ашу мақсатында басқада ПБ қызметкерлерін құлақтандыру үшін;
- қылмыс жасаған тұлғаның туыстарын іздеу мақсатында;
- жасалынған қылмыстың ауырлығын анықтау мақсатында;
- қылмыс жасаған тұлғаны ұстау мақсатында, басқада ПО-на;

15. Күдікті бұл:

- өзіне қатысты күдікті ретінде тану туралы қаулы шығарылған тұлға;
- жәбірленуші көрсеткен тұлға ;
- қылмысқа куә болған тұлға;
- Қазақстан Республикасының ҚПК негізінде ұсталған немесе бұлтартпау шаралары қолданылған тұлға ;
- қылмыс жасауға бейім тұлға.

16. Үлгі ретінде келесі заттар алынады?

- қан, шаш, тырнақ қиындылары;
- дауыс фонограммасы;
- қолжазба мәтін;
- прокурордың шешімдері;
- тергеушінің шешімдері.

17. ПО қызметкері іс бойынша куә бола алады ма?

- бола алады, тұлғаның ПО жатуы кедергі болмайды
- ПО қызметкері тек ПО бастығының рұқсатымен ғана сұралады

- ПО қызметкері прокуратура органдары қызметкерлерімен және өзінен жоғары тұрған бастықпен сұралады
- ПО қызметкері өзінің келісімімен сұралады
- Сұралмайды

18. Ақшалай өндіріп алу кімге қолданылады?

- жәбірленушіге, куәға, маманға, аудармашыға;
- куәға, маманға, аудармашыға;
- тергеушіге;
- анықтаушыға;
- прокурорға.

19. СДТТ жүзеге асыратын адамға және сотқа Келу туралы міндеттеме ол жазбаша құжат?

- жоқ, бұл электрондық құжат;
- жоқ, басқа құжат;
- жоқ, ауызша;
- міндетті емес;
- ия.

20. Ақшалай өндіріп алу куә мен жәбірленушіге қолданыла ма?

- жоқ, ол қылмыстық процесс қағидаларына қайшы;
- ия, тек прокурордың санкциясымен;
- ия;
- жоқ;
- Ақшалай өндіріп алу куә мен жәбірленушіге қолданылады.

21. Жеке мүлікке тыйым салу қанша мөлшерде салынады?

- тергеуші қарастырған жеткілікті сомаға байланысты
- азаматтық талап ету сомасынан кем болмауы тиіс
- айыпталушыда бар меншік сомасымен есептеледі
- прокурор анықтаған сомада
- айыпталушы мойындаған сомамен шығарылады

22. Азаматтардың қылмыс туралы арыздарды мынандай болуы мүмкін:

- жеке және жеке жариялы;
- жазбаша және ауызша;
- ауызша;
- іс жүргізулік;
- жалпы және жеке;

23. ОБЖ қарап-тексеру жүргізу хаттамасына келесі материалдар қоса тігіледі;

- схемалар;

- сұрау хаттар;
- мінездежелер;
- форосуреттер;
- ешқандай материалдарды ОБЖ қарап-тексеру жүргізу хаттамасына қосуға болмайды;

24. Сараптама тағайындау барысында тергеуші келесі іс жүргізу құжатын толтырады;

- Сараптама тағайындау туралы акт;
- сараптама тағайындау туралы хаттама;
- жәбірленушіні немесе сезіктіні сараптама тағайындау туралы қаулымен таныстыру хаттамасын;
- сараптама тағайындау туралы қаулы;
- тергеушінің сараптама тағайындауға құқығы жоқ;

25. Жәбірленушіден жауап алу хаттамасында келесі мәліметтер көрсетіледі;

- жәбірленушінің аты жөні тегі;
- жәбірленушінің туған жылы, айы, күні;
- жәбірленушінің туған жері, мекен жайы;
- жұмыс орыны;
- жәбірленушінің діни сенімі;

26. Жасы кәмелетке толмаған куәдан жауап алу барысында кім қатыса алады;

- заңды өкілі;
- жасы кәмелетке толмаған тұлға куә болған қылмысқа сезікті адам;
- қорғаушысы;
- ПБ бастығы;
- тергеу изоляторының бастығы;

27. Ұстау туралы хаттамада келесі мәліметтер көрсетілді?

- ұстау туралы хаттаманы толтырылған күні;
- ұсталынған уақыты;
- ұстаудың себептері;
- ұсталынған тұлғаның аты, жөні, тегі;
- ұстау туралы бұйрық берген тұлға туралы деректер;

28. Аталған тұлғалардың қайсысы процессуалдық мәжбүрлеу шарасын қолдануға санкция беруге құқылы?

- ПД бастығы
- тергеу судьясы.
- ТБ бастығы
- Сот
- тергеу изоляторы мен уақытша ұстау изоляторы бастықтары.

29. Мүлікті тәркілеу кезінде қандай процессуалдық құжаттар толтырылады

-хаттама

-қаулы

-тек қана хаттама

-хаттама,мүлікті тәркілеу туралы анықтама

-тәркілеу мен квитанция қол хат;

30. Бұлтартпау шарасында қандай процессуалдық құжат толтырылады?

-ұсыным

-нұсқау

-Шешім

-қолхат

-қаулы.

Курсанттардың біліміне қойылатын бағалар.

Дәстүрлі шкалаға ауыстырылған білім алушылардың оқу жетістіктерін балдық-рейтингтік әріптер жүйесі.

Әріптік жүйе бойынша бағалар	Балдардың сандық эквиваленті	%-дық құрамы	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалар
A	4,0	95-100	Өте жақсы
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	Жақсы
B	3,0	80-84	
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	Қанағаттанарлық
C	2,0	65-69	
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D-	1,0	50-54	
F	0	0-49	Қанағаттанарлықсыз

3.13. Пән бойынша емтихан сұрақтары:

1. ОБЖ қарап-тексеру жүргізу хаттамасына келесі материалдар қоса тігіледі;
2. Қарап-тексеру куәгерлерсіз жүргізіледі ме?
3. Адвокат қорғауды жүзеге асыру үшін тергеушіге қандай құжат ұсынады?
4. Дәлелдеме ретінде танылған зат қайда жіберіледі?
5. Сотқа дейінгі тергеп-тексеруді бастау себептерін атаңыз:
6. Сотқа дейінгі тергеп-тексеру нысандарын атаңыз:
7. Тергеуші өз қызметінде қандай заңнамалық актілерді басшылыққа алуы тиіс?
8. ПО басқада қызметкері жедел тергеу тобы келмегенде қарап-тексеруді жүргізуге өкілеттігі бар ма?

9. Тергеуші сотқа дейінгі тергеп-тексеру процесінде қандай да бір процестік шешімді қабылдау кезінде қандай процестік құжат толтырылады?
10. Күдіктінің ұсталып алынғандығы туралы туыстары қандай әдіспен хабарландырылады?
11. "Экстрадициялық қамау" кіммен санкцияланады?
12. Күзетпен ұстау мен ұйқамақта ұстау алуды қолдануды таңдауда қандай айырмашылықтар бар?
13. Кімге бұлтартпау шаралары қолданылуы мүмкін?
14. Ұйқамақта ұстауды қолдануда қандай мән жайлар ескеріледі?
15. Ұйқамақта ұстау бұлтартпау шарасын қолдануда күдікті болуы міндетті үйді субарендаға беру мүмкін бе?
16. Ұйқамақта ұстау бұлтартпау шарасын қолдануда күдікті басқа тұлғалармен қарым-қатынас жасай алады ма?
17. Ұйқамақта ұстау бұлтартпау шарасын қолдануда кез келген шектеулер орнатылады ма?
18. Ұйқамақта ұстау бұлтартпау шарасының шарттарын бұзудың дәлелі болып не табылады?
19. Қандай процессуалдық құжат ұйқамақта ұстау бұлтартпау шарасын орындау қаулысын алғанда толтырылады?
20. Қадағалау жүргізетін лауазымды тұлға қамаудағы күдіктінің тұрғылықты үйіне бару рұқсат па(ұйқамақта ұстау бұлтартпау шарасы қолданылған)?
21. «Күзетпен ұстау» бұлтартпау шарасын қолданғанда қаулының құрылымы қандай?
22. «Кепіл» бұлтартпау шарасын қолданғанда қандай қажетті құжаттар құрастырылады?
23. Аса ауыр қылмыс жасаған тұлғаға кепіл қолданылуы мүмкін бе?
24. Прокурор кепілдің сомасын өзгерте алады ма?
25. Адамның қылмыстық құқық бұзушылыққа қатыстылығын анықтау мақсатында үш сағаттан аспайтын мерзімге қолданылатын процестік мәжбүрлеу шарасы қалай айтамыз?
26. Куәдан жауап алу кезінде одан қандай айғақтар туралы жауап алу мүмкін емес?
27. Күдіктіні ұстап алудың неше негізі бар?
28. Бұлтартпау шаралары атаңыз?
29. Сотқа дейінгі тергеп-тексерудің басталуың атаңыз?
30. Жауап алу үзіліссіз неше сағаттан артық жүргізілмеуге тиіс?
31. «Күзетпен ұстау» бұлтартпау шарасының жалпы мерзіміне кіреді?
32. Қазақстан Республикасының ҚПК сәйкес айыптау актісінің мазмұның атаңыз?
33. Айыптау актісінің сипаттама–уәждеу бөлігінде қандай мәселе көрсетіледі?
34. Айыптау актісінің кіріспе бөлігінде қандай мәліметтер көрсетіледі?

35. Сотқа дейінгі тергеп-тексеру бойынша жеке тапсырма беруге кім құқылы?
36. Бір объектіні қайталап қарап-тексеру келесі жағдайда мүмкін:
37. Қандай жағдайда сараптама тағайындалады?
38. Сотқа дейінгі тергеп-тексеру кезінде айғақрады сол жерде қарап-тексеру және нақтылау тергеу әрекеті не үшін жүргізіледі?
39. Күдіктіні ұстау алу келесідей қылмыстық процестік мерзімде жүзеге асырылады:
40. Сотқа дейінгі тергеу-тексеру кезінде жедел-іздігіру қызметінің нәтижелерін пайдалануға бола ма?
41. Тергеуші, анықтаушы өзі куә болған қылмыстық құқық бұзушылық бойынша сотқа дейінгі тергеп-тексеру жүргізе алады ма?
42. Іс бойынша іс жүргізуді болғызбайтын мән-жайлар атаңыз?
43. Кепіл бұлтартпау шарасы қолданылады:
44. Іс материалдарымен кімдерді таныстырамыз?
45. Бұлтартпау шарасы ретінде қосымша шектеуді атаңыз:
46. Тергеушінің күзетпен ұстау өтінішін қолдауда прокурор жауап алады:
47. Шақыру бойынша келу туралы міндеттеме кімнен алынуы мүмкін:
48. Көрсетілген бұлтартпау шараларының ішінде қайсысына прокурордың санкциясы қажет?
49. Күдіктінің лауазымынан уақытша шеттетуге бұл:
50. Ұстау алу мерзімі есептеледі:
51. Электрондық бақылау құралдарын қолдану тәртібін, шарттары мен негіздерін кім айқындайды?
52. Ешқандай кетпеу және тиісті мінез-құлық туралы қолхат беру бұлтартпау шарасын күдікті бұзғаны үшін қандай салдар болуы мүмкін?
53. Қылмыстық-процестік ұстау алу бұл:
54. Прокурор күзетпен ұстау санкция беру туралы қолдау туралы қаулысын, сондай ақ оның негізділігін растайтын материалдарды ұстау мерзімі аяқталғанға дейінқанша сағаттан кешіктірілмей сотқа табыс етуі тиіс?
55. Күдіктіге, айыпталушыға бір мезгілде екі және одан да көп бұлтартпау шараларын қолдануға болады ма?
56. Күдіктіге тергеу әрекеттерін жүргізу үшін бір Тергеу изоляторынан екіншісіне кезең-кезеңмен алдырту рұқсат етіледі ме?
57. Мәжбүрлеп алып келу қолданылуы мүмкін:
58. Басқа да мәжбүрлеу шаралары қолданылуы мүмкін:
59. Қылмыстық-процестік ұстау алу мына қылмыстық құқық бұзушылықтарды жасағаны үшін қолданылуы мүмкін:
60. Қазақстан Республикасының ҚПК сәйкес қылмыс жасаған тұлғаны ұстап алуға құқылы:
61. Қылмыстық процестік ұстау алу жүргізілгенде қандай құжаттар толырылады?

62. Қылмыстық процестік ұстау алу жүргізілгенде неше сағат ішінде прокурор мен туысқандары хабарландырылады?
63. Сотқа дейінгі жеделдетілген тергеп-тергеу неше тәулік ішінде аяқталуға тиіс?
64. Қандай жағдайда сотқа дейінгі жеделдетілген тергеп-тексеру қолданылмайды?
65. Қазақстан Республикасының Қылмыстық процестік кодексі неше баптан тұрады?
66. Процестік мәжбүрлеу шаралары адам мен азаматтың құқықтары мен бостандықтарын шектей алады ма?
67. Жеке тұлғаға бұлтартпау шарасын қолдану арқылы жауап алу үшін тұрғынжайдан шықпау туралы қандай құжат толтырылады;
68. Күзетпен ұсталып алынғандар және ұсталып алынғандар қайда қамалады?
69. Күдікті мен айыпталушының жасаған қылмыстық құқық бұзушылығы үшін заңмен реттелеме?
70. Қылмыстық құқық бұзушылық жасады деп күдік келтірілген процестік ұстап алынған адам қорғаушымен кездесуге құқығы бар ма?
71. Ұстап алынған күдіктінің туысқандары жазбаша хабардар болуы керек па?
72. Кәмелетке толмағандарға күзетпен ұстау бұлтартпау шарасы қолданылады ма?
73. Кәмелетке толмағандарға сотқа дейінгі тергеп-тексеруде қолданылатын жоғарғы күзетпен ұстау мерзімі?
74. Кәмелетке толмағандарға күзетпен ұстау түрінде бұлтартпау шарасы қандай жағдайда қолданылмайды?
75. Қылмыстық қудалау органдарында қамтамасыз ету мақсатына байланысы көрсетілген бұлтартпау шараларының қайсысы белсенді;
76. Қылмыстық құқық бұзушылық жасады деген күдік бойынша ұстап алынған адамның ұстау уақыты өткен соң УҰИ бастығы қандай іс әрекет жасауға тиісті?
77. Күдікті ретінде ұсталған адамның отбасының кәмелетке толған мүшелерінен өзге адамдарға оның ұсталғандығы жайлы хабарланады ма?
78. Қандай жағдайда және қандай мақсатпен қылмыстық құқық бұзушылық жасаған адамды ұстау алу жүзеге асырылады ?
79. Тоқтатылған қылмыстық істі зерделеу нәтижелері бойынша прокурор қандай шешім қабылдайды?
80. Ұстап алу мерзімі бітуіне қандай мерзім қамау УҰИ бастығы тергеушіге айыптау танымау туралы факт бойынша хабарлау тиіс;
81. Тергеуші күдіктіге құқықтарын немесе шешімін түсіндіруге міндетті ме?
82. Бұлтартпау шарасында « кепіл » санкциясы кіммен беріледі?

83. Сотқа дейінгі тергеп-тексеруде бұлтартпау шарасына өзгертулер рұқсат етіле ме?
84. Бұлтартпау шарасында қандай процессуалдық құжат толтырылады?
85. Мүлкін тәркілеу тергеушінің құқықтары мен міндеттеріне жатама?
86. Қандай заттар мүлктік тәркілеуге жатпайды?
87. Жеке мүлікті тәркілеу қанша мөлшерде қолданылады?
88. Күштеп әкелу қандай уақытта жүзеге асырылады?
89. Сотқа дейінгі тергеп-тексеруде күштеп әкелу кіммен жүзеге асырылады?
90. Мүлікті тәркілеу кезінде қандай процессуалдық құжаттар толтырылады?
91. Сотқа дейінгі тергеп-тексеруде мүлікті тәркілеу кіммен қолданылады?
92. Мүлікке тыйым салумен бірге тінту жүргізіледі ме?
93. Күзетпен ұстау және ұйқамақ процедурасы немен регламенттеледі?
94. Үкімді қамтамасыз ету мақсатында бұлтартпау шаралары қолданылуы мүмкін бе?
95. Аталған тұлғалардың қайсысы процестік мәжбүрлеу шарасын қолдануға санкция беруге құқылы?
96. Процестік ұстап алынғандарды УҰИ-да ұстауға бола ма?
97. Кәмелетке толмаған тұлғаларды күштеп әкелуге бола ма?
98. Қылмыстық істі ақталмайтын негіздер бойынша тоқтатқан кезде қандай статистикалық карточкалар толтырылады?
99. Қылмыстық істің мерзімін үзген кезде қандай статистикалық карточкалар толтырылады?
100. Есірткі заттарды тәркілеген немесе жойған кезде қандай статистикалық карточкалар толтырылады?

3.14. Құрастырған: Қылмыстарды сотқа дейінгі тергеу кафедрасының аға оқытушысы полиция капитаны Жақсыбаев Б.Е.

0
1
7
Ж
·
«
—
—
—
»
—
—
—
—
—
—
—
—
—
—

«Жеке тұлғаға және меншікке қарсы қылмыстық
құқық бұзушылықтарды тергеп-тексеру» пәні бойынша оқу - әдістемелік
қамтамасыз ету картасы

№ п/п	Оқу-әдістемелік құжаттардың аты	Авторы	Қазақ тілінде (шыққан аттары)	Орн (шық
1	2	3	4	
	Оқу-теориялық басылып			
1.	Оқу құралы	1. Сарсенбаев Т.Е.		Уголовнь

		<p>Хан А.Л.</p> <p>2. Сарсенбаев Т.Е. Смирнов С.В. Хан А.Л.</p> <p>3. Сарсенбаев Т.Е. Смирнов С.В. Хан А.Л.</p> <p>4. Авторлық ұжым А.Н.Ахпанов басқарумен</p> <p>5. Авторлық ұжым Т.Е.Сарсенбаев басқарумен</p> <p>6. Авторлық ұжым. Хановтың Т.А.жалпы басқарумен</p> <p>7.Т.Н:Сүлейменов</p>	<p>Бөтеннің мүлкін ұрлауға қатысты қылмыстық істі тергеу:оқу тәжірибелік құрал.-Қарағанды: 2010ж.</p> <p>Қылмыстық іс жүргізу актілерінің үлгілері (сотқа дейінгі саты) : Тәжірибелік оқу құралы.- Қарағанды: Болашақ Баспа: 2010ж.</p>	<p>Досудебн производ пособие- «Фолиант</p> <p>Расследов уголовно чужого учебно-пр пособие.- групш, 200</p> <p>Примерно уголовно- процессуа досудебно производ практичес Алматы: 2006г.</p> <p>Коммента изменени дополнен Уголовно процессуа Республи</p> <p>Междунар наркобизн</p>
--	--	---	---	--

				Противоп деятельно организов
2.4	Дәріс қоры, авторлық дәріс курсы			
	Тәжірибелік-оқу басылым:			
1.	Тесттік тапсырмалар	1.Кафедраның авторлық ұжымы 2.Кафедраның авторлық ұжымы	ҚБСО пәні бойынша тергеу-криминалистикалық мамандығы 3 курс тыңдаушыларына арналған тест тапсырмалары ҚБСО пәні бойынша жедел- іздестіру мамандығы 3 курс тыңдаушыларына арналған тест тапсырмалары	Вопросы слушател следствен криминал специализ Вопросы слушател оперативн специализ
2.	Электрондық оқу құралы	А.О.Тяжина А.Л.Хан А.К.Калиев	Қылмыстық істер бойынша сотқа дейінгі өндіріс: электрондық оқу құрал.- Қарағанды, 2010ж.	
3.	Электрондық оқу құралы	Т.Н:Сүлейменов А.Қ.Калиев		Междунар наркобизн Противоп деятельно организов 2010 ж.
	Оқу-әдістемелік басылым:			
1.	Дипломдық жұмыс дайындау бойынша әдістемелік ұсыным	Кафедраның авторлық ұжымы	Дипломдық жұмыстарды дайындау, ресімдеу және қорғауға ұсыну жөніндегі ереже және әдістемелік нұсқаулар	Положени методиче по оформлен лению дипломн
2.	2 курс тыңдаушыларына тәжірибемен танысу өту және оны ұйымдастыру бойынша әдістемелік ұсыным	Кафедраның авторлық ұжымы	ҚР ІІМ органдарының тергеу бөлімдерінде тергеу-криминалистикалық мамандығы 2 курс тыңдаушыларының танысу тәжірибесін ұйымдастыру және жүргізу бойынша	Программ методиче по ор проведени ознакоми практики курса криминал

			әдістемелік нұсқаулар мен бағдарлама	специализациялық следственных действиях М
3.	3 курс тыңдаушыларына қосымша тәжірибе өту және оны ұйымдастыру бойынша әдістемелік ұсыным	Кафедраның авторлық ұжымы	ҚР ІІМ органдарының тергеу бөлімдерінде тергеу-криминалистикалық мамандығы 3 курс тыңдаушыларының қосымша тәжірибесін жоспарланған сабақтардан тыс тәжірибе ұйымдастыру және жүргізу бойынша әдістемелік нұсқаулар мен бағдарлама	Программалар методикалық орталықтарда өткізіліп, практикалық жұмысқа уақыт бөлініп, курсқа қатысушылар криминалистикалық следственный подразделени
4.	Тәжірибе өту және оны ұйымдастыру бойынша әдістемелік ұсыным	Кафедраның авторлық ұжымы	ҚР ІІМ органдарының тергеу бөлімдерінде тергеу-криминалистикалық мамандығы 4 курс тыңдаушыларының тағылым-дамасын ұйымдастыру және жүргізу бойынша әдістемелік нұсқаулар мен бағдарлама	Программалар методикалық орталықтарда өткізіліп, слушателям тағайындалған, ственно-криминалистикалық специализациялық следственный подразделени
5.	Магисторлық диссертация дайындау және рәсімдеу бойынша әдістемелік ұсыным	Кафедраның авторлық ұжымы	Магистрлік диссертацияны дайындау, ресімдеу және қорғау тәртібі жөніндегі әдістемелік ұсынымдар	Методикалық рекомендациялар, подготовленные и защите дис-серта
	Оқу-әдістемелік кешені:			
1.	Мамандық бойынша оқу-әдістемелік кешені	Кафедраның авторлық ұжымы		
2.	Пән бойынша оқу-әдістемелік кешені	Кафедраның авторлық ұжымы		
	Электрондық оқу-әдістемелік кешені:			
1.	Компьютердің көмегімен көрсетілетін, оқу-әдістемелік кешені,	Кафедраның авторлық ұжымы		
2.	Электрондық түрде тестер	Кафедраның авторлық ұжымы	ҚБСО пәні бойынша тергеу-криминалистикалық мамандығы 3 курс тыңдаушыларына арналған тест	Вопросы слушателям следственный криминалистикалық специализациялық следственный подразделени

			тапсырмалары ҚБСО пәні бойынша жедел- іздестіру мамандығы 3 курс тыңдаушыларына арналған тест тапсырмалары	Вопросы слушателей оперативной специализации
3.	Тексты учебных пособий	1 Т.Е.Сарсенбаев С.В. Смирнов А.Л.Хан 2. Т.Е.Сарсенбаев С.В. Смирнов А.Л.Хан 3.Авторлық ұжым Т.Е.Сарсенбаевтың басқарумен	 Бөтеннің мүлкін ұрлауға қатысты қылмыстық істі тергеу:оқу тәжірибелік құрал.-Қарағанды: 2010ж. Қылмыстық іс жүргізу актілерінің үлгілері (сотқа дейінгі саты) : Тәжірибелік оқу құралы.- Қарағанды: Болашақ Баспа: 2010ж.	Расследование уголовного дела чужого учебно-пр пособие.- групп, 200

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ІІМ БӘРІМБЕК БЕЙСЕНОВ атындағы
ҚАРАҒАНДЫ АКАДЕМИЯСЫ

Заң институты
Қылмыстарды сотқа дейінгі тергеу кафедрасы

Заң институты күндізгі оқу факультеті 3 курс курсанттарына (2014 ж. алым) 2016-2017 оқу жылына 6 семестр «Жеке тұлғаға және меншікке қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтарды тергеп-тексеру» пәнін оқыту бойынша

ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛАР

Қарағанды, 2017

Заң институты күндізгі оқу факультеті 3 курс курсанттарына (2014 ж. алым) 2016-2017 оқу жылына 6 семестр «Жеке тұлғаға және меншікке қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтарды тергеп-тексеру» пәнін оқыту бойынша

ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛАР

«Жеке тұлғаға және меншікке қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтарды тергеп-тексеру» оқу пәні болашақта оқу орнын бітіріп, тағылымдамадан өтіп, тергеушінің лауазымында өз функционалдық міндеттерін тез арада дербес атқара алатын, бейімделуге қабілетті маманның қалыптасуына бағытталады.

«Жеке тұлғаға және меншікке қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтарды тергеп-тексеру» оқу пәнін оқыту 6 семестрде қарастырылған. Сабақ жоспарына сәйкес курсанттар семестр кезінде қылмыстың әр түрлі категориялары бойынша қылмыстық қарап-тексерулерді өткізу әдістемесін, оның ішінде жеке түрлері бойынша, жергілікті жерлерді, үй-жайларды, заттарды, құжаттарды, адамдарды, мәйіттерді, өлекселерді қарау және кіріспе жаттығуларға сәйкес тиісті іс жүргізу құжаттарын толтыруды жүзеге асырады.

Сабақ өту барысында курсанттар азаматтардың жеке мүлкін ұрлау, өлтіру, зорлау, бұзақылық, жас балаларға қатысты азғындық әрекеттер және т.б. жасау фактісі бойынша қылмыстық қарауларды құру дағдыларына үйренеді. Оқу сабағының тәртібі тергеу жүргізудің кезеңдері және дәлелдемелерді жинау мүмкіндігі бойынша тергеулік жағдайлардың өзгеруін ескере отырып құрылған.

Әрбір тәжірибелік сабақ кезінде курсанттар тергеулік жағдайларға талдау жасайды, қажетті детерминацияланған тергеу немесе процессуалдық әрекеттерді құрастырады және еліктеу жүргізеді, тиісті әрекеттердің нәтижелері бойынша нақты тергеу кезеңіне байланысты құжаттар кешенін дайындайды және ұсынады. Осының нәтижесінде оқу блогын аяқталғаннан кейін қылмыстық құжаттар макеті құрылып, бұл оқытушының тексеруінен

өткеннен соң курсантты емтихандық сессияға жіберілуіне негіз болып табылады.

«Жеке тұлғаға және меншікке қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтарды тергеп-тексеру» пәнін ойдағыдай оқыту үшін кафедра сабақ жоспарларын ескере отырып, алдағы сабақтарға дайындалу және жіберілген сабақтарды өтеудің сапасын қамтамасыз ету мақсатында осы әдістемелік кеңестерді ұсынады, яғни бұл курсанттарға оқу курсы бойынша сабақ жоспарларында қандай да бір себептермен қамтылмай қалған қажетті ақпаратты қалпына келтіруге мүмкіндік береді.

Алдағы сабаққа дайындалу өзіне келесілерді кіргізеді:

- алдағы сабақ жоспарына талдау жасау (тақырыпты анықтау, сабақтың мазмұны; сабақта қаралатын сұрақтарды зерттеу; жоспарланған жағдайларға талдау жасау; осы ұсынылған жағдайлардан шығатын тапсырмаларды меңгеру және шешу; сабақ алдында тұрған міндеттер көлемін анықтау);

- теориялық дайындық (ұсынылатын нормативті-құқықтық актілермен, оқулықтармен және ғылыми әдебиеттермен танысу; жұмыс дәптерлеріне зерттелетін маңызды негізгі қайнар көздердің ережелерін конспектілеу; өзіндік бақылауға арналған сұрақтарды ұғыну; сабақ жоспарларында көзделген тәжірибелік тапсырмаларды шешу үшін қажет болатын ақпараттарды іріктеу; дәріс материалдарын қайталау; сабақтың тақырыбы шегіндегі эмпирикалық материалдармен танысу (сот-тергеу тәжірибесі материалының мұрағаты);

- тәжірибелік жұмыс (нәтижелерін жұмыс дәптерлеріне жазу арқылы көзделген жаттығулар бойынша тапсырмаларды орындау; процессуалдық құжаттардың жобаларын құрастыру);

- консультациялық жұмыс (оқытушыдан меңгеру бойынша қиындық тудыратын жекелеген сұрақтар бойынша түсініктер алу; ерекше қызығушылық тудыратын әдебиеттердің қайнар көздері анықтау; өзіндік дайындыққа көзделген басқа да есептерді шешу бойынша әдістемелік көмек алу).

Қарастырылып отырған тақырыптар бойынша теориялық сипаттағы ақпаратты, оқулықтардың электронды нұсқаларын, монографияларды, оқу құралдарын, жинақталған қылмыстық іс макеттері массивін, процессуалдық құжаттар үлгілерін, Бас прокуратура және ПМ нормативтік актілерінің жинағын пайдалана отырып, кафедрадан алуға болады.

Курсанттардың сабаққа дайындалуы бойынша қажетті жағдайлар:

- дәрістердің конспектілері мен нормативтік құжаттардың болуы;
- тапсырмалардың шешімдері және процессуалдық құжаттардың жобалары бар жұмыс дәптерлерінің болуы;
- жеке параққа толық және дұрыс толтырылған процессуалдық құжаттардың болуы (жіберілген сабақтарды өтеу немесе қанағаттанарлықсыз баға алған жағдайларда);
- тергеу барысының жағдайы туралы баяндай алуы (ағымдағы тергеулік жағдай бойынша);
- қарастырылған жағдайларда тергеушінің (тергеу тобы қатысушыларының) нақты бір тергеу әрекетін немесе процессуалдық әрекетті жүргізу барысындағы тергеушінің әрекеттері алгоритмін білуі (конспектісінің болуы).

Кеңес беру жұмыстары мен өтемдер қабылдауды кафедраның кезекші оқытушысы, сондай-ақ белгіленген кестеге сәйкес топқа сабақ жүргізетін оқытушы өзіндік дайындықта күнделікті жүзеге асырады.

Сабаққа дайындалу барысында курсанттарға бұрынырақта оқытылған тақырыптарды қайталаумен қатар, сабақ жоспарында ұсынылатын монографиялық және оқу әдебиеттерін қосымша оқу, сот-тергеу тәжірибесін жалпылау, тергеу жүргізудің алғы (озық) әдістерін оқу жөнінде ұсыныстар беріледі .

Сабақ жоспарларында қарастырылған ұқсас, яғни курсанттар сабақ барысында жүргізетін тергеулік және процессуалдық әрекеттердің мазмұны мен нәтижелері туралы ақпарат кафедрада сақталатын мұрағаттық қылмыстық істерде бар, сондай-ақ академияның жалпы кітапханасында

кафедра ұжымының қатысуымен дайындалған тәжірибелік және оқу-тәжірибелік құралдарда бар.

Қарастырылған тақырыптар бойынша теориялық сипаттағы ақпаратты оқулықтардың, монографиялардың, оқу құралдарының, нысандалған массивті қылмыстық іс макеттерінің, процессуалдық құжаттар үлгілерінің, Қазақстан Республикасының ІІМ және Бас Прокуратурасының нормативтік актілер жинағының, Қазақстан Республикасының Жоғарғы сотының Нормативтік қаулыларының электронды нұсқалары қорын пайдалану арқылы кафедрадан алуға болады.

«Жеке тұлғаға және меншікке қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтарды тергеп-тексеру» пәнін 6 семестрде қарастырылған. 6 семестр курсанттардың емтихан тапсырумен аяқталады.

Қылмыстарды сотқа дейінгі тергеу

кафедрасының бастығы з.ғ.к.

полиция полковнигі

Қалиев А.Қ.

ҚСДТ кафедрасының отырысында талқыланып мақұлданды.

Хаттама № ____ « » _____ 2017 ж.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ИМ
БӘРІМБЕК БЕЙСЕНОВ АТЫНДАҒЫ
ҚАРАҒАНДЫ АКАДЕМИЯСЫ

Заң институты
Қылмыстарды сотқа дейінгі тергеу кафедрасы

«Жеке тұлғаға және меншікке қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтарды тергеп-тексеру» пәні бойынша Заң институты күндізгі оқу факультеті 3 курс курсанттарына (2014 ж. алым) 2016-2017 оқу жылына 6 семестрге арналған курсанттардың оқу жетістігін бағалау және бақылау материалдары.

Қарағанды, 2017
Арнайы аудиториялар, оқу-әдістемелік кабинеттер тізімі.

Кафедрада «Жеке тұлғаға және меншікке қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтарды тергеп-тексеру» пәні бойынша сабақтарды өткізу аудиториясы жоқ.

ҚСДТ кафедрасының бастығы
полиция полковнигі

Қалиев А.Қ.

2016-2017 оқу жылына «Жеке тұлғаға және меншікке қарсы қылмысты құқық бұзушылықтарды тергеп-тексеру» пәнінен тергеу-криминалистикалық мамандығы бойынша 3 курс КОФ (2014 ж. алым) курсанттарына арналған оқу танымдық, қосымша, өндірістік практикадан өту және есеп беру құжаттар нысаны бойынша әдістемелік нұсқаулық мамандық бойынша оқу-әдістемелік кешенінде тігілген.

Қылмыстарды алдын ала тергеу
кафедрасының бастығы
полиция полковнигі

Қалиев А.Қ.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ІІМ БӘРІМБЕК БЕЙСЕНОВ атындағы
ҚАРАҒАНДЫ АКАДЕМИЯСЫ

«БЕКІТЕМІН»
Қылмыстарды сотқа дейінгі
тергеу кафедрасының бастығы
полиция полковнигі
А.Қ.Қалиев
« ____ » _____ 2016 ж.

Әдістемелік талдау
КОФ 3 курс курсанттарына
«Жеке тұлғаға және меншікке қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтарды
тергеп-тексеру» пәні бойынша

Тақырып №4: «Адам өлтіру қылмыстарын тергеп-тексерудегі тергеушінің қызметі».

Сабақтың түрі: семинар - 1 сағат.

Сабақтың мақсаты: Сотқа дейінгі тергеп-тексерудің басталуын, басталу себептерін, нысандарын, мерзімдерін курсанттарға ұғындыру, дәлелдемелермен жұмыс істеуде басқада нормативтік актілерді және заңдарды қолдануды үйретуге қалыптастыру, білікті, сапалы және дұрыс бекіту, тиісті процессуалдық құжаттарды құрастыру, тергеулік қарап-тексеру жүргізуге кәсіби қалыптастыру.

Сабакқа ұсынылған әдебиеттер:
Нормативтік құқықтық актілер:

1. 30.08.1995 жылғы Қазақстан Республикасының Конституциясы.
2. 03.07.2014 жылғы Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексі.
3. 04.07.2014 жылғы Қазақстан Республикасының Қылмыстық процестік кодексі.
4. «Қылмыстық құқық бұзушылықтар туралы арыздар мен хабарларды қабылдау және тіркеу, сондай-ақ Сотқа дейінгі тергеп-тексерудің бірыңғай тізілімін жүргізу қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Бас Прокурорының 2014 жылғы 19 қыркүйектегі № 89 Бұйрығы. (10.08.2015 жылғы № 99 және 23.09.2016 № 148 жылғы өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы ҚРБП бұйрығы.)
5. ҚР ПМ 28.06.2011 жылғы №311 бұйрығы «Ішкі істер органдарындағы жедел тергеу топ кезекшілерінің келіп түскен арыздар мен хабарларға бірыңғай тәртіпте қарау туралы нұсқаулықты бекіту».
6. Қазақстан Республикасы ішкі істер органдарының тергеу, анықтау бөліністерінің және әскери-тергеу бөліністерінің қызметін жетілдіру бойынша шаралар туралы Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің 2015 жылғы 16 наурыздағы № 220 бұйрығы.
7. Қазақстан Республикасының Бас прокурорының «Тергеу әрекетінде нәтижелерін бекіту барысында техникалық құралдарды қолдану нұсқауын бекіту» 31.05.2012 жылғы № 68 бұйрығы.
8. 05.07.2000 жылғы Қазақстан Республикасының Заңы «Қылмыстық процеске қатысушы адамдар, мемлекеттің қорғауында».
9. «Ішкі істер органдарының құзыретіне жатқызылған қылмыстық құқық бұзушылықтар бойынша алдын ала тергеуді және анықтауды ұйымдастыру жөніндегі нұсқаулық» Қазақстан Республикасының ПМ 2015 жылғы 16 наурыздағы № 200 бұйрығына қосымша.
10. «Сот-медициналық сараптаманы ұйымдастыру және жүргізу тәртібі туралы нұсқаулықты бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2010 жылғы 20 мамырдағы N 368 Бұйрығы.

Сабактың жоспары.

1. Ұйымдастыру сұрақтары.	5 минут.	Кіріспе сөзде тақырыптың маңыздылығын атап өту. Сабаққа қатысып отырған курсанттарды тексеру.
2. Жаттығу: Семинар сұрақтары: 1.Адам өлтіру қылмыстарын тергеп-тексерудің жалпы сипаттамасы. 2.Адам өлтіру қылмыстарын тергеп-тексеру барысында бірінші кезекте және кейін жүргізілетін тергеу әрекеттері. 3.Адам өлтіру қылмыстарын тергеп-тексеру барысында тағайындалатын сараптамалардың түрлері.	40 минут	Тапсырма: Ауызша жауап беру.
3. Қортынды.	5 минут	Семинар сабаққа қорытынды жасау. Белсенді қатысқан курсанттарды бағалау. Келесі сабақтың тақырыбын атау.

3. Курсанттардың дағдысын және икемділігін, білімдерін бағалау және бақылау тәртібі.
- Курсанттардың білімдерін рейтингтік балдық жүйеде бағалау.

4. Оқу материалдық қамтамасыз ету (көрнекі-оқу құралы, анықтама материалдар, ТБҚ және т.б.)

- 04.07.2014 жылғы Қазақстан Республикасының Қылмыстық процестік кодексі.
- Оқытылып жатқан пән бойынша сабақ жоспары;
- Пән бойынша оқу құралы;

5. Курсанттардың келесі сабаққа дайындалуға өзіндік жұмысқа тапсырма.

№ 1 тақырып «Адам өлтіру қылмыстарын тергеп-тексерудегі тергеушінің қызметі» бойынша 1-ші тәжірибелік сабаққа дайындалу. Қарап-тексеру хаттамасын құрастыру.

Әдістемелік талдауды дайындаған:
кафедра аға оқытушысы
полиция капитаны

Б.Е.Жақсыбаев

ПӘС төрағасы:
кафедра аға оқытушысы
полиция подполковнигі

А.Ж.Бейсенбаев

2017 ж. «___» _____ № _____ ПӘС отырысында талқыланды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ІІМ БӘРІМБЕК БЕЙСЕНОВ атындағы
ҚАРАҒАНДЫ АКАДЕМИЯСЫ

«БЕКІТЕМІН»
Қылмыстарды сотқа дейінгі
тергеу кафедрасының бастығы
полиция полковнигі
А.Қ.Қалиев
«_____» _____ 2017 ж.

Әдістемелік талдау
КОФ 3 курс курсанттарына
«Сотқа дейінгі тергеп-тексеру» арнайы курсы бойынша

Тақырып №4: «Күдіктінің мәртебесін анықтау және күдіктіден жауап алуды ұйымдастыру бойынша қызметі».

Сабақтың түрі: 4-ші тәжірибелік - 1 сағат.

Сабақтың мақсаты: Сотқа дейінгі тергеп-тексерудің басталуын, басталу себептерін, нысандарын, мерзімдерін курсанттарға ұғындыру, дәлелдемелермен жұмыс істеуде басқада нормативтік актілерді және заңдарды қолдануды үйретуге қалыптастыру, білікті, сапалы және дұрыс бекіту, тиісті процессуалдық құжаттарды құрастыру, тергеулік қарап-тексеру жүргізуге кәсіби қалыптастыру. Күдіктіден жауап алуды үйрету.

Сабаққа ұсынылған әдебиеттер:
Нормативтік құқықтық актілер:

1. 30.08.1995 жылғы Қазақстан Республикасының Конституциясы.
2. 03.07.2014 жылғы Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексі.
3. 04.07.2014 жылғы Қазақстан Республикасының Қылмыстық процесілік кодексі.
4. «Қылмыстық құқық бұзушылықтар туралы арыздар мен хабарларды қабылдау және тіркеу, сондай-ақ Сотқа дейінгі тергеп-тексерудің бірыңғай тізілімін жүргізу қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Бас Прокурорының 2014 жылғы 19 қыркүйектегі № 89 Бұйрығы. (10.08.2015 жылғы № 99 және 23.09.2016 № 148 жылғы өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы ҚРБП бұйрығы.)
5. ҚР ІІМ 28.06.2011 жылғы №311 бұйрығы «Ішкі істер органдарындағы жедел тергеу топ кезекшілерінің келіп түскен арыздар мен хабарларға бірыңғай тәртіпте қарау туралы нұсқаулықты бекіту».
6. Қазақстан Республикасы ішкі істер органдарының тергеу, анықтау бөліністерінің және әскери-тергеу бөліністерінің қызметін жетілдіру бойынша шаралар туралы Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің 2015 жылғы 16 наурыздағы № 220 бұйрығы.
7. Қазақстан Республикасының Бас прокурорының «Тергеу әрекетінде нәтижелерін бекіту барысында техникалық құралдарды қолдану нұсқауын бекіту» 31.05.2012 жылғы № 68 бұйрығы.
8. 05.07.2000 жылғы Қазақстан Республикасының Заңы «Қылмыстық процеске қатысушы адамдар, мемлекеттің қорғауында».
9. «Ішкі істер органдарының құзыретіне жатқызылған қылмыстық құқық бұзушылықтар

бойынша алдын ала тергеуді және анықтауды ұйымдастыру жөніндегі нұсқаулық» Қазақстан Республикасының ПМ 2015 жылғы 16 наурыздағы № 200 бұйрығына қосымша.

10. «Сот-медициналық сараптаманы ұйымдастыру және жүргізу тәртібі туралы нұсқаулықты бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2010 жылғы 20 мамырдағы N 368 Бұйрығы.

Сабақтың жоспары.

1. Ұйымдастыру сұрақтары.	5 минут.	Кіріспе сөзде тақырыптың маңыздылығын атап өту. Сабаққа қатысып отырған курсанттарды тексеру.
2. Жаттығу. Күдіктіден жауап алу.	40 минут	Тапсырма: 3. Күдіктіден жауап алу хаттамасын құрастыру. 4. Күдіктіден жауап алу тергеу әрекетіне еліктеу жүргізу.
3. Қорытынды.	5 минут	Тәжірибелік сабаққа қорытынды жасау. Белсенді қатысқан курсанттарды бағалау. Келесі сабақтың тақырыбын атау.

3. Курсанттардың дағдысын және икемділігін, білімдерін бағалау және бақылау тәртібі.

- Курсанттардың білімдерін рейтингтік балдық жүйеде бағалау.

4. Оқу материалдық қамтамасыз ету (көрнекі-оқу құралы, анықтама материалдар, ТБҚ және т.б.)

- 04.07.2014 жылғы Қазақстан Республикасының Қылмыстық процесстік кодексі.

- Оқытылып жатқан пән бойынша сабақ жоспары;

- Пән бойынша оқу құралы;

5. Курсанттардың келесі сабаққа дайындалуға өзіндік жұмысқа тапсырма.

№ 4 тақырып «Күдіктінің мәртебесін анықтау және күдіктіден жауап алуды ұйымдастыру бойынша қызметі» бойынша 4-ші тәжірибелік сабаққа дайындалу. Күдіктіге медициналық куаландыруды тиісті нұсқау талаптарына сай өткізу.

Әдістемелік талдауды дайындаған:

кафедра аға оқытушысы

полиция капитаны

Б.Е.Жақсыбаев

ПӘС төрағасы:

кафедра аға оқытушысы

2017 ж. «___» _____ № _____ ПӘС отырысында талқыланды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ІІМ БӘРІМБЕК БЕЙСЕНОВ атындағы
ҚАРАҒАНДЫ АКАДЕМИЯСЫ

«БЕКІТЕМІН»
Қылмыстарды сотқа дейінгі
тергеу кафедрасының бастығы
полиция полковнигі
А.Қ.Қалиев
«___» _____ 2017 ж.

Әдістемелік талдау
КОФ 3 курс курсанттарына
«Сотқа дейінгі тергеп-тексеру» арнайы курсы бойынша

Тақырып №4: «Күдіктінің мәртебесін анықтау және күдіктіден жауап алуды ұйымдастыру бойынша қызметі».

Сабактың түрі: 3-ші тәжірибелік - 1 сағат.

Сабактың мақсаты: Сотқа дейінгі тергеп-тексерудің басталуын, басталу себептерін, нысандарын, мерзімдерін курсанттарға ұғындыру, дәлелдемелермен жұмыс істеуде басқада нормативтік актілерді және заңдарды қолдануды үйретуге қалыптастыру, білікті, сапалы және дұрыс бекіту, тиісті процессуалдық құжаттарды құрастыру, тергеулік қарап-тексеру жүргізуге кәсіби қалыптастыру. Күдіктіден жауап алуды үйрету.

Сабакқа ұсынылған әдебиеттер:
Нормативтік құқықтық актілер:

11. 30.08.1995 жылғы Қазақстан Республикасының Конституциясы.
12. 03.07.2014 жылғы Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексі.
13. 04.07.2014 жылғы Қазақстан Республикасының Қылмыстық процесстік кодексі.
14. «Қылмыстық құқық бұзушылықтар туралы арыздар мен хабарларды қабылдау және тіркеу, сондай-ақ Сотқа дейінгі тергеп-тексерудің бірыңғай тізілімін жүргізу қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Бас Прокурорының 2014 жылғы 19 қыркүйектегі № 89 Бұйрығы. (10.08.2015 жылғы № 99 және 23.09.2016 № 148 жылғы өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы ҚРБП бұйрығы.)
15. ҚР ІІМ 28.06.2011 жылғы №311 бұйрығы «Ішкі істер органдарындағы жедел тергеу топ кезекшілерінің келіп түскен арыздар мен хабарларға бірыңғай тәртіпте қарау туралы нұсқаулықты бекіту».

16. Қазақстан Республикасы ішкі істер органдарының тергеу, анықтау бөліністерінің және әскери-тергеу бөліністерінің қызметін жетілдіру бойынша шаралар туралы Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің 2015 жылғы 16 наурыздағы № 220 бұйрығы.
17. Қазақстан Республикасының Бас прокурорының «Тергеу әрекетінде нәтижелерін бекіту барысында техникалық құралдарды қолдану нұсқауын бекіту» 31.05.2012 жылғы № 68 бұйрығы.
18. 05.07.2000 жылғы Қазақстан Республикасының Заңы «Қылмыстық процеске қатысушы адамдар, мемлекеттің қорғауында».
19. «Ішкі істер органдарының құзыретіне жатқызылған қылмыстық құқық бұзушылықтар бойынша алдын ала тергеуді және анықтауды ұйымдастыру жөніндегі нұсқаулық» Қазақстан Республикасының ІІМ 2015 жылғы 16 наурыздағы № 200 бұйрығына қосымша.
20. «Сот-медициналық сараптаманы ұйымдастыру және жүргізу тәртібі туралы нұсқаулықты бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2010 жылғы 20 мамырдағы N 368 Бұйрығы.

Сабақтың жоспары.

1. Ұйымдастыру сұрақтары.	5 минут.	Кіріспе сөзде тақырыптың маңыздылығын атап өту. Сабаққа қатысып отырған курсанттарды тексеру.
2. Жаттығу. Күдіктіден жауап алу.	40 минут	Тапсырма: 5. Күдіктіден жауап алу хаттамасын құрастыру. 6. Күдіктіден жауап алу тергеу әрекетіне еліктеу жүргізу.
3. Қорытынды.	5 минут	Тәжірибелік сабаққа қорытынды жасау. Белсенді қатысқан курсанттарды бағалау. Келесі сабақтың тақырыбын атау.

3. Курсанттардың дағдысын және икемділігін, білімдерін бағалау және бақылау тәртібі.
 - Курсанттардың білімдерін рейтингтік балдық жүйеде бағалау.
4. Оқу материалдық қамтамасыз ету (көрнекі-оқу құралы, анықтама материалдар, ТБҚ және т.б.)
 - 04.07.2014 жылғы Қазақстан Республикасының Қылмыстық процесілік кодексі.
 - Оқытылып жатқан пән бойынша сабақ жоспары;
 - Пән бойынша оқу құралы;
5. Курсанттардың келесі сабаққа дайындалуға өзіндік жұмысқа тапсырма.

№ 4 тақырып «Күдіктінің мәртебесін анықтау және күдіктіден жауап алуды ұйымдастыру бойынша қызметі» бойынша 4-ші тәжірибелік сабаққа дайындалу. Күдіктіге медициналық куаландыруды тиісті нұсқау талаптарына сай өткізу.

Әдістемелік талдауды дайындаған:

кафедра аға оқытушысы
полиция капитаны

Б.Е.Жақсыбаев

ПӘС төрағасы:

кафедра аға оқытушысы
полиция подполковнигі

А.Ж.Бейсенбаев

2017 ж. «___» _____ № _____ ПӘС отырысында талқыланды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ІІМ БӘРІМБЕК БЕЙСЕНОВ атындағы
ҚАРАҒАНДЫ АКАДЕМИЯСЫ

«БЕКІТЕМІН»

Қылмыстарды сотқа дейінгі
тергеу кафедрасының бастығы
полиция полковнигі

А.Қ.Қалиев

«___» _____ 2017 ж.

Әдістемелік талдау

КОФ 3 курс курсанттарына

«Сотқа дейінгі тергеп-тексеру» арнайы курсы бойынша

Тақырып №4: «Күдіктінің мәртебесін анықтау және күдіктіден жауап алуды ұйымдастыру бойынша қызметі».

Сабақтың түрі: 2-ші тәжірибелік - 1 сағат.

Сабақтың мақсаты: Сотқа дейінгі тергеп-тексерудің басталуын, басталу себептерін, нысандарын, мерзімдерін курсанттарға ұғындыру, дәлелдемелермен жұмыс істеуде басқада нормативтік актілерді және заңдарды қолдануды үйретуге қалыптастыру, білікті, сапалы және дұрыс бекіту, тиісті процессуалдық құжаттарды құрастыру, тергеулік қарап-тексеру жүргізуге кәсіби қалыптастыру. Күдіктіден жауап алуды үйрету.

Сабаққа ұсынылған әдебиеттер:

Нормативтік құқықтық актілер:

21. 30.08.1995 жылғы Қазақстан Республикасының Конституциясы.
22. 03.07.2014 жылғы Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексі.
23. 04.07.2014 жылғы Қазақстан Республикасының Қылмыстық процесілік кодексі.

24. «Қылмыстық құқық бұзушылықтар туралы арыздар мен хабарларды қабылдау және тіркеу, сондай-ақ Сотқа дейінгі тергеп-тексерудің бірыңғай тізілімін жүргізу қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Бас Прокурорының 2014 жылғы 19 қыркүйектегі № 89 Бұйрығы. (10.08.2015 жылғы № 99 және 23.09.2016 № 148 жылғы өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы ҚРБП бұйрығы.)
25. ҚР ПМ 28.06.2011 жылғы №311 бұйрығы «Ішкі істер органдарындағы жедел тергеу топ кезекшілерінің келіп түскен арыздар мен хабарларға бірыңғай тәртіпте қарау туралы нұсқаулықты бекіту».
26. Қазақстан Республикасы ішкі істер органдарының тергеу, анықтау бөліністерінің және әскери-тергеу бөліністерінің қызметін жетілдіру бойынша шаралар туралы Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің 2015 жылғы 16 наурыздағы № 220 бұйрығы.
27. Қазақстан Республикасының Бас прокурорының «Тергеу әрекетінде нәтижелерін бекіту барысында техникалық құралдарды қолдану нұсқауын бекіту» 31.05.2012 жылғы № 68 бұйрығы.
28. 05.07.2000 жылғы Қазақстан Республикасының Заңы «Қылмыстық процеске қатысушы адамдар, мемлекеттің қорғауында».
29. «Ішкі істер органдарының құзыретіне жатқызылған қылмыстық құқық бұзушылықтар бойынша алдын ала тергеуді және анықтауды ұйымдастыру жөніндегі нұсқаулық» Қазақстан Республикасының ПМ 2015 жылғы 16 наурыздағы № 200 бұйрығына қосымша.
30. «Сот-медициналық сараптаманы ұйымдастыру және жүргізу тәртібі туралы нұсқаулықты бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2010 жылғы 20 мамырдағы N 368 Бұйрығы.

Сабақтың жоспары.

1. Ұйымдастыру сұрақтары.	5 минут.	Кіріспе сөзде тақырыптың маңыздылығын атап өту. Сабаққа қатысып отырған курсанттарды тексеру.
2. Жаттығу. Күдіктіден жауап алу.	40 минут	Тапсырма: 7. Күдіктіден жауап алу хаттамасын құрастыру. 8. Күдіктіден жауап алу тергеу әрекетіне еліктеу жүргізу.
3. Қорытынды.	5 минут	Тәжірибелік сабаққа қорытынды жасау. Белсенді қатысқан курсанттарды бағалау. Келесі сабақтың тақырыбын атау.

3. Курсанттардың дағдысын және икемділігін, білімдерін бағалау және бақылау тәртібі.
- Курсанттардың білімдерін рейтингтік балдық жүйеде бағалау.
4. Оқу материалдық қамтамасыз ету (көрнекі-оқу құралы, анықтама материалдар, ТБҚ және т.б.)

- 04.07.2014 жылғы Қазақстан Республикасының Қылмыстық процестік кодексі.
- Оқытылып жатқан пән бойынша сабақ жоспары;
- Пән бойынша оқу құралы;

5. Курсанттардың келесі сабаққа дайындалуға өзіндік жұмысқа тапсырма.

№ 4 тақырып «Күдіктінің мәртебесін анықтау және күдіктіден жауап алуды ұйымдастыру бойынша қызметі» бойынша 3-ші тәжірибелік сабаққа дайындалу. Күдіктіге медициналық куаландыруды тиісті нұсқау талаптарына сай өткізу.

Әдістемелік талдауды дайындаған:

кафедра аға оқытушысы
полиция капитаны

Б.Е.Жақсыбаев

ПӘС төрағасы:

кафедра аға оқытушысы
полиция подполковнигі

А.Ж.Бейсенбаев

2017 ж. «___» _____ № _____ ПӘС отырысында талқыланды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ІІМ БӘРІМБЕК БЕЙСЕНОВ атындағы
ҚАРАҒАНДЫ АКАДЕМИЯСЫ

«БЕКІТЕМІН»

Қылмыстарды сотқа дейінгі
тергеу кафедрасының бастығы
полиция полковнигі

А.Қ.Қалиев

«___» _____ 2017 ж.

Әдістемелік талдау

КОФ 3 курс курсанттарына

«Жеке тұлғаға және меншікке қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтарды
тергеп-тексеру» пәні бойынша

Тақырып №2: «Денсаулыққа қасақана зиян келтіру қылмыстарын тергеп-тексеруде
тергеушінің ұйымдастырушылық қызметі».

Сабақтың түрі: 2-ші тәжірибелік - 1 сағат.

Сабақтың мақсаты: Сотқа дейінгі тергеп-тексерудің басталуын, басталу себептерін,
нысандарын, мерзімдерін курсанттарға ұғындыру, дәлелдемелермен жұмыс істеуде
басқада нормативтік актілерді және заңдарды қолдануды үйретуге қалыптастыру, білікті,
сапалы және дұрыс бекіту, тиісті процессуалдық құжаттарды құрастыру, тергеулік қарап-

тексеру жүргізуге кәсіби қалыптастыру. Денсаулыққа қасақана зиян келтіру қылмыстарының ауырлығы мен тергеулігін анықтауды ұғындыру.

Сабакқа ұсынылған әдебиеттер:
Нормативтік құқықтық актілер:

31. 30.08.1995 жылғы Қазақстан Республикасының Конституциясы.
32. 03.07.2014 жылғы Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексі.
33. 04.07.2014 жылғы Қазақстан Республикасының Қылмыстық процестік кодексі.
34. «Қылмыстық құқық бұзушылықтар туралы арыздар мен хабарларды қабылдау және тіркеу, сондай-ақ Сотқа дейінгі тергеп-тексерудің бірыңғай тізілімін жүргізу қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Бас Прокурорының 2014 жылғы 19 қыркүйектегі № 89 Бұйрығы. (10.08.2015 жылғы № 99 және 23.09.2016 № 148 жылғы өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы ҚРБП бұйрығы.)
35. ҚР ПМ 28.06.2011 жылғы №311 бұйрығы «Ішкі істер органдарындағы жедел тергеу топ кезекшілерінің келіп түскен арыздар мен хабарларға бірыңғай тәртіпте қарау туралы нұсқаулықты бекіту».
36. Қазақстан Республикасы ішкі істер органдарының тергеу, анықтау бөліністерінің және әскери-тергеу бөліністерінің қызметін жетілдіру бойынша шаралар туралы Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің 2015 жылғы 16 наурыздағы № 220 бұйрығы.
37. Қазақстан Республикасының Бас прокурорының «Тергеу әрекетінде нәтижелерін бекіту барысында техникалық құралдарды қолдану нұсқауын бекіту» 31.05.2012 жылғы № 68 бұйрығы.
38. 05.07.2000 жылғы Қазақстан Республикасының Заңы «Қылмыстық процеске қатысушы адамдар, мемлекеттің қорғауында».
39. «Ішкі істер органдарының құзыретіне жатқызылған қылмыстық құқық бұзушылықтар бойынша алдын ала тергеуді және анықтауды ұйымдастыру жөніндегі нұсқаулық» Қазақстан Республикасының ПМ 2015 жылғы 16 наурыздағы № 200 бұйрығына қосымша.
40. «Сот-медициналық сараптаманы ұйымдастыру және жүргізу тәртібі туралы нұсқаулықты бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2010 жылғы 20 мамырдағы N 368 Бұйрығы.

Сабактың жоспары.

1. Ұйымдастыру сұрақтары.	5 минут.	Кіріспе сөзде тақырыптың маңыздылығын атап өту. Сабаққа қатысып отырған курсанттарды тексеру.
2. Жаттығу. Кіріспе: 09.05.2016 жылы Қарағанды қ. ІІБ кезекші бөліміне азамат М.А.Құсайыновтан телефондық хабарлама түскен, онда ол Қарағанды қаласының Ермекова көшесіндегі №40 үйде орналасқан № 45 пәтерде танысы Н.Н.Мұсақұловпен жеңіс күнін тойлап спирттік ішімдік ішу барысында сөзбен келіспей қалған. Нәтижесінде Н.Н.Мұсақұлов М.А.Құсайыновты соққыға салып, ұрып-соғып дене жарақатын келтірген.	40 минут	Тапсырма: 9. Күдіктіден жауап алу хаттамасын құрастыру. 10. Күдіктіден жауап алу тергеу әрекетіне еліктеу жүргізу.
3. Қортынды.	5 минут	Тәжірибелік сабаққа қорытынды жасау. Белсенді қатысқан курсанттарды бағалау. Келесі сабақтың тақырыбын атау.

3. Курсанттардың дағдысын және икемділігін, білімдерін бағалау және бақылау тәртібі.

- Курсанттардың білімдерін рейтингтік балдық жүйеде бағалау.

4. Оқу материалдық қамтамасыз ету (көрнекі-оқу құралы, анықтама материалдар, ТБҚ және т.б.)

- 04.07.2014 жылғы Қазақстан Республикасының Қылмыстық процестік кодексі.

- Оқытылып жатқан пән бойынша сабақ жоспары;

- Пән бойынша оқу құралы;

5. Курсанттардың келесі сабаққа дайындалуға өзіндік жұмысқа тапсырма.

№ 2 тақырып «Денсаулыққа қасақана зиян келтіру қылмыстарын тергеп-тексеруде тергеушінің ұйымдастырушылық қызметі» бойынша 3-ші тәжірибелік сабаққа дайындалу. Жәбірленушіге сот-медициналық сараптама тағайындау. Күдіктіге медициналық куаландыруды тиісті нұсқау талаптарына сай өткізу.

Әдістемелік талдауды дайындаған:

кафедра аға оқытушысы
полиция капитаны

Б.Е.Жақсыбаев

ПӘС төрағасы:

кафедра аға оқытушысы
полиция подполковнигі

А.Ж.Бейсенбаев

2017 ж. «___» _____ № _____ ПӘС отырысында талқыланды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ІІМ БӘРІМБЕК БЕЙСЕНОВ атындағы
ҚАРАҒАНДЫ АКАДЕМИЯСЫ

«БЕКІТЕМІН»
Қылмыстарды сотқа дейінгі
тергеу кафедрасының бастығы
полиция полковнигі
А.Қ.Қалиев
«___» _____ 2017 ж.

Әдістемелік талдау
КОФ 3 курс курсанттарына
«Жеке тұлғаға және меншікке қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтарды
тергеп-тексеру» пәні бойынша

Тақырып №2: «Денсаулыққа қасақана зиян келтіру қылмыстарын тергеп-тексеруде
тергеушінің ұйымдастырушылық қызметі».

Сабақтың түрі: 3-ші тәжірибелік - 1 сағат.

Сабақтың мақсаты: Сотқа дейінгі тергеп-тексерудің басталуын, басталу себептерін,
нысандарын, мерзімдерін курсанттарға ұғындыру, дәлелдемелермен жұмыс істеуде
басқада нормативтік актілерді және заңдарды қолдануды үйретуге қалыптастыру, білікті,
сапалы және дұрыс бекіту, тиісті процессуалдық құжаттарды құрастыру, тергеулік қарап-
тексеру жүргізуге кәсіби қалыптастыру. Денсаулыққа қасақана зиян келтіру
қылмыстарының ауырлығы мен тергеулігін анықтауды ұғындыру.

Сабакқа ұсынылған әдебиеттер:
Нормативтік құқықтық актілер:

1. 30.08.1995 жылғы Қазақстан Республикасының Конституциясы.
2. 03.07.2014 жылғы Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексі.
3. 04.07.2014 жылғы Қазақстан Республикасының Қылмыстық процесілік кодексі.
4. «Қылмыстық құқық бұзушылықтар туралы арыздар мен хабарларды қабылдау және тіркеу, сондай-ақ Сотқа дейінгі тергеп-тексерудің бірыңғай тізілімін жүргізу қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Бас Прокурорының 2014 жылғы 19 қыркүйектегі № 89 Бұйрығы. (10.08.2015 жылғы № 99 және 23.09.2016 № 148 жылғы өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы ҚРБП бұйрығы.)
5. ҚР ІІМ 28.06.2011 жылғы №311 бұйрығы «Ішкі істер органдарындағы жедел тергеу топ кезекшілерінің келіп түскен арыздар мен хабарларға бірыңғай тәртіпте қарау туралы нұсқаулықты бекіту».
6. Қазақстан Республикасы ішкі істер органдарының тергеу, анықтау бөліністерінің және әскери-тергеу бөліністерінің қызметін жетілдіру бойынша шаралар туралы Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің 2015 жылғы 16 наурыздағы № 220 бұйрығы.
7. Қазақстан Республикасының Бас прокурорының «Тергеу әрекетінде нәтижелерін бекіту барысында техникалық құралдарды қолдану нұсқауын бекіту» 31.05.2012 жылғы № 68 бұйрығы.

8. 05.07.2000 жылғы Қазақстан Республикасының Заңы «Қылмыстық процеске қатысушы адамдар, мемлекеттің қорғауында».
9. «Ішкі істер органдарының құзыретіне жатқызылған қылмыстық құқық бұзушылықтар бойынша алдын ала тергеуді және анықтауды ұйымдастыру жөніндегі нұсқаулық» Қазақстан Республикасының ПМ 2015 жылғы 16 наурыздағы № 200 бұйрығына қосымша.
10. «Сот-медициналық сараптаманы ұйымдастыру және жүргізу тәртібі туралы нұсқаулықты бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2010 жылғы 20 мамырдағы N 368 Бұйрығы.

Сабақтың жоспары.

1. Ұйымдастыру сұрақтары.	5 минут.	Кіріспе сөзде тақырыптың маңыздылығын атап өту. Сабаққа қатысып отырған курсанттарды тексеру.
2. Жаттығу. <i>Кіріспе:</i> 09.05.2016 жылы Қарағанды қ. ИБ кезекші бөліміне азамат М.А.Құсайыновтан телефондық хабарлама түскен, онда ол Қарағанды қаласының Ермекова көшесіндегі №40 үйде орналасқан № 45 пәтерде танысы Н.Н.Мұсақұловпен жеңіс күнін тойлап спирттік ішімдік ішу барысында сөзбен келіспей қалған. Нәтижесінде Н.Н.Мұсақұлов М.А.Құсайыновты соққыға салып, ұрып-соғып дене жарақатын келтірген.	40 минут	Тапсырма: 3. Жәбірленушіге сот-медициналық сараптама тағайындау. 4. Күдіктіге медициналық куаландыруды тиісті нұсқау талаптарына сай өткізу.
3. Қортынды.	5 минут	Тәжірибелік сабаққа қорытынды жасау. Белсенді қатысқан курсанттарды бағалау. Келесі сабақтың тақырыбын атау.

3. Курсанттардың дағдысын және икемділігін, білімдерін бағалау және бақылау тәртібі.
 - Курсанттардың білімдерін рейтингтік балдық жүйеде бағалау.

4. Оқу материалдық қамтамасыз ету (көрнекі-оқу құралы, анықтама материалдар, ТБҚ және т.б.)

- 04.07.2014 жылғы Қазақстан Республикасының Қылмыстық процестік кодексі.
- Оқытылып жатқан пән бойынша сабақ жоспары;
- Пән бойынша оқу құралы;

5. Курсанттардың келесі сабаққа дайындалуға өзіндік жұмысқа тапсырма.

№ 3 тақырып «Зорлау қылмыстарын тергеп-тексеруде тергеушінің процессуалдық қызметі» бойынша семинар сабаққа дайындалу. Семинар сұрақтары: 1. Зорлау қылмыстарын тергеп-тексерудің жалпы сипаттамасы. 2. Зорлау қылмыстарын тергеп-тексеру барысында жүргізілетін тергеу әрекеттері. 3. Зорлау қылмыстарын тергеп-тексеруде қажетті сараптамалар.

Әдістемелік талдауды дайындаған:

кафедра аға оқытушысы

полиция капитаны

Б.Е.Жақсыбаев

ПӘС төрағасы:

кафедра аға оқытушысы

полиция подполковнигі

А.Ж.Бейсенбаев

2017 ж. «___» _____ № _____ ПӘС отырысында талқыланды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ІІМ БӘРІМБЕК БЕЙСЕНОВ атындағы
ҚАРАҒАНДЫ АКАДЕМИЯСЫ

«БЕКІТЕМІН»

Қылмыстарды сотқа дейінгі
тергеу кафедрасының бастығы
полиция полковнигі

А.Қ.Қалиев

«___» _____ 2016 ж.

Әдістемелік талдау

КОФ 3 курс курсанттарына

«Жеке тұлғаға және меншікке қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтарды
тергеп-тексеру» пәні бойынша

Тақырып №1: «Адам өлтіру қылмыстарын тергеп-тексерудегі тергеушінің қызметі».

Сабақтың түрі: семинар - 1 сағат.

Сабақтың мақсаты: Сотқа дейінгі тергеп-тексерудің басталуын, басталу себептерін, нысандарын, мерзімдерін курсанттарға ұғындыру, дәлелдемелермен жұмыс істеуде басқада нормативтік актілерді және заңдарды қолдануды үйретуге қалыптастыру, білікті, сапалы және дұрыс бекіту, тиісті процессуалдық құжаттарды құрастыру, тергеулік қарап-тексеру жүргізуге кәсіби қалыптастыру.

Сабаққа ұсынылған әдебиеттер:

Нормативтік құқықтық актілер:

11. 30.08.1995 жылғы Қазақстан Республикасының Конституциясы.

12. 03.07.2014 жылғы Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексі.

13. 04.07.2014 жылғы Қазақстан Республикасының Қылмыстық процестік кодексі.

14. «Қылмыстық құқық бұзушылықтар туралы арыздар мен хабарларды қабылдау және тіркеу, сондай-ақ Сотқа дейінгі тергеп-тексерудің бірыңғай тізілімін жүргізу қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Бас Прокурорының 2014 жылғы 19 қыркүйектегі № 89 Бұйрығы. (10.08.2015 жылғы № 99 және 23.09.2016 № 148 жылғы өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы ҚРБП бұйрығы.)
15. ҚР ПМ 28.06.2011 жылғы №311 бұйрығы «Ішкі істер органдарындағы жедел тергеу топ кезекшілерінің келіп түскен арыздар мен хабарларға бірыңғай тәртіпте қарау туралы нұсқаулықты бекіту».
16. Қазақстан Республикасы ішкі істер органдарының тергеу, анықтау бөліністерінің және әскери-тергеу бөліністерінің қызметін жетілдіру бойынша шаралар туралы Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің 2015 жылғы 16 наурыздағы № 220 бұйрығы.
17. Қазақстан Республикасының Бас прокурорының «Тергеу әрекетінде нәтижелерін бекіту барысында техникалық құралдарды қолдану нұсқауын бекіту» 31.05.2012 жылғы № 68 бұйрығы.
18. 05.07.2000 жылғы Қазақстан Республикасының Заңы «Қылмыстық процесске қатысушы адамдар, мемлекеттің қорғауында».
19. «Ішкі істер органдарының құзыретіне жатқызылған қылмыстық құқық бұзушылықтар бойынша алдын ала тергеуді және анықтауды ұйымдастыру жөніндегі нұсқаулық» Қазақстан Республикасының ПМ 2015 жылғы 16 наурыздағы № 200 бұйрығына қосымша.
20. «Сот-медициналық сараптаманы ұйымдастыру және жүргізу тәртібі туралы нұсқаулықты бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2010 жылғы 20 мамырдағы N 368 Бұйрығы.

Сабақтың жоспары.

1. Ұйымдастыру сұрақтары.	5 минут.	Кіріспе сөзде тақырыптың маңыздылығын атап өту. Сабаққа қатысып отырған курсанттарды тексеру.
2. Жаттығу: Семинар сұрақтары: 1. Адам өлтіру қылмыстарын тергеп-тексерудің жалпы сипаттамасы. 2. Адам өлтіру қылмыстарын тергеп-тексеру барысында бірінші кезекте және кейін жүргізілетін тергеу әрекеттері. 3. Адам өлтіру қылмыстарын тергеп-тексеру барысында тағайындалатын сараптамалардың түрлері.	40 минут	Тапсырма: Ауызша жауап беру.
3. Қортынды.	5 минут	Семинар сабаққа қорытынды жасау. Белсенді қатысқан курсанттарды бағалау.

		Келесі сабақтың тақырыбын атау.
--	--	---------------------------------

3. Курсанттардың дағдысын және икемділігін, білімдерін бағалау және бақылау тәртібі.

- Курсанттардың білімдерін рейтингтік балдық жүйеде бағалау.

4. Оқу материалдық қамтамасыз ету (көрнекі-оқу құралы, анықтама материалдар, ТБҚ және т.б.)

- 04.07.2014 жылғы Қазақстан Республикасының Қылмыстық процестік кодексі.

- Оқытылып жатқан пән бойынша сабақ жоспары;

- Пән бойынша оқу құралы;

5. Курсанттардың келесі сабаққа дайындалуға өзіндік жұмысқа тапсырма.

№ 1 тақырып «Адам өлтіру қылмыстарын тергеп-тексерудегі тергеушінің қызметі» бойынша 1-ші тәжірибелік сабаққа дайындалу. Қарап-тексеру хаттамасын құрастыру.

Әдістемелік талдауды дайындаған:

кафедра аға оқытушысы

полиция капитаны

Б.Е.Жақсыбаев

ПӘС төрағасы:

кафедра аға оқытушысы

полиция подполковнигі

А.Ж.Бейсенбаев

2017 ж. «___»_____ № _____ ПӘС отырысында талқыланды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ІІМ БӘРІМБЕК БЕЙСЕНОВ атындағы
ҚАРАҒАНДЫ АКАДЕМИЯСЫ

«БЕКІТЕМІН»

Қылмыстарды сотқа дейінгі
тергеу кафедрасының бастығы
полиция полковнигі

А.Қ.Қалиев

«_____» _____ 2016 ж.

Әдістемелік талдау
КОФ 3 курс курсанттарына
«Жеке тұлғаға және меншікке қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтарды
тергеп-тексеру» пәні бойынша

Тақырып №1: «Адам өлтіру қылмыстарын тергеп-тексерудегі тергеушінің қызметі».

Сабактың түрі: 1-ші тәжірибелік - 1 сағат.

Сабактың мақсаты: Сотқа дейінгі тергеп-тексерудің басталуын, басталу себептерін, нысандарын, мерзімдерін курсанттарға ұғындыру, дәлелдемелермен жұмыс істеуде басқада нормативтік актілерді және заңдарды қолдануды үйретуге қалыптастыру, білікті, сапалы және дұрыс бекіту, тиісті процессуалдық құжаттарды құрастыру, тергеулік қарап-тексеру жүргізуге кәсіби қалыптастыру.

Сабакқа ұсынылған әдебиеттер:

Нормативтік құқықтық актілер:

41. 30.08.1995 жылғы Қазақстан Республикасының Конституциясы.
42. 03.07.2014 жылғы Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексі.
43. 04.07.2014 жылғы Қазақстан Республикасының Қылмыстық процесстік кодексі.
44. «Қылмыстық құқық бұзушылықтар туралы арыздар мен хабарларды қабылдау және тіркеу, сондай-ақ Сотқа дейінгі тергеп-тексерудің бірыңғай тізілімін жүргізу қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Бас Прокурорының 2014 жылғы 19 қыркүйектегі № 89 Бұйрығы. (10.08.2015 жылғы № 99 және 23.09.2016 № 148 жылғы өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы ҚРБП бұйрығы.)
45. ҚР ПМ 28.06.2011 жылғы №311 бұйрығы «Ішкі істер органдарындағы жедел тергеу топ кезекшілерінің келіп түскен арыздар мен хабарларға бірыңғай тәртіпте қарау туралы нұсқаулықты бекіту».
46. Қазақстан Республикасы ішкі істер органдарының тергеу, анықтау бөліністерінің және әскери-тергеу бөліністерінің қызметін жетілдіру бойынша шаралар туралы Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің 2015 жылғы 16 наурыздағы № 220 бұйрығы.
47. Қазақстан Республикасының Бас прокурорының «Тергеу әрекетінде нәтижелерін бекіту барысында техникалық құралдарды қолдану нұсқауын бекіту» 31.05.2012 жылғы № 68 бұйрығы.
48. 05.07.2000 жылғы Қазақстан Республикасының Заңы «Қылмыстық процеске қатысушы адамдар, мемлекеттің қорғауында».
49. «Ішкі істер органдарының құзыретіне жатқызылған қылмыстық құқық бұзушылықтар бойынша алдын ала тергеуді және анықтауды ұйымдастыру жөніндегі нұсқаулық» Қазақстан Республикасының ПМ 2015 жылғы 16 наурыздағы № 200 бұйрығына қосымша.
50. «Сот-медициналық сараптаманы ұйымдастыру және жүргізу тәртібі туралы нұсқаулықты бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2010 жылғы 20 мамырдағы N 368 Бұйрығы.

Сабақтың жоспары.

<p>1. Ұйымдастыру сұрақтары.</p>	<p>5 минут.</p>	<p>Кіріспе сөзде тақырыптың маңыздылығын атап өту. Сабаққа қатысып отырған курсанттарды тексеру.</p>
<p>2. Жаттығу: <i>Кіріспе:</i> 15.08.2016 жылы Қарағанды қ. ПБ Михайловка ПБ кезекші бөліміне азамат М.А.Малғаждаровтан хабарлама түскен, онда ол Қарағанды қаласының «Кирзавод» шағын ауданының маңындағы орманда, белгісіз ер адамның мәйітін тауып алған, жасы 40-45 шамасында, орташа дене бітімі, қатыгездікпен өлтірген белгілерін байқаған, денесінде жарақаттары байқалған. Оқиға болған жерге жедел-тергеу топ келген соң келесі бастапқы мәлімет белгіді болды: орманның солтүстік-батыс жағында, орманнан 1,5 метр қашықтықта сол жағында адамдар жүретін жол орналасқан жерде 40-45 жасы шамасындағы, белгісіз ер адамның мәйіті жатыр. Мәйітін басы солтүстікке бағытталған, аяқтары оңтүстік жаққа бағытталған. Ер адам мәйіті іш жағымен жатыр, оң қолы шамалы бүгілген, сол қолы басына қарай созылған, сол аяғы тізесінен бүгілген, он аяғы созылған, басы оң жағына қарай бұрылған, беті шөпке тиіп тұр. Мәйіттің үстінде: ақ түсті футболка, кара трико, кара туфли.</p>	<p>40 минут</p>	<p>Тапсырма: 1. ҚР ҚПК 27-тарауының тиісті баптарын қолданып оқиға болған жерді қарап-тексеру хаттамасын құрастыру. 2. Оқиға болған жерді қарап-тексеру тергеу әрекетіне еліктеу жүргізу.</p>

3. Қортынды.	5 минут	Тәжірибелік сабаққа қорытынды жасау. Белсенді қатысқан курсанттарды бағалау. Келесі сабақтың тақырыбын атау.
--------------	---------	--

3. Курсанттардың дағдысын және икемділігін, білімдерін бағалау және бақылау тәртібі.

- Курсанттардың білімдерін рейтингтік балдық жүйеде бағалау.

4. Оқу материалдық қамтамасыз ету (көрнекі-оқу құралы, анықтама материалдар, ТБҚ және т.б.)

- 04.07.2014 жылғы Қазақстан Республикасының Қылмыстық процестік кодексі.

- Оқытылып жатқан пән бойынша сабақ жоспары;

- Пән бойынша оқу құралы;

5. Курсанттардың келесі сабаққа дайындалуға өзіндік жұмысқа тапсырма.

№ 1 тақырып «Адам өлтіру қылмыстарын тергеп-тексерудегі тергеушінің қызметі» бойынша 2-ші тәжірибелік сабаққа дайындалу. Күдіктіден жауап алу хаттамасын құрастыру. Күдіктіден жауап алу тергеу әрекетіне еліктеу жүргізу.

Әдістемелік талдауды дайындаған:

кафедра аға оқытушысы
полиция капитаны

Б.Е.Жақсыбаев

ПӘС төрағасы:

кафедра аға оқытушысы
полиция подполковнигі

А.Ж.Бейсенбаев

2017 ж. «__» _____ № ____ ПӘС отырысында талқыланды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ІІМ БӘРІМБЕК БЕЙСЕНОВ атындағы
ҚАРАҒАНДЫ АКАДЕМИЯСЫ

«БЕКІТЕМІН»
Қылмыстарды сотқа дейінгі
тергеу кафедрасының бастығы
полиция полковнигі
А.Қ.Қалиев
«_____» _____ 2017 ж.

Әдістемелік талдау

КОФ 3 курс курсанттарына «ПО-ғы анықтау» пәні бойынша

Тақырып №9: «Күдіктінің іс-әрекетін саралау кезеңіндегі анықтаушының қызметі».

Сабақтың түрі: тәжірибелік сабақ №2, 1 сағат

Сабақтың мақсаты: заңдарды қорғауды ұғындыру, дәлелдемелермен жұмыс істеуде басқада нормативтік актілерді және заңдарды қолдануды үйретуге қалыптастыру, білікті және дұрыс бекіту, тиісті процессуалдық құжаттарды құрастыру, тергеулік қарап-тексеру жүргізуге кәсіби қалыптастыру, алу хаттамасын, заттай дәлелдемелерді қарап-тексеру хаттамасын, заттай дәлелдеме ретінде тану және қылмыстық іс материалдарына тіркеу туралы қаулыны, жеке тапсырмаларды, күдіктінің іс-әрекетін саралау туралы қаулыны дұрыс толтыруды және құрастыруды үйрету.

Сабаққа ұсынылған әдебиеттер:

Нормативтік құқықтық актілер:

21. 30.08.1995 жылғы Қазақстан Республикасының Конституциясы.
22. 03.07.2014 жылғы Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексі.
23. 04.07.2014 жылғы Қазақстан Республикасының Қылмыстық процесілік кодексі.

24. 05.07.2000 жылғы Қазақстан Республикасының Заңы «Қылмыстық процеске қатысушы адамдар, мемлекеттің қорғауында».
25. «Қылмыстық құқық бұзушылықтар туралы арыздар мен хабарларды қабылдау және тіркеу, сонымен қатар Сотқа дейінгі тергеп-тексерулердің бірыңғай тізілімін жүргізу қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Бас Прокурорының 2014 жылғы 19 қыркүйектегі № 89 Бұйрығы. [Электронды ресурс].
26. "Қылмыстық құқық бұзушылық туралы арыздар мен хабарларды қабылдау және тіркеу, сондай-ақ Сотқа дейінгі тергеп-тексерудің бірыңғай тізілімін жүргізу қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Бас Прокурорының 2014 жылғы 19 қыркүйектегі № 89 бұйрығына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы Қазақстан Республикасы Бас Прокурорының 2015 жылғы 10 тамыздағы № 99 бұйрығы. [Электронды ресурс].
27. Қазақстан Республикасының Бас прокурорының «Тергеу әрекетінде нәтижелерін бекіту барысында техникалық құралдарды қолдану нұсқауын бекіту» 31.05.2012 жылғы № 68 бұйрығы.
28. Жедел-криминалистикалық, анықтау, тергеу қызметтерінің әрекетіне жетілдіру, олардың тиімділігін арттыру шаралары туралы» 2001 жылдың 6 шілдедегі № 543 ҚР ПМ Бұйрығы. «2001 жылдың 6 шілде күнгі № 543 ҚР ПМ Бұйрығына өзгертулер мен толықтырулар енгізу туралы» 26.05.2004 жылғы № 256 ҚР ПМ Бұйрығы [Электронды ресурс].–Соңғы жаңартулар 10 маусым 2012 жыл.
29. «Ішкі істер органдарының құзыретіне жатқызылған қылмыстық құқық бұзушылықтар бойынша алдын ала тергеуді және анықтауды ұйымдастыру жөніндегі нұсқаулық» Қазақстан Республикасының ПМ 2015 жылғы 16 наурыздағы № 200 бұйрығына қосымша
30. «Оқиғалар және қылмыстар туралы арыздар және хабарламаларға ішкі істер органдарының кезекші жедел-тергеу бірыңғай әрекет жасау жүйесінің нұсқауын бекіту» ҚР ПМ №311 бұйрығы 2011 жыл 28 маусым.

Сабақтың жоспары.

1. Ұйымдастыру сұрақтары	5 минут	Кіріспе сөзде тақырыптың маңыздылығын атап өту. Сабаққа қатысып отырған курсанттарды тексеру.
2. Жаттығу: Кіріспе: Анықтаушы қажетті процессуалдық шараларды жүргізгеннен кейін күдікті К.А.Ахметовтың іс-әрекетін саралау туралы қаулы шығаруға шешім қабылдады.	40 минут	Тапсырма: ҚР КПК 203 және 204 баптарын басшылыққа ала отырып күдікті К.А.Ахметовтың іс-әрекетін саралау туралы қаулыны құрастыру.
3. Қортынды	5 минут	Тәжірибелік сабаққа қорытынды жасау. Белсенді қатысқан курсанттарды бағалау. Келесі сабақтың тақырыбын атау.

3. Курсанттардың дағдысын және икемділігін, білімдерін бағалау және бақылау тәртібі.

- Курсанттардың білімдерін рейтингтік балдық жүйеде бағалау.

4. Оқу материалдық камтамасыз ету (көрнекі-оқу құралы, анықтама материалдар, ТБҚ және т.б.)

- 04.07.2014 жылғы Қазақстан Республикасының Қылмыстық процестік кодексі.

- Оқытылып жатқан пән бойынша сабақ жоспары;

- Пән бойынша оқу құралы;

5. Курсанттардың келесі сабаққа дайындалудың өзіндік жұмысқа тапсырма.

№10 тақырып бойынша тәжірибелік сабаққа дайындалу «Анықтау кезеңіндегі бұлтартпау шарасын қолданудың ерекшеліктері». Күдікті К.А.Ахметовқа қатысты бұлтартпау шарасын қабылдау туралы қаулыны құрастыру.

Әдістемелік талдауды дайындаған:

кафедра аға оқытушысы

полиция капитаны

Б.Е.Жақсыбаев

ПӘС төрағасы:

кафедра аға оқытушысы

полиция подполковнигі

А.Ж.Бейсенбаев

2017 ж. «___» _____ № _____ ПӘС отырысында талқыланды.

№ 3 САБАҚҚА ӘДІСТЕМЕЛІК ТАЛДАУ

«ПО-ҒЫ анықтау» пәні бойынша КОФ 3 курс курсанттарына

Тақырып №3: «Сотқа дейінгі тергеп-тексерудің бастапқы сатысында дәлелдемелерді қолдану»

Сабақтың түрі: тәжірибелік 1 сағат

Сабақтың мақсаты: заңдарды қорғауды ұғындыру, дәлелдемелермен жұмыс істеуде басқада нормативтік актілерді және заңдарды қолдануды үйретуге қалыптастыру, білікті және дұрыс бекіту, тиісті процессуалдық құжаттарды құрастыру, тергеулік қарап-тексеру жүргізуге кәсіби қалыптастыру.

Сабаққа ұсынылған әдебиеттер:
Нормативтік құқықтық актілер:

1. 30.08.1995 жылғы Қазақстан Республикасының Конституциясы.
2. 03.07.2014 жылғы Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексі.
3. 03.07.2014 жылғы Қазақстан Республикасының Қылмыстық процесстік кодексі.
4. 05.07.2000 жылғы Қазақстан Республикасының Заңы «Қылмыстық процесске қатысушы адамдар, мемлекеттің қорғауында».
5. «Қылмыстық құқық бұзушылықтар туралы арыздар мен хабарларды қабылдау және тіркеу, сонымен қатар Сотқа дейінгі тергеп-тексерулердің бірыңғай тізілімін жүргізу қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Бас Прокурорының 2014 жылғы 19 қыркүйектегі № 89 Бұйрығы. [Электронды ресурс].
6. Қазақстан Республикасының Бас прокурорының «Тергеу әрекетінде нәтижелерін бекіту барысында техникалық құралдарды қолдану нұсқауын бекіту» 31.05.2012 жылғы № 68 бұйрығы.
7. Жедел-криминалистикалық, анықтау, тергеу қызметтерінің әрекетіне жетілдіру, олардың тиімділігін арттыру шаралары туралы» 2001 жылдың 6 шілдедегі № 543 ҚР ПМ Бұйрығы. «2001 жылдың 6 шілде күнгі № 543 ҚР ПМ Бұйрығына өзгертулер мен толықтырулар енгізу туралы» 26.05.2004 жылғы № 256 ҚР ПМ Бұйрығы [Электронды ресурс].—Соңғы жаңартулар 10 маусым 2012 жыл.
8. «Ішкі істер органдарының құзыретіне жатқызылған қылмыстық құқық бұзушылықтар бойынша алдын ала тергеуді және анықтауды ұйымдастыру жөніндегі нұсқаулық» Қазақстан Республикасының ПМ 2015 жылғы 16 наурыздағы № 200 бұйрығына қосымша
9. «Оқиғалар және қылмыстар туралы арыздар және хабарламаларға ішкі істер органдарының кезекші жедел-тергеу бірыңғай әрекет жасау жүйесінің нұсқауын бекіту» ҚР ПМ №311 бұйрығы 2011 жыл 28 маусым.

Сабақтың ашылған жоспары.

1. Ұйымдастыру сұрақтары	5 минут	Кіріспе сөзде тақырыптың маңыздылығын атап өту. Сабаққа қатысып отырған курсанттарды тексеру.
2. Жаттығу: Анықтаушы бар мәліметтерге сүйене отырып, қылмыстық құқық бұзушылық болған Қарағанды қ. Коммунальная көшесінде орналасқан «Умка» аялдамасында болған жерге қарап-тексеру жүргізу үшін шықты.	40 минут	Тапсырманы шешу: Оқиға болған жерге қарап тексеру әрекетіне қатысатын қатысушыларды және олардың процессуалдық жағдайларын анықтауы тиіс. Оқиға болған жерге қарап тексеру әрекетіне байланысты дайындық кезеңіндегі анықтаушының қызметін анықтау.
3. Қортынды	5 минут	Тәжірибелік сабаққа қортынды жасау. Белсенді қатысқан курсанттарды бағалау. Келесі сабақтың тақырыбын атау

3. Курсанттардың дағдысын және икемділігі, білімдерін бағалау және бақылау тәртібі.

- Курсанттардың білімдерін рейтингтік балдық жүйеде бағалау

4. Оқу материалдық қамтамасыз ету (көрнекі-оқу құралы, анықтама материалдар, ТБҚ және т.б.)

- 2014 жылы 4 шілдеде Қазақстан Республикасының Қылмыстық-процестік кодексі № 231-V-ЗРК.

- Оқытылып жатқан пән бойынша сабақ жоспары;

- Пән бойынша оқу құралы;

5. Курсанттардың келесі сабаққа дайындалудың өзіндік жұмысқа тапсырма.

№ 4 тақырып бойынша тәжірибелік сабаққа дайындалу «Жәбірленушінің мәртебесін анықтаудың процессуалдық реті, жәбірленушіден жауап алуды ұйымдастыру мен өткізу».

Әдістемелік талдауды дайындаған:

кафедра аға оқытушысы,

полиция капитаны

Б.Е.Жақсыбаев

ПӘС төрағасы:

кафедра аға оқытушысы

полиция подполковнигі

А.Ж.Бейсенбаев

2017 ж. «__» _____ № _____ ПӘС отырысында талқыланды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ІІМ БӘРІМБЕК БЕЙСЕНОВ атындағы

ҚАРАҒАНДЫ АКАДЕМИЯСЫ

«БЕКІТЕМІН»

Қылмыстарды сотқа дейінгі
тергеу кафедрасының бастығы
полиция полковнигі

А.Қ.Қалиев

«_____» _____ 2017 ж.

Әдістемелік талдау

КОФ 3 курс курсанттарына «ІО-ғы анықтау» пәні бойынша

Тақырып №7: «Анықтау кезеңіндегі тергеу әрекеттерін ұйымдастыру және өткізу».

Сабақтың түрі: тәжірибелік сабақ №4, 1 сағат

Сабақтың мақсаты: заңдарды қорғауды ұғындыру, дәлелдемелермен жұмыс істеуде басқада нормативтік актілерді және заңдарды қолдануды үйретуге қалыптастыру, білікті және дұрыс бекіту, тиісті процессуалдық құжаттарды құрастыру, тергеулік қарап-тексеру жүргізуге кәсіби қалыптастыру, алу хаттамасын, заттай дәлелдемелерді қарап-тексеру хаттамасын, заттай дәлелдеме ретінде тану және қылмыстық іс материалдарына тіркеу туралы қаулы дұрыс толтыруды және құрастыруды үйрету.

Сабаққа ұсынылған әдебиеттер:

Нормативтік құқықтық актілер:

1. 30.08.1995 жылғы Қазақстан Республикасының Конституциясы.
2. 03.07.2014 жылғы Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексі.
3. 04.07.2014 жылғы Қазақстан Республикасының Қылмыстық процесілік кодексі.
4. 05.07.2000 жылғы Қазақстан Республикасының Заңы «Қылмыстық процеске қатысушы адамдар, мемлекеттің қорғауында».
5. «Қылмыстық құқық бұзушылықтар туралы арыздар мен хабарларды қабылдау және тіркеу, сонымен қатар Сотқа дейінгі тергеп-тексерулердің бірыңғай тізілімін жүргізу қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Бас Прокурорының 2014 жылғы 19 қыркүйектегі № 89 Бұйрығы. [Электронды ресурс].
6. Қазақстан Республикасының Бас прокурорының «Тергеу әрекетінде нәтижелерін бекіту барысында техникалық құралдарды қолдану нұсқауын бекіту» 31.05.2012 жылғы № 68 бұйрығы.
7. Жедел-криминалистикалық, анықтау, тергеу қызметтерінің әрекеттерін жетілдіру, олардың тиімділігін арттыру шаралары туралы» 2001 жылдың 6 шілдедегі № 543 ҚР ПМ Бұйрығы. «2001 жылдың 6 шілде күнгі № 543 ҚР ПМ Бұйрығына өзгертулер мен толықтырулар енгізу туралы» 26.05.2004 жылғы № 256 ҚР ПМ Бұйрығы [Электронды ресурс].—Соңғы жаңартулар 10 маусым 2012 жыл.
8. «Ішкі істер органдарының құзыретіне жатқызылған қылмыстық құқық бұзушылықтар бойынша алдын ала тергеуді және анықтауды ұйымдастыру жөніндегі нұсқаулық» Қазақстан Республикасының ПМ 2015 жылғы 16 наурыздағы № 200 бұйрығына қосымша
9. «Оқиғалар және қылмыстар туралы арыздар және хабарламаларға ішкі істер органдарының кезекші жедел-тергеу бірыңғай әрекет жасау жүйесінің нұсқауын бекіту» ҚР ПМ №311 бұйрығы 2011 жыл 28 маусым.

Сабақтың ашылған жоспары.

1. Ұйымдастыру сұрақтары	5 минут	Кіріспе сөзде тақырыптың маңыздылығын атап өту. Сабаққа қатысып отырған курсанттарды тексеру.
2. Жаттығу: Қажетті дайындық жұмыстарын жүргізгеннен кейін, анықтаушы жәбірленуші Р.К.Хамиевтан «Lenovo» ұялы телефонын алуды жүзеге асырып, заттай дәлелдемелерді қарап-тексеру хаттамасын толтырып, заттай дәлелдеме ретінде тану және қылмыстық іс материалдарына тіркеу туралы қаулыны құрастыруын шешті.	40 минут	Тапсырманы шешу: ҚР КПК 118 және 221 баптарын басшылыққа ала отырып заттай дәлелдеме ретінде тану және қылмыстық іс материалдарына тіркеу туралы қаулыны құрастыру.
3. Қортынды	5 минут	Тәжірибелік сабаққа қорытынды жасау. Белсенді қатысқан курсанттарды бағалау. Келесі сабақтың тақырыбын атау.

3. Курсанттардың дағдысын және икемділігі, білімдерін бағалау және бақылау тәртібі.

- Курсанттардың білімдерін рейтингтік балдық жүйеде бағалау.

4. Оқу материалдық қамтамасыз ету (көрнекі-оқу құралы, анықтама материалдар, ТБҚ және т.б.)

- 04.07.2014 жылғы Қазақстан Республикасының Қылмыстық процестік кодексі.

- Оқытылып жатқан пән бойынша сабақ жоспары;

- Пән бойынша оқу құралы;

5. Курсанттардың келесі сабаққа дайындалудың өзіндік жұмысқа тапсырма.

№7 тақырып бойынша тәжірибелік сабаққа дайындалу «Анықтау кезеңіндегі тергеу әрекеттерін ұйымдастыру және өткізу». Анықтау кезеңіндегі қатысушылардың арасында беттестіру тергеу әрекетін жүргізу.

Әдістемелік талдауды дайындаған:

кафедра аға оқытушысы,

полиция капитаны

ПӘС төрағасы:

кафедра аға оқытушысы

полиция подполковнигі

Б.Е.Жақсыбаев

А.Ж.Бейсенбаев

2017 ж. «__» _____ № _____ ПӘС отырысында талқыланды.

